

POHJANMAAN MAAKUNTAKAAVA 2050

LAUSUNNOT, MIELIPITEET JA VASTINEET

KAAVALUONNOS

Maakuntahallitus 11.9.2023.

Dokumenttiversio 14.9.2023.

Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto

ÖSTERBOTTENS
LANDSKAPSPLAN 2050 POHJANMAAN
MAAKUNTAKAAVA

Kansikuvat: Antti Kuusiniemi, Christine Bonn ja Gustav Nygård.

Sisällysluettelo

Yhteenveto	6
-------------------------	----------

1. Lausunnot ja vastineet.....	8
1.1 Kruunupyyn kunta	8
1.2 Luodon kunta.....	8
1.3 Pedersören kunta	8
1.4 Uudenkaarlepyyn kaupunki.....	9
1.5 Vöyrin kunta.....	9
1.6 Laihian kunta.....	10
1.7 Mustasaaren kunta.....	11
1.8 Vaasan kaupunki	13
1.9 Maalahden kunta	14
1.10 Korsnäsin kunta	16
1.11 Närpiön kaupunki.....	16
1.12 Kristiinankaupungin kaupunki	17
1.13 Kaskisten kaupunki.....	18
1.14 Länsirannikon ympäristöyksikkö	18
1.15 Evijärven kunta	20
1.16 Kauhavan kaupunki.....	20
1.17 Lappajärven kunta	20
1.18 Teuvan kunta	20
1.19 Uumajan kunta	20
1.20 Etelä-Pohjanmaan liitto	21
1.21 Keski-Pohjanmaan liitto	21
1.22 Satakuntaliitto	21
1.23 Pirkanmaan liitto.....	22
1.24 Hämeen liitto	23
1.25 Liikenne- ja viestintäministeriö	23
1.26 Sisäministeriö, Pelastusosasto	24
1.27 Sosiaali- ja terveysministeriö.....	24
1.28 Ympäristöministeriö	24
1.29 Museovirasto.....	24
1.30 Väylävirasto	25
1.31 Liikenne- ja viestintävirasto, Traficom.....	26
1.32 Puolustusvoimat.....	28
1.33 Fingrid	28
1.34 Metsähallitus	28
1.35 Geologian tutkimuskeskus, GTK	31
1.36 Luonnonvarakeskus, Luke.....	32
1.37 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes).....	33
1.38 Suomen Metsästäjäliitto	33
1.39 Suomen turkiseläinten kasvattajain liitto ry Fifur.....	33
1.40 Neova Oy (Vapo Oy)	34
1.41 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus	34
1.42 Varsinais-Suomen ELY-keskus.....	38
1.43 Norrbottenin lääninhallitus.....	39
1.44 Västerbottenin lääninhallitus.....	40
1.45 Västernorrlandin lääninhallitus.....	41
1.46 Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur	42
1.47 Vaasanseudun kehitys Oy, Vasek	42
1.48 Kristiinankaupungin Elinkeinokeskus	44
1.49 Pohjanmaan kauppakamari.....	45
1.50 Österbottens fiskarförbund	45
1.51 Österbottens svenska producentförbund r.f.....	47

1.52 Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjanmaan piiri.....	47
1.53 Natur och Miljö rf.....	52
1.54 Vaasan sähköverkko	53
1.55 Ei lausuntoja	54
2. Mielipiteet ja vastineet	55
2.1 Pohjanmaan järjestöneuvottelukunta	55
2.2 Westenergy	55
2.3 EPV Energia Oy.....	57
2.4 Caruna Oy	57
2.5 Molpe Vatten Ab	58
2.6 Sydbottens Natur och Miljö r.f.	58
2.7 Jakobstadsnejdens natur r.f.	59
2.8 Kyrön seudun luonnonsuojeluyhdistys ry.....	62
2.9 BirdLife Suomi ry.....	65
2.10 Merenkurkun lintutieteellinen yhdistys.....	68
2.11 Suupohjan lintutieteellinen yhdistys.....	69
2.12 Kalapää miljöförening rf.....	70
2.13 Purmo Motvind rf	72
2.14 Purmo Motvind rf	73
2.15 Pirttikylä 2100 ry.....	73
2.16 Vexala byaforskare rf	75
2.17 Alfred Kjellman m.fl. totalt 1727 namn	75
2.18 Karl-Henrik Langels m.fl. totalt 448 namn	76
2.19 Nina Lindlöf, Inga-Lill Till, Jenny Lindberg m.fl. totalt 305 namn.....	76
2.20 Vestersundby delägarlag	77
2.21 PK Norrdahl Ab, Philip Norrdahl	77
2.22 Josefina Ahlvik.....	77
2.23 Gun Beijar	79
2.24 Gunilla och Hilding Bergström.....	80
2.25 Anne Dahl m.fl.	81
2.26 Maj-Len Enlund.....	82
2.27 Johan-Erik Fant	82
2.28 Pekka ja Viveka Flöijer	83
2.29 Jessica Granlund	83
2.30 Lara, Ronja ja Sorje Harrison.....	83
2.31 Rasmus Holm	84
2.32 Andreas Höglund	85
2.33 Helena Joskitt	85
2.34 Johanna Jussila.....	86
2.35 Alfred Kjellman m.fl.....	87
2.36 Tuija ja Esa Korkeamäki.....	88
2.37 Jukka Koskelainen	89
2.38 Peter Lillkvist	90
2.39 Jenny Lindberg	90
2.40 Nina Lindlöf, Kaj Lindlöf, Pia Kaskela, Mauri Kaskela.....	91
2.41 Stina Lähteenmäki.....	92
2.42 Camilla Matsson.....	93
2.43 Mathias Norrgård.....	93
2.44 Peter Norrgård	94
2.45 Gen Nylund.....	94
2.46 Rebecca Nylund.....	94
2.47 Lotta Nyqvist	95
2.48 Johanna Rönkkö	95
2.49 Antero Siltanen.....	97
2.50 Pia Sjölin	97
2.51 Astrid Smeds.....	99
2.52 Josef Smeds	100

2.53 Mikael Smeds	101
2.54 Malena Stenman	101
2.55 Kristoffer Sundfors	102
2.56 Gunilla Sundqvist.....	102
2.57 Patrik Söderback.....	103
2.58 Åsa Teir-Bäckström	103
2.59 Håkan Teir-Siltanen	104
2.60 Inga-Lill Till.....	105
2.61 Tero Vik.....	106
2.62 Roald Wahlstedt.....	106
2.63 Gunnel Westerback	107
2.64 Anders Wickman.....	108
2.65 Stefan Wikman M.fl.	108
2.66 Daniel Willman	109
2.67 Christer Åstrand.....	110
2.68 Guy Öhman	111
2.69 Sonja Österholm-Granqvist.....	112
2.70 Arbetsgruppen för Jeppo vindkraftspark.....	113
2.71 Energiquelle.....	113
2.72 Ilmatar Energy Oy	114
2.73 Kvarnbacken Vind Ab	115
2.74 Kustens Vind Ab	116
2.75 Lasor Vind Ab	116
2.76 Molpe Vindkraft Oy Ab	116
2.77 OX2	117
2.78 Prokon Wind Energy Finland Oy (Brändskogen).....	118
2.79 Prokon Wind Energy Finland Oy (Dalalandet)	118
2.80 Winda Energy.....	118

Yhteenvedo

Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 hyväksyttiin maakuntahallituksessa 24.4.2023 ja pidettiin nähtävillä 27.5.–31.5.2023. Lausunnot pyydettiin noin 95 viranomaiselta, organisaatiolta ja keskeiseltä järjestöltä. Samalla kaavaluonnoksen nähtävillä pitämisestä ja mahdollisuudesta jättää mielipiteitä luonnoksesta tiedotettiin suurelle joukolle osallisia, kuten yliopistoille, yhdistyksille, työryhmille ja yrityksille.

Kaavaluonnoksen nähtävillä pitämisestä tiedotettiin kuulutuksilla sanomalehdissä Ilkka-Pohjalainen, Keskipohjanmaa, Pietarsaaren sanomat, Vasabladet, Österbottens Tidning, Syd-Österbotten ja Vaasa Insider/Botnia Insider. Samanaikaisesti lehdistölle lähetettiin tiedotteita. Tietoa nähtävillä olosta oli kuntien ilmoitustauluilla, Pohjanmaan liiton kotisivuilla ja sosiaalisissa medioissa.

Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 esiteltiin kunnille 5.5.2023 Pietarsaaren seudun kunnille, 9.5.2023 Suupohjan rannikkoseudun kunnille ja 11.5.2023 Vaasan seudun kunnille. Kaikille kiinnostuneille järjestettiin 10.5.2023 digitaalinen tiedotustilaisuus sekä kaksi digitaalista kyselytuntia 23.5.2023 ja 25.5.2023. Tiedotustilaisuudesta tiedotettiin lehti-ilmoituksissa ja kaikissa kolmesta tilaisuudesta liiton omissa kanavissa sekä Facebookissa ja Instagramissa maksullisella kampanjalla, joka saavutti vajaa 5000 henkilöä ympäri maakuntaa. Tiedotustilaisuus nauhoitettiin, ja se sekä tilaisuudessa näytetty esitys olivat saatavilla Pohjanmaan liiton kotisivuilla 12.-26.5.2023

Lausuntoja kaavaluonnoksesta saapui yhteensä 54 kappaletta. 42 organisaatiota ei antanut lausuntoa. Yleisesti nähdään, että kaavaluonnos on hyvin tehty ja perustuu riittäviin selvityksiin ja laajaan vuorovaikutukseen. Lausunnoissa mainitaan kaikki teemat, mutta kommentit vaihtelevat lausunnon antaneen organisaation mukaan. Kaavaluonnoksen suurimmaksi puutteeksi nähdään tuulivoima-alueiden vaikutusten arviointi, etenkin yhteisvaikutusten arviointi. Pohjanmaan liiton mielestä vaikutuksia on arvioitu käytävissä olevien tietojen perusteella ja siinä laajuudessa kuin se on yleisluonteisen kaavan kannalta tarkoituksenmukaista.

Vastineissa ehdotetaan kaavaehdotuksen laadinnan yhteydessä seuraavat muutokset ja tarkistukset:

- ▶ Merenkurkun pohjoinen merituulivoima-alue 4 Uudenkaarlepyyn edustalla poistetaan Uudenkaarlepyyn lausunnon mukaisesti.
- ▶ Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 4 Kristiinankaupungin edustalla pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.
- ▶ Korsnäsin eteläpuolella sijaitsevien merituulivoima-alueiden rajaukset muutetaan Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti.
- ▶ Muiden tuulivoima-alueiden rajaukset tarkistetaan.
- ▶ Kruunupyyn Kruunuportti II osoitetaan merkinnällä T/kem.
- ▶ Kanäsin satama Uudessakaarlepyyssä osoitetaan satama-alueen lisäksi teollisuusalueeksi.
- ▶ Uudenkaarlepyyn Alajepuan risteysalueen pohjoispuolelle osoitetaan palvelujen alue.
- ▶ Uudenkaarlepyyn venesatamat Monäs ja Bådan osoitetaan kaavassa.
- ▶ Uusia vaellusreittejä osoitetaan Kruunupyysä ja Uudessakaarlepyyssä.
- ▶ Veneväylien sijainnit tarkistetaan.
- ▶ Liikenneväylien merkinnät tarkistetaan.
- ▶ Ekologisesti merkittävät vedenalaiset meriluontoalueet (EMMA-alueet) osoitetaan luo-merkinnällä ja luo-merkinnän suunnittelumääräys päivitetään.
- ▶ Pohjavesialueet päivitetään.
- ▶ Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet (VARK) ja perinnebiotoopit osoitetaan, mikäli inventoinnit on hyväksytyt.
- ▶ Suunnittelumääräykset tarkistetaan.

Lisäksi kaavaehdotuksen laadinnan yhteydessä tulee keskustella sidosryhmien ja asiantuntijoiden kanssa seuraavista asioista:

- ▶ Miten tehdyn Natura-arvioinnin tulokset vaikuttavat kaavaratkaisuun?
- ▶ Miten valtatie 8 tulisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050?
- ▶ Miten tärkeät kalastusalueet ja vesiviljelyyn soveltuvat alueet tulisi huomioida Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050?
- ▶ Miten kehittämissyöhykkeiden suunnittelumääräykset tulisi kaavaehdotusvaiheessa täsmentää?
- ▶ Miten aurinkoenergian tuotantoalueet tulisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050?

- ▶ Miten sähkönsiirtoa tulisi ohjata Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050?
- ▶ Pitäisikö suunniteltu Merenkurkun luonnonsuojelualue osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050?
- ▶ Tarvitaanko Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 yleisiä suunnittelumääräyksiä aurinkoenergian tuotantoalueille, tuulivoima-alueille, voimansiirrolle ja ekologiselle kompensatiolle?
- ▶ Miten perinnebiotooppeja tulisi osoittaa?

Lausuntojen lisäksi jätettiin 80 mielipidettä. Mielipiteet koskevat ensisijaisesti tuulivoima-alueita ja niiden rajoja. Yksityishenkilöt, ympäristöjärjestöt ja yhdistykset toivovat, että tuulivoima-alueita poistetaan maakuntakaavasta niiden maisemaan ja luonnonympäristöön kohdistuvien vaikutusten vuoksi. Tuulivoimatoimijat taas toivovat, että maakuntakaavassa osoitetaan uusia tuulivoima-alueita tai että tuulivoima-alueiden rajoja muutetaan. Kolme suurta vetoamista jä-

tettiin. 1727 ihmistä vastustaa tuulivoimapuistoja Pohjoisen Merenkurkun merialueella, 448 ihmistä vastustaa tuulivoimapuistoa Närpiön Nämptäsin edustalla ja 305 ihmistä vastustaa tuulivoimapuistoa Kristiinan kaupungin Siipyyn edustalla. Vastineissa todetaan, että tuulivoima-alueiden rajoja tarkastellaan ja suunnittelumääräyksiä käsitellään Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa.

Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 nähtävillä olon aikana oli mahdollisuus kommentoida luonnosta karttapalvelun kautta. Kommentteja jätettiin yhteensä 69, joista 3/4 koskee tuulivoima-alueita. Osa niistä jätettiin myös mielipiteinä. Näihin kommentteihin ei kirjoiteta vastineita, mutta ne huomioidaan Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa.

Yhteenveto lausunnoista ja mielipiteistä sekä vastineet niihin käsiteltiin maakuntahallituksen kokouksessa 11.9.2023.

1. Lausunnot ja vastineet

1.1 KRUUNUPYYN KUNTA

Kruunupyyn kunta kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Keliberin alue tulee mainita kaivosalueena, vaikka vain pieni osa alueesta sijaitsee Kruunupyyn kunnassa.
2. Kruunuportti II -alue tulee merkitä Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 T/kem-merkinnällä.
3. Kaustisten ja Kokkolan välisen valtatie 13 liikenneturvallisuutta tulisi parantaa, koska liikennemäärät kasvavat Keliberin tuotantolaitosten perustamisen seurauksena.
4. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tulee ottaa huomioon valtatie 8 varteen suunniteltava ylikunnallinen pyörätie Kokkolasta Pedersöreeseen.
5. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tulisi osoittaa uusi vaellusreitti Konaman alueella Alavetelin keskustan itäpuolella ja Gulanista kunnanrajan yli Sokojaan kulkeva vaellusreitti.

1.2 LUODON KUNTA

Luodon kunta kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnos vastaa suurelta osin Luodon kunnan strategisia maankäyttösuunnitelmia seuraavaksi reiluksi 25 vuodeksi.
2. Mahdollisen kaasuputken vetämistä Luodon-Öjanjärveen tulee harkita uudelleen.
3. Miten mahdolliset merituulivoimapaistot vaikuttavat virkistykseen ja Öranin edustan herkkään ympäristöön, joka on valtakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema?

1.3 PEDERSÖREN KUNTA

Pedersören kunta toteaa lausunnossaan, että

Vastine:

1. Kaivosteollisuuden tarpeita ei ole selvitetty Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 yhteydessä. Selvityksiin käytettävissä olevat resurssit ovat rajallisia. Uusi kaivoslaki astui voimaan 1.6.2023 ja sen mukaan kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen asemakaavaan tai oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan (47 §). Maakunnallista selvitystarvetta voidaan tarkastella maakuntakaavan seuraavassa päivitysvaiheessa.
2. Teollisuusalueen merkintä muutetaan T/kem-merkinnäksi.
3. Kaustisten ja Pedersören välisen valtatie 13 liikenneturvallisuutta voidaan lisätä muilla toimenpiteillä kuin Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050 lisättävällä merkinnällä.
4. Maakuntakaavassa voidaan osoittaa pyörätiet, joilla on vähintään seudullista merkitystä. Maakuntarajan yli Keski-Pohjanmaan puolelle ulottuva pyörätie tulee osoittaa myös Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa.
5. Vaellusreitti voidaan osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 ehdotuksessa ohjeellisena ulkoilureittinä.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Kaasuputki osoitetaan Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 yhteystarpeena, jonka tarkka linjaus määritellään jatkosuunnittelussa.
3. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset muun muassa virkistykseen ja kulttuuriarvoihin.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on otettu asianmukaisesti huomioon Pohjanmaan liiton kanssa käydyissä keskusteluissa Pedersören kunnan esittämät tavoitteet. Pedersören kunnalla ei ole kommentoitavaa kaavaluonnoksesta.

1.4 UUDENKAARLEPYYN KAUPUNKI

Uudenkaarlepyyn kaupunki kirjoittaa lausunnonsaan seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnos on kattava ja ottaa hyvin huomioon kaupungin kehittämistarpeet.
2. Alajepuan risteuksen pohjoispuolella oleva alue voitaisiin osoittaa palvelujen alueeksi. Kaupunginhallitus on päättänyt asemakaavoituksen aloittamisesta, ja alue on mukana kohteena kaupungin kaavoituskatsauksessa 2023. Alueelle voisi sijoittaa korkeatasoisen levähdysalueen, huoltoaseman kahvilatoimintoihin ja myymälöineen.
3. Bådanin suurehko pienvenesatama voitaisiin osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 merkinnällä venesatama (VS). Satama-alue on osoitettu merenläheisten kylien osayleiskaavassa LV-1-alueeksi.
4. Osa kunnan vaellusreiteistä puuttuu kaavaluonnoksesta, ja ne voisi lisätä kaavaehdotukseen.
5. Kanäsin alue tulisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 satama-alueeksi (LS) ja teollisuus- ja varastoalueeksi (T).
6. Monäsin satama tulisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 venesatamaksi (VS).
7. Kovjoen teollisuusalue tulisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 teollisuus- ja varastoalueeksi (T).
8. Tuulivoima-aluetta 65 tulee laajentaa.
9. Merenkurkun pohjoinen meritulivoima-alue 4 tulee poistaa Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksesta.

1.5 VÖYRIN KUNTA

Vöyrin kunta kirjoittaa launnonsaan seuraavasti:

1. Söderskogenin tuulivoima-alueen itäistä ra-

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Alajepuan risteuksen pohjoispuolella oleva alue osoitetaan Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksessa 2050 palvelujen alueeksi.
3. Bådanin pienvenesatama voidaan merkitä Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 venesatamaksi, mikäli kunta tai satamatoiminnasta vastaava taho sitoutuu kehittämään satamaa ja sen palveluita, niin että sitä voidaan käyttää laajemminkin kuin vain paikalliseen veneilyyn.
4. Vaellusreitit päivitetään kaavaehdotusvaiheessa.
5. Kanäsin satama on osoitettu Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa satama-alueeksi. Kaavaehdotukseen sataman yhteyteen voidaan lisätä teollisuus- ja varastoalue -merkintä.
6. Monäsin pienvenesatama voidaan merkitä Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 venesatamaksi, mikäli kunta tai satamatoiminnasta vastaava taho sitoutuu kehittämään satamaa ja sen palveluita, niin että sitä voidaan käyttää laajemminkin kuin vain paikalliseen veneilyyn.
7. Maakuntakaavassa osoitetaan seudullisesti merkittävät teollisuusalueet. Kovjoen teollisuusalue ei täytä tällaisen teollisuusalueen kriteeriä.
8. Tuulivoima-alueen 65 rajauksen muuttamisen edellytyksiä harkitaan ehdotusvaiheessa.
9. Merenkurkun pohjoinen meritulivoima-alue 4 sijaitsee kokonaan Uudenkaarlepyyn rajojen sisällä ja voidaan poistaa Pohjanmaan maakuntakaavasta 2050, jos kaupunki niin toivoo.

Vastine:

1. Söderskogenin tuulivoima-alueen rajausta

jaa tulee tarkistaa Söderskogenin yleiskaavan tuulivoimahankkeen mukaisesti.

2. Rantaradan linjausta Vöyrin ensisijaiseen keskukseen päin on pidennettävä valtatieen tuntumaan, jotta saataisiin yhdyskunnalle suotuisampi linjaus.
3. Vöyrin-Vitmosseinin ulkoilureitin status on muutettava toteutetuksi ja linjausta tarkistettava sen todellisen maastolinjauksen mukaisesti.
4. Rasmusbacken tulisi osoittaa virkistyskohteeksi Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050.
5. Tuulivoima-alueiden rajaa on tarkistettava tuulivoimahanketoimijoiden maastotutkimusten mukaisesti.
6. Tieosuus Kaitsor-Isokyrö tulee raskaan ja vilkkaan liikenteen takia osoittaa parannettavana tieosuutena Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050.
7. Tieosuus Vassor-Ylihärmä tulee raskaan ja vilkkaan liikenteen takia osoittaa parannettavana tieosuutena Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050.
8. Parannettavaksi osoitettua tieosuutta Ölis-Klemetsgårdarna on pidennettävä Vikomtätin risteykseen saakka.

1.6 LAIHIAN KUNTA

Laihian kunta kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Helsingby-Laihian tiehankkeen vaihtoehdon 2a mukainen linjaus tulee ehdottomasti säilyttää Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050, sillä vaihtoehdon 3a mukaisia suunnitelmia ei ole missään muodossa vielä hyväksytty. Laihian kunta ei hyväksy Pohjanmaan maakuntakaavaluonnokseen 2050 merkittyä vaihtoehdon 3a mukaista ohjeellista tai vaihtoehtoista tielinjausta.

tarkastellaan ehdotusvaiheessa.

2. Rantarata osoitetaan Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 kehittämisperiaatemerkinällä junaliikenteen yhteystarve ja sen tarkka sijainti päätetään jatkosuunnittelussa.
3. Vöyrin-Vitmosseinin ulkoilureitin status muutetaan toteutetuksi ja linjausta tarkistetaan sen todellisen maastolinjauksen mukaisesti.
4. Rasmusbacken osoitetaan virkistys-/matkailukohteeksi Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksessa 2050.
5. Tuulivoima-alueiden rajauksessa on otettu huomioon tuulivoimaselvitys ja täydentävän petolintuselvityksen tulokset. Tuulivoima-alueiden rajauksen muuttamisen edellytyksiä tarkastellaan ehdotusvaiheessa.
6. Tieosuudella Kaitsor-Isokyrö ei ole tiedossa toimenpiteitä, jotka pitäisi ottaa huomioon Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050. Teiden parantamista ja ylläpitoa koskevista kysymyksistä keskustellaan Vaasan seudun liikennejärjestelmätyöryhmässä. Kannattaa myös olla yhteydessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen teiden parannustarpeita koskeissa asioissa.
7. Tieosuudella Vassor-Ylihärmä ei ole tiedossa toimenpiteitä, jotka pitäisi ottaa huomioon Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050. Teiden parantamista ja ylläpitoa koskevista kysymyksistä keskustellaan Vaasan seudun liikennejärjestelmätyöryhmässä. Kannattaa myös olla yhteydessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen teiden parannustarpeita koskeissa asioissa.
8. Valtatie 8:n Ölisin ja Vassorin välisen osuuden osalta Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 on riittävä. Parannettavan tieosuuden lopullinen pituus ja tarkka sijainti päätetään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.

Vastine:

1. YVA-selvityksen ja sen täydennyksen mukaan kaikki tutkitut Vt 3 Helsingby -Laihian vaihtoehdot ovat toteuttamiskelpoisia. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on tehnyt päätöksen, että yleissuunnittelua jatketaan vaihtoehdon 3a pohjalta. Lisäksi Vt 3 Laihian keskustan kohdan tiesuunnitelma, jossa tie parannetaan nykyiselle paikalleen, on hyväksytty Traficomissa. Tämä vähentää Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitetun vaihtoehtoisen tielinjauksen toteuttamisen todennäköisyyttä uuteen maastokäytävään Laihian keskustan eteläpuolelle. Ei ole mielekästä osoittaa maakuntakaavassa sellaisia aluevarauksia,

2. Koko Ilmattaren hankkeen laajuinen tuulivoima-alue (Taaborinvuori, Miiluhaudanmäki ja Jokiperä) tulee osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050. Maakuntakaavan tulee olla mahdollisimman mahdollistava, jolloin yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa voidaan tarkempiin selvityksiin pohjautuen määritellä tuulivoimaloille soveltuva alue.
3. Rajavuoren tuulivoima-alueelle on toteutuksessa 17 tuulivoimalan hanke. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 supistettu tuulivoimala-alueen rajausta ei vaikuta toteutuvaan hankkeeseen, mutta mahdollisen laajentumisvaran vuoksi Rajavuoren tuulivoima-alueen rajausta tulee säilyttää nykyisen Pohjanmaan maakuntakaavan 2040 mukaisessa laajuudessa.

1.7 MUSTASAAREN KUNTA

Mustasaaren kunta kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Valtatie 8:n varrella sijaitseva kehittämisvyöhyke, joka toisaalta sitoisi Pohjanmaan maakuntaa yhteen ja toisaalta Pohjanmaan maakuntaa naapurimaakuntiin, tulisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050.
2. Vaasa-Seinäjoen kehittämisvyöhykettä olisi levennettävä myös Keski-Suomeen ja Pirkanmaalle jatkuvan yhteyden esille nostamiseksi.
3. Pohjanmaan maakuntakaavaan 2040 sisältyvä vaihtoehtoinen tielinjaus Laihian eteläpuolella puuttuu Pohjanmaan maakuntakaavasta 2050. Jos valtatie 3 ohjataan Seinäjoen kautta, etäisyys Vaasan seudun ja Tampereen välillä kasvaa. Jos tällaiseen toimenpiteeseen ryhdytään, sen on selvästi käytävä ilmi vaikutusten arvioinnissa.
4. On hyvä nostaa esille Kaskisten, Vaasan ja

joiden toteutuminen on epätodennäköistä, mutta jotka estävät muun alueidenkäytön.

2. Taaborinvuoren ja Jokiperän tuulivoima-alueiden rajaukset perustuvat tuulivoimaselvitykseen ja sitä täydentävän petolintuselvityksen tuloksiin. Tuulivoimaselvityksen mukaan Miiluhaudanmäen alue ei ole tunnistettu potentiaaliseksi tuulivoima-alueeksi. Poissulkevassa puskurianalysissä käytettyjen lähtötietojen mukaan alueella on vapaanajanrakennuksia. Alueen läheisyydessä on Levanen Natura-alue. ELY-keskuksen suositusten mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minkä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa. Kaavaehdotusvaiheessa voidaan tarkistaa, onko edellytyksiä muuttaa tuulivoimaloiden alueiden rajausta.
3. Rajavuoren tuulivoima-alueen rajausta perustuu petolintuselvityksen tuloksiin. Alueen läheisyydessä on Levanen Natura-alue. ELY-keskuksen suositusten mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minkä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa. Kaavaehdotusvaiheessa voidaan tarkistaa, onko edellytyksiä muuttaa alueen rajausta.

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaa 2050 koskevaa ehdotusta laadittaessa on selvitettävä ja keskusteltava siitä, miten valtatie 8:aa voitaisiin nostaa kaavassa.
2. Vaasa-Seinäjoen kehittämisvyöhykkeen kuvausta voidaan tarvittaessa tarkentaa kaavaluonnoksessa.
3. Helsingbyn ja Laihian välisen valtatie 3:n ympäristövaikutusten arvioinnin ja sen täydennyksen mukaan kaikki tutkitut vaihtoehdot ovat toteutettavissa. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on päättänyt, että jatkosuunnittelu tehdään vaihtoehto 3a:n mukaan. Lisäksi Traficom on hyväksynyt valtatie 3:n tiesuunnitelman Laihian keskustassa, jossa tietä parannetaan nykyisellä paikallaan. Tämä vähentää Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitetun Laihian keskustan uuden maastokäytävän läpi kulkevan vaihtoehtoisen tielinjauksen toteuttamisen todennäköisyyttä. Maakuntakaavassa ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa aluevarauksia, jotka todennäköisesti eivät toteudu, mutta estävät muun alueidenkäytön. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 ei muuta valtatie 3:n pääsuuntaa.
4. Merkitään tiedoksi.

Pietarsaaren satamat, kuten myös niillä oleva huoltovarmuustehtävä.

5. Rantaradan osoittaminen Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 on olennainen asia junaliikenneyhteyden tulevan aluetarpeen varmistamiseksi. Ehdotusvaiheessa linjausta tulisi selvittää tarkemmin, sillä se vaikuttaa yksityiskohtaisempaan aluesuunnitteluun. Jos junayhteys kulkee Granholmsbackenin asemakaava-alueen läpi, junaliikenneyhteyden aluetarvetta on selvitettävä asemakaavojen muutostyön aikana. Muussa tapauksessa junaliikenneyhteys on vedettävä alueen ulkopuolelle. Rantarata on suunniteltava kantatien varrelle.
6. Vaasan satamatien osoittaminen Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tieyhteyden tarpeena ei ole tarkoituksenmukaista. Koska tiellä on suuri merkitys alueen kehitykselle, se tulisi osoittaa ohjeellisenä tai vaihtoehtoisena tielinjauksena. Tehtävissä selvityksissä on otettava huomioon yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arvioinnista.
7. Seututielle 724 (Grönvikin ohikulkutie) osoitettua tielinjausta sekä valtatie 8:n ja seututie 725:n risteyksen kohdalla osoitettua kohde-merkintää puolletaan.
8. Stormossenin kiertotalousalueen kaavamerkintää on tarkistettava ja tarvittaessa selkeytettävä. Alueelle on varmistettava jätteenpolttolaitosten sijoittaminen. Osaa alueesta on myös selvitettävä kemiallisen teollisuuden ja varastoinnin alueena.
9. Analyysi hiljaisista alueista on hyvin tehty ja huomionarvoinen kaavan vaikutusten arvioinnissa.
10. Tuulivoima-alueiden kaavamerkintää voitaisiin muuttaa siten, että se mahdollistaisi myös muuta täydentävää energiatuotantoa. Suurempien yhtenäisten aurinkokennopus-alueiden tai säätövoiman osoittamisen tarvetta voisi tarkastella lähemmin ehdotusvaiheessa.
11. Sähkönsiirron selvitys on tarpeellinen. Sähköyhteyksiä on koordinoitava ja esimerkiksi yhteispylväitä on käytettävä, kun siihen on mahdollisuus.
12. Kalanviljelyn potentiaalisia alueita voitaisiin osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 Suomen merialuesuunnitelman perusteella. Tuulivoima-alueiden vaikutusten arviointi merellä on tehtävä ammattikalastuksen toimintamahdollisuuksia silmällä pitäen.

5. Rantaradan täsmällistä linjausta koskevat tarkemmat selvitykset tehdään myöhemmin, niin pian kuin siihen on edellytykset.

6. Pohjanmaan maakuntakaavaa 2050 koskevassa ehdotuksessa Vikbyn vaihtoehto osoitetaan ohjeellisenä tai vaihtoehtoisena tielinjauksena.

7. Merkitään tiedoksi.

8. Stormossenin alueen merkintää voidaan tarvittaessa tarkentaa ehdotusvaiheessa.

9. Merkitään tiedoksi.

10. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet osoitetaan ominaisuusmerkinnällä. Alueilla voi myös olla muuta energiatuotantoa. Aurinkoenergian tuotantoalueiden osoittamisesta tai niiden osoittamatta jättämisestä Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 keskustellaan ehdotusvaiheessa.

11. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on suunnittelusuositus, jonka mukaan maakaapeleita ja yhteispylväitä tulee käyttää mahdollisuuksien mukaan.

12. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 alkutuotantoteemaa ei ole päivitetty, vaan se esitellään samalla tavalla kuin Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 ei osoiteta kalanviljelyalueita. Kaavaprosessin aikana asiantuntijoiden kanssa käydyissä keskusteluissa ilmeni, että merialueella toteutetaan kalanviljely-yksiköitä paikallisesti tarkempien selvitysten ja ympäristölupien kautta. Suomen merialuesuunnitelmassa tosin osoitetaan potentiaalisia kalanviljelyalueita, mutta samalla painotetaan, että kalanviljelyä voi olla myös näiden alueiden ulkopuolella.

13. Uusi kauppaselvitys on tehtävä Pohjanmaan ja kaupunkiseutujen kauppa-alueiden uuden jaon perusteeksi.

1.8 VAASAN KAUPUNKI

Vaasan kaupunki kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 on hyvin tehty, ja siinä esitetyt ratkaisut noudattavat sitä, mistä keskusteltiin aloitusvaiheessa.
2. On hyvä, että Vikbyn ja Kunin välinen yhteys on otettu mukaan Pohjanmaan maakuntakaavaluonnokseen 2050. Yhteys voisi toimia ohikulkutienä ja helpottaa liikennetilannetta Vaasan rakennetuissa osissa, kun ohikulkuliikenne valtatie 8:n eteläisen ja pohjoisen osan välillä kulkisi sen kautta. Lisäksi Satamatien ja valtatie 8:n pohjoisen osan sujuvammin yhdistävä yhteys olisi tärkeä liikennemäärien vähentämiseksi Vaasan keskustassa.
3. Merenkurkun kehittämisvyöhyke on hyvä lisäys maakunta-kaavaan. Se on tärkeä logistinen yhteys ja tukee myös Vaasan kaupungin ja Uumajan kunnan tavoitteita yhteistyön lisäämiseksi ja yhteisen seudun aseman ja elinvoiman vahvistamiseksi.
4. Rantarata on hyvä lisäys. Se olisi merkityksellinen koko Suomelle vaihtoehtoisena huoltoreittinä, mikäli pääradalla on häiriöitä. Se olisi tärkeä myös Vaasan seudun kannalta hyvänä logistisena vaihtoehtona rannikkoa pitkin tapahtuville kuljetuksille.
5. Onkilahti ja Pukinjärvi osoitetaan Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 virkistysalueiksi (V). Vaasan tavoitteena on säilyttää molemmat vesialueina. Näin ollen virkistysmerkintä koskee lähinnä niiden rantoja.

Tuulivoima-alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon muun muassa kalastukselle aiheutuvat vaikutukset. Miten kalanviljelyalueita voitaisiin osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 ja miten tuulivoima-alueiden toteutuksen tulisi ottaa huomioon kalastuselinkeino ovat asioita, joista keskustellaan Baltic sea2land -hankkeen puitteissa syksyllä. Metsähallitus esittää ehdotuksessaan "Merialueiden luonnonvarasuunnitelmaksi", potentiaalisten kalanviljelyalueiden kartoittamista valtion omistamilla vesialueilla sekä valmiiden alueiden tuotanto-oikeuksien myymistä samalla tavalla kuin tuulivoima-alueiden kohdalla.

13. Kauppa-teeman päivitystä varten ei ole resursseja Pohjanmaan maakuntakaavaa 2050 laadittaessa. Maakuntahallitus ottaa myöhemmin kantaa seuraavassa maakuntakaavoitusprosessissa päivitettäviin teemoihin.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Merkitään tiedoksi.
4. Merkitään tiedoksi.
5. Virkistysalueisiin voi sisältyä vesialueita. Vesialueet voi palvella virkistystä.

1.9 MAALAHDEN KUNTA

Maalahden kunta kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden raja on tarkistettu kymmenestä tuulivoimalasta seitsemään. Tämä on perusteltua siksi, että tuulivoimalat ovat kasvaneet kooltaan. Kansallisten suuntaviivojen mukaan tuulivoimalat on keskitettävä suurempiin kokonaisuuksiin. Tämän takia jatkosuunnittelussa tulisi tarkastella, miten pienemmät tuulivoimapuistot tulisi sijoittaa suhteessa maakuntakaavassa osoitettuihin tuulivoima-alueisiin toimivien kokonaisuuksien aikaansaamiseksi.
2. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 osoitetut toteutetut tuulivoima-alueet tulisi osoittaa samalla rajauksella Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050. Tämä koskee aluetta Långmossa-Ribäcken. Kaavaluonnoksessa osoitettua aluetta tulee laajentaa siten, että se kattaa aluetta 75 tuulivoimaselvityksessä, pois lukien Unjärvin suoja-alue.
3. Moikipään tuulivoima-alueen läheisyydessä osoitetaan pohjavesialueita. Jatkosuunnittelussa on selvitettävä, riittääkö alueen koko seudullisesti merkittäväksi alueeksi.
4. Ekologisen yhteyden tarve on useissa paikoissa päällekkäinen tuulivoima-alueiden kanssa, minkä takia kaavamerkintä osittain menettää merkityksensä.
5. Talusvyöhykkeen tuulivoima-alueet on otettava huomioon kokonaisvaikutuksia arvioitaessa.
6. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 ei voi osoittaa veneilyreittejä tuulivoima-alueiden suuntaan tai tuulivoima-alueiden välisissä kapeissa käytävissä. On tärkeää, että Traficom ja Väyläviraston lausunnot otetaan

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitetaan alueidenkäyttöä, joka on vähintään seudullisesti merkittävää ja tuulivoiman osalta tämä merkitsee vähintään seitsemän tuulivoimalaa käsittäviä tuulivoimapuistoja. Pienempien tuulivoimapuistojen sijoittaminen tulisi selvittää kunnallisissa suunnitelmissa. Lähtökohdana voidaan käyttää maakuntakaavaluonnoksen pohjana olevaa tuulivoimaselvitystä.
2. Syynä siihen, että kyseinen tuulivoimala-alue on pienempi Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050, on kaavan perusteeksi tehtyjen selvitysten tulokset. Tuulivoiman vaikutuksia petolintuihin koskevan selvityksen mukaan sensitiivisen lajin raja ylittyy, jos kaikki selvitykseen sisältyvät tuulivoima-alueet toteutetaan. Aluerajauksen muuttamisen edellytyksiä tarkastellaan kaavoituksen jatko-prosessissa. Ehdotusvaiheessa otetaan myös laadittu Natura-arviointi huomioon.
3. Moikipään tuulivoima-alue on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 mukaan tarpeeksi suuri seitsemää tuulivoimalaa varten. Pohjavesialue on tuulivoima-alueen ulkopuolella. Kaavaprosessin aikana on kuitenkin ilmennyt tietoja, jotka aiheuttavat tuulivoima-alueen rajauksen tarkistamisen. Siksi ehdotusvaiheessa tarkastellaan rajausta ja alueen edellytyksiä tulla osoitetuksi alueeksi, jolla on seudullisesti merkittävää tuulivoimatuotantoa.
4. Ekologiset yhteydet Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetaan kehittämisperiaatemerkinällä, joka osoittaa yhteystarpeen olemassaolon. Ekologisen yhteystarpeen suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ekologisen yhteyden tarve tarkentaa ja tarvittavat selvitykset tehdä kullakin suunnitelmatasolla. Alueidenkäyttö ja alueella tehtävät toimenpiteet on suunniteltava ja toteutettava niin, että ekologiset yhteydet voidaan turvata, kehittää ja toteuttaa.
5. Talusvyöhykkeellä selvitettävien tuulivoima-alueiden toteuttaminen on epävarmaa ja sijoittuu kauas tulevaisuuteen. Siksi ne voidaan ottaa huomioon, mutta eivät saisi rajoittaa tuulivoimapuistojen suunnittelua aluevesillä.
6. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu keskusteluihin Traficom, Väyläviraston ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Kaavaehdotusta laadittaessa käydään jatkokeskusteluja.

- huomioon.
7. Kalanviljelyn potentiaalisia alueita voitaisiin osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 Suomen merialuesuunnitelman perusteella. Merellä olevien tuulivoima-alueiden vaikutusten arvioinnin tulee keskittyä ammatikalastuksen toimintamahdollisuuksiin.
  8. Sähkönsiirtoselvitys, jossa myös merialueen tuulivoima-alueet otetaan huomioon, on tarpeen. Sähkönsiirtoa on koordinoitava ja jos mahdollista tulisi esimerkiksi yhteispylväitä käyttää voimajohtolinjoja rakennettaessa.
  9. Suurempien yhtenäisten aurinkokennospuistoalueiden tai säätövoiman osoittamisen tarvetta olisi hyvä tarkastella lähemmin ehdotusvaiheessa.
  10. Rantaradan osoittaminen Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 on olennainen asia junaliikenneyhteyden tulevan aluetarpeen varmistamiseksi. Linjausta tulisi selvittää tarkemmin jo aikaisessa vaiheessa, koska se tulee aiheuttamaan vaikutuksia yksityiskohteisemmassa aluesuunnittelussa.
  11. Nordic Hydrogen route -vetykaasuputken osoittaminen Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 on hyvä asia. Johdon tarkkaa linjausta tulisi selvittää tarkemmin jo aikaisessa vaiheessa, koska se tulee aiheuttamaan vaikutuksia yksityiskohtaisemmassa aluesuunnittelussa.
  12. Vaasan satamatien jatkosuunnittelussa on otettava huomioon tien toiminta myös henkilöliikenteen kannalta. Liittymät olemassa olevaan liikenneinfrastruktuuriin on suunniteltava niin, että ne ovat toimivia Vaasan työmatkaliikennettä ajatellen.
  13. Sundomin ohikulkutien osoittaminen Pohjan-
7. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 alkutuotantoteemaa ei ole päivitetty, vaan se esitellään samalla tavalla kuin Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 ei osoiteta kalanviljelyalueita. Kaavaprosessin aikana asiantuntijoiden kanssa käydyissä keskusteluissa ilmeni, että merialueella toteutetaan kalanviljely-yksiköitä paikallisesti tarkempien selvitysten ja ympäristölupien kautta. Suomen merialuesuunnitelmassa tosin osoitetaan potentiaalisia kalanviljelyalueita, mutta samalla painotetaan, että kalanviljelyä voi olla myös näiden alueiden ulkopuolella. Tuulivoima-alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon muun muassa kalastukselle aiheutuvat vaikutukset. Miten kalankasvatusalueita voitaisiin osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 ja miten tuulivoima-alueiden toteutuksen tulisi ottaa huomioon kalastuselinkeino ovat asioita, joista keskustellaan Baltic sea2land -hankkeen puitteissa syksyllä. Metsähallitus esittää ehdotuksessaan "Merialueiden luonnonvarasuunnitelmaksi", potentiaalisten kalanviljelyalueiden kartoittamista valtion omistamilla vesialueilla sekä valmiiden alueiden tuotanto-oikeuksien myymistä samalla tavalla kuin tuulivoima-alueiden kohdalla.
  8. Maakuntakaavassa ei voi ottaa kantaa sähkönsiirron toteutustapaan. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on suunnitelusuositus, jonka mukaan maakaapeleita ja yhteispylväitä tulee käyttää mahdollisuuksien mukaan.
  9. Aurinkoenergian tuotantoalueiden osoittamisesta tai niiden osoittamatta jättämisestä Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 keskustellaan.
  10. Rantaradan täsmällistä linjausta koskevat tarkemmat ehdotusvaiheessa selvitykset tehdään myöhemmin, niin pian kuin siihen on edellytykset.
  11. Vetykaasuputken täsmällistä linjausta koskevat tarkemmat selvitykset tehdään myöhemmin, niin pian kuin siihen on edellytykset.
  12. Merkitään tiedoksi.
  13. Merkitään tiedoksi.

maan maakuntakaavassa 2050 on tärkeä asia. Ohikulkutien tarve on kasvanut Vaskiluodon kehityksen myötä.

- 14.** Hiljaisten alueiden analyysi on hyvin tehty. Analyysi on huomionarvoinen arvioitaessa tuulivoiman maisemallisia vaikutuksia ja vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen sekä mitä tulee mahdollisuuksiin luoda turvallinen, terveellinen, viihtyisä ja sosiaalisesti hyvin toimiva elinympäristö ja ympäristö.

1.10 KORSNÄSIN KUNTA

Korsnäsinn kunnalla ei ole huomautettavaa Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksesta 2050.

1.11 NÄRPIÖN KAUPUNKI

Närpiön kaupunki kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

- 1.** Maakuntahallituksen teemojen valinnat maakuntakaavan päivitykseen ovat tarkoituksenmukaisia, erityisesti ne, jotka koskevat energiahuoltoa ja liikennejärjestelmää sekä siihen liittyvät infrastruktuuria koskevat ohjeet.
- 2.** On myönteistä, että sekä Rantarata että Nordic hydrogen route merkitään Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnokseen, mutta on erittäin tärkeää, että niiden sijainnit selvitetään huolellisesti ja että riittäviä suojaetäisyyksiä asutukseen priorisoidaan ja että pelto- ja viljelymaata vältetään käyttämästä.
- 3.** On hyvä asia, että seudullisesti merkittävän tuulivoimapuiston raja lasketaan kymmenestä seitsemään voimalaan, sillä voimaloiden koko ja laajuus ovat muuttuneet merkittävästi Pohjanmaan maakuntakaavan 2040 hyväksymisen jälkeen.
- 4.** Kun alueita tulevaisuudessa osoitetaan tuulivoiman tuotantoon, voisi olla perusteltua jo alkuvaiheessa ottaa huomioon maaperän ominaisuudet siten, ettei esimerkiksi kosteina säilyviä alueita osoiteta, koska rakentamista tällaisilla alueilla ei voida pitää taloudellisesti kannattavana.
- 5.** Tuulivoiman sijoittamisen olisi sekä maalla että merellä perustuttava paikallisiin olosuhteisiin ja aktiiviseen vuoropuheluun kunnan asukkaiden kanssa. Luonto-, maisema- ja virkistysarvot tulisi ottaa huomioon ja turvata merenkulun ja kalastuksen edellytykset.

- 14.** Merkitään tiedoksi.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Vastine:

- 1.** Merkitään tiedoksi.
- 2.** Merkitään tiedoksi.
- 3.** Merkitään tiedoksi.
- 4.** Maaperän ominaisuudet selvitetään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.
- 5.** Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa osoitetaan tuulivoima-alueina ne alueet, joiden tuulivoimaselvityksen ja SYKEN selvityksen mukaan katsotaan soveltuvan tuulivoimalle. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minkä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset muun muassa virkistykseen, kalastukseen ja merenkulkuun sekä maisema-, kulttuuriympäristö- ja kulttuuriarvoihin. Seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet osoitetaan Pohjanmaan

6. Uusien tuulivoima-alueiden, mukaan lukien merituulivoima, voimajohdoissa tulisi käyttää maakaapeleita tai olemassa olevia tulpia, jotta vältetään uusien voimajohtoukaiden tarve.
7. Suupohjan kehitysvyöhykkeellä on tärkeä merkitys alueen elinkeinoelämän tulevalle kehitykselle. Ehdotettu uusi tielinja Närpiön ja Kaskisten välillä on hyvä Kaskisiin mahdollisesti tulevan tehtaan kannalta.
8. Ottaen huomioon Suupohjan kehittämismahdollisuudet olisi äärimmäisen tärkeää, että maakuntakaava mahdollistaisi suuren vähittäiskaupan yksikön laajentumisen Högbäckin alueella. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 ei ole tilaa kehittää kauppatoimintaa tällä alueella.
9. Närpiön kaupunkia arveluttaa, että Bergön läntisen kalastusreitit osoitus päättyy tuulivoimala-alueen rajalle.

maakuntakaavan 2050 luonnoksessa ominaisuusmerkinnällä. Alueet eivät ole aluevarauksia, ja kuntien päätettävissä on, mitkä alueet toteutuvat tuulivoima-alueina ja millä rajoituksilla.

6. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa on suunnitteluosuus, jonka mukaan maakaapeleita ja yhteispylväitä tulisi käyttää mahdollisuuksien mukaan.
7. Merkitään tiedoksi.
8. Kaupan alueiden päivittämiseen ei ole resursseja Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 valmistelun yhteydessä. Maakuntahallitus ottaa myöhemmin kantaa siihen, mitkä teemat päivitetään seuraavassa maakuntakaavoitusprosessissa.
9. Kalastusreitti siirretään/on siirretty pohjoisemmaksi, mutta Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnosta laadittaessa uudesta linjauksesta ei vielä ollut tietoa. Uusi linjaus merkitään kaavaehdotukseen.

1.12 KRISTIINANKAUPUNGIN KAUPUNKI

Kristiinankaupungin kaupunki kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Tiivis yhteistyö Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050 liittyvässä jatkotyössä on toivottava. Lisäksi on tärkeää, että kuntalaiset saavat osallistua työhön. Vuorovaikutusta koskevassa luvussa ei ole viittausta kuntalaisiin.
2. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa osoitetaan Suupohjan kehittämissuunnitelma Kaskisten ja Seinäjoen välillä. Kehittämissuunnitelma tarkoittaa Seinäjoelta Kaskisten satamaan kulkevaa rautatietä. Tähän kehittämissuunnitelmaan tulee kuulua Kristiinankaupunki, ja se tulee muuttaa käsittämään myös asuin- ja palvelualueet sekä pendelöinnin.
3. Valtatie 8:n tulee olla kehityskäytävä.
4. On hyvä asia, että junaliikenneyhteyden tarve (Rantarata) mainitaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa. Siltä osin, missä junayhteys tulee kulkemaan, Kristiinankaupunki toivoo tiivistä yhteistyötä konkreettisemmän suunnittelun osalta. Junayhteyden toteutumista on syytä kiirehtiä ottaen huomioon, että Kristiinankaupunkiin ollaan perustamassa suurta tehdasta.
5. Karhusaaren väylän syventäminen tulee sisällyttää Pohjanmaan liikennejärjestelmä-

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa Suupohjan kehittämissuunnitelma ulottuu Suupohjan radan varrelle ja kattaa myös kantatien 67 ja Kaskisten sataman. Kristiinankaupunkiin perustettavat tehtaat otetaan huomioon, kun Suupohjan kehittämissuunnitelmaa muotoillaan kaavaehdotukseen.
3. Pohjanmaan kaavaehdotusta 2050 valmisteltaessa selvitetään ja keskustellaan siitä, miten valtatie 8 voidaan nostaa kaavassa.
4. Rantaradan tarkasta linjauksesta tehdään yksityiskohtaisempia selvityksiä myöhemmässä vaiheessa, heti kun siihen on edellytyksiä.
5. Merkitään tiedoksi.

suunnitelmaan 2050, ja Karhusaaren sataman tulee sisältyä satamien digitalisaation yhteistyöhankkeeseen.

6. On hyvä, että Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa on mainittu kaasuputken yhteystarve. Kristiinankaupungissa kaasuputki tulee vetää Kristiinankaupungintien (tie 662) yhteyteen suunniteltavan uuden teollisuusalueen kautta sekä Karhusaaren satamaan.
7. Merenkurkun eteläistä tuulivoima-alueetta nro 4 tulee pienentää puoleen sen nykyisestä koosta siten, että pohjoinen-eteläsuuntaista rajaa siirretään länteen päin.
8. Kristiinankaupunki tukee ehdotusta suuremmasta Västervikiin tuulivoima-alueesta maakuntakaavaluonnoksen mukaisesti.
9. maakuntakaavan luonnoksen mukaisesti Voimajohtojen yhteystarpeet tulee osoittaa uusilta tuulivoima-alueilta, mukaan lukien meritulivoima-alueilta. Näiden osalta kaavoitusmääräyksen tulee olla sellaisia, että uusia voimajohtokatuja ei hyväksytä, vaan sähkönsiirto on järjestettävä joko maakaapelin tai nykyisten pylväiden kautta.
10. Työvoiman saatavuutta käsittelevää kappalletta tulee täydentää siten, että Kristiinankaupunki tulee perustettavan tehtaan myötä tarvitsemaan suuren määrän työntekijöitä, joilla on monipuolista osaamista. Myös tässä kohtaa tulee mainita uudelleen määritelty Suupohjan kehittämisvyöhyke.

1.13 KASKISTEN KAUPUNKI

Kaskisten kaupungilla ei ole huomautettavaa Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksesta 2050.

1.14 LÄNSIRANNIKON YMPÄRISTÖYKSİKÖ

Länsirannikon ympäristöyksikkö kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. On myönteistä, että Kristiinankaupungin-Siiptyyn edustalle, Kristiinankaupungin pohjoisosaan ja Tiukka-Peninnevan alueelle on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettu isoja luo-alueita.
2. Kristiinankaupungin Uttermossassa sijaitsevan Stormossbergetin EO-alueen on otettava huomioon Uttermossabäcken-puro sekä läheinen asutus.
3. EO-merkintää voisi selkiyttää, jotta valittujen alueiden valintaperuste ymmärretään paremmin. Koska EO-alueet käyvät joissakin paikoissa yksiin jo olemassa olevien maa-ainesten ottamisalueiden kanssa, jää epäselväksi, millä perusteella nämä alueet on valittu.

6. Merkitään tiedoksi.

7. Merenkurkun eteläisen tuulivoima-alueen nro 4 rajausta muutetaan Kristiinankaupungin toiveen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.

8. Merkitään tiedoksi.

9. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 voidaan osoittaa vain tiedossa olevat yhteystarpeet. Suunnittelumääräyksestä keskustellaan kaavaehdotusta valmisteltaessa.

10. Merkitään tiedoksi.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

2. Kiviaineshuollon kannalta tärkeät alueet osoitetaan Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 kohdemerkinnällä. Alueiden rajaukset tarkentuvat arvioitaessa ottamisedellytyksiä maa-ainelain edellyttämällä tavalla.

3. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kiviaineshuollon kannalta maakunnallisesti tärkeiden alueiden valittujen kohteiden perustelut kuvataan kaavaselistuksessa, POSKI-hankkeen raportissa sekä tulevassa POSKI-hankkeen tarinakartassa (Story Map).

4. EO-alueet on syytä selvittää tarkasti, koska yhdellä maakuntakaavassa osoitetulla maa-ainesten ottamisalueella on mahdollisuus hakea jopa 20 vuoden lupa-aikaa. Muissa tapauksissa lupa-aika on enintään 10 vuotta.
5. Kristiinankaupungin Flaggmossbergetin ja Närpiön Änknessbergetin EO-alueet sijaitsevat tuulivoima-alueilla, jotka on jo rakennettu tai niiden rakentamisvaihe on käynnissä. EO-merkinnän täytyy ottaa myös tuulivoimat huomioon, jotta etäisyydet ovat riittävät.
6. Jo olemassa olevien maa-ainesten ottamisalueiden, joiden alueita on jo hyödynnetty ja kuormitettu toiminnalla, käyttämisen ja laajentamisen vaikutuksista verrattuna uusien maa-ainesten ottamisalueiden avaamiseen koskemattomilla alueilla voisi myös tehdä arvioinnin. POSKI-hanke ei vaikuta ottaneen tätä näkökulmaa huomioon.
7. Monille metsäalueille on suunniteltu tuulivoimapuistoja, ja kun tuulivoimaa suunnitellaan myös rannikkokaistaleelle, pitäisi tehdä isompi ja kattava selvitys kaikkien maakunnan tuulivoimapuistojen vaikutuksesta lintujen muuttoreitteihin. Kristiinankaupungin Västervikin tuulivoimapuiston muoto, itä-länsisuuntaisuus, on muuttolintuja ajatellen epäsoviva.
8. Ely-keskus on joulukuussa 2022 päättänyt Mustasaassa sijaitsevan Glötvikenin pohjavesialueen (1049907) poistamisesta luokituksesta, joten aluetta ei tule osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050. Myös Västerhankmon pohjavesialueen (1049902) rajoja on muutettu luokituksessa, ja ne pitää päivittää Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050.
9. Korsnäsin kaivosalueelle on annettu merkintä "Virkistys-/matkailukohde", ja alue on maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema. Pirkanmaan ely-keskus on toteuttanut Kajak-seurantahanketta kaivosalueesta. Hankkeessa selvitetään kaivosalueen vaikutuksia ympäristöön sekä alueen ympäristö- ja terveysriskejä. Hankkeessa on todettu muun muassa, että kaivannaisjätteiden sijoituspaikkaa ei ole saneerattu ja peitetty ja että vanha kuona-aines sisältää terveydelle haitallisen korkeita lyijypitoisuuksia. Tuloksista saadaan raportti vuoden 2023 lopussa, ja
4. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu lukuisiin selvityksiin, joita on tehty siinä laajuudessa ja tasolla, joka on yleisluonteisen suunnitelman kannalta tarkoituksenmukaista. Kiviaineshuollon kannalta maakunnallisesti tärkeät alueet on selvitetty tarkasti Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen, Etelä-Pohjanmaan liiton ja Pohjanmaan liiton POSKI-hankkeessa, johon maakuntakaavaluonnoksessa osoitetut kiviaineshuollon kannalta tärkeiden alueiden kohteet perustuvat.
5. Kiviaineshuollon kannalta tärkeät alueet osoitetaan Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 alueen ominaisuuksia kuvaavalla kohdemerkinnällä. Alueiden rajaukset tarkentuvat arvioitaessa ottamisedellytyksiä maa-aineslain edellyttämällä tavalla.
6. POSKI-hankkeessa on tarkasti selvitetty vanhat POSKI-alueet sekä potentiaalisia uusia alueita.
7. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetut tuulivoima-alueet perustuvat tuulivoimaselvitykseen ja SYKE:n selvitykseen. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin. Tuulivoimaloiden alueiden suunnittelumääräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon vaikutukset mm. luonnonarvoihin.
8. Pohjavesialueet päivitetään Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen luokittelun mukaisesti.
9. Kajak-hankkeen tulokset huomioidaan kaavan ehdotusvaiheessa.

Kajak-hankkeen tulokset voi olla tarpeen huomioida maakuntakaavoituksessa.

1.15 EVIJÄRVEN KUNTA

Evijärven kunta pitää hyvänä ja tärkeänä, että Pohjanmaan maakuntakaavuluonnoksessa 2050 on huomioitu Kruunupyyn kunnassa tielinjaus Ina-Kaustinen. Muilta osin Evijärven kunnalla ei ole lausuttavaa Pohjanmaan maakuntakaavuluonnoksesta 2050.

1.16 KAUHAVAN KAUPUNKI

Kauhavan kaupunki kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Tuulivoimalarakentamisen vahvempi ohjaaminen maakuntakaavalla on hyvä.
2. Kauhavan kaupungilla ei ole huomautettavaa Kimo Österskogin, Storbötetin, Trullbackenin ja Purmon tuulivoimala-aluevarauksiin.
3. Jatkossa maakuntarajan ylittäviin reitteihin yms. liittyen on hyvä tehdä maakuntien välisiä yhteistyötä ja huomioida reitistöt molemmissa maakuntakaavoissa.

1.17 LAPPAJÄRVEN KUNTA

Lappajärven kunnalla ei ole lausuttavaa Pohjanmaan maakuntakaavuluonnoksesta 2050.

1.18 TEUVAN KUNTA

Teuvan kunta kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. On hyvä, että Suupohjan radan merkitys ja perusparannustarve on Pohjanmaan maakuntakaavuluonnoksessa 2050 huomioitu.
2. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavuluonnoksessa 2050 olevaa Kauhava-Kauhajoki – kasvukäytävää tulisi jatkaa maakuntarajan yli Kaskisiin. Tätä tukevat myös isot suunnitteilla olevat teolliset investoinnit Kaskisiin ja Kristiinankaupunkiin.
3. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 tulisi ohjata uudet sähkön siirtoyhteydet käyttämään yhteispylväitä aina, kun se teknisesti on mahdollista. Näin vältetään luonnon monimuotoisuuden heikentämistä ja maanomistajille koituvia kohtuuttomia haittoja.

1.19 UUMAJAN KUNTA

Uumajan kunta kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 yleiset, selvästi kestävyysnäkökohdista kumpuavat tavoitteet kytkeytyvät selkeästi Uumajan kunnan tavoitteisiin ja pyrkimyksiin, mikä helpot-

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Merkitään tiedoksi.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Suupohjan kehittämissuunnitelman laajuus ja sisältö mietitään kaavaehdotusvaiheessa.
3. Voimansiirtojohtojen yhteistarpeen suunnittelusuosituksen mukaan mahdollisuuksien mukaan tulisi käyttää yhteispylväitä.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

- taa yhteistyötä Merenkurkun yli.
2. Pohjanmaan ja Västerbottenin välisen yhteensovittamisen merkitys on suuri, kun on kyse pohjoisessa Merenkurkussa sijaitsevaa yhteistä mertamme koskevista erilaisista spatioalisista selvityksistä.
  3. Toimiva intermodaalinen Merenkurkun yhteys on erittäin tärkeä ja yhteinen aluekehittämisen asia Merenkurkun molemmin puolin. Sen vuoksi on myönteistä, että Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa turvataan yhteydet Merenkurkun yli Uumajasta Vaasaan ulottuvan Merenkurkun kehittämissuunnitelman avulla ja mainitaan mahdollinen tuleva maantie- ja raideliikenne alueiden välillä. Kiinteän yhteyden tarjoamia mahdollisuuksia voidaan tarkastella yhdessä lukuisista eri ulottuvuuksista.
  4. Merituulivoima on yksi asia, joka tulee sovittaa yhteen ja koordinoita yhteisessä Merenkurkussa. Kunkin maan merialuesuunnitelmassa esitetyt alueet tulee sovittaa yhteen, ja niitä tulee tarkastella yhdessä, jolloin tarvitaan muun muassa maantieteellisesti lähellä toisiaan sijaitsevien alueiden yhteisvaikutusten analysointia.

1.20 ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO

Etelä-Pohjanmaan liitto ehdottaa lausunnossaan:

1. Työneuvottelua yhteensovittamista vaativissa teemoissa kuten aluerakenne ja ylimaakunnalliset kehittämissuunnitelmat.
2. Sähkönsiirron yleisen suunnittelumääräyksen sisällyttämistä Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050, jotta sähkönsiirto suunnitelmaan mahdollisimman vähäisin vaikutuksin.

1.21 KESKI-POHJANMAAN LIITTO

Keski-Pohjanmaan liitto toteaa, että Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 ylimaakunnallisten vaikutusten vuoksi on tärkeää, että liitot tekevät tiivistä yhteistyötä maakäytön suunnittelussa. Erittäin tiivistä yhteistyötä maakäytön suunnittelussa, erityisesti suunnitteluratkaisuja maakuntarajan välittömässä läheisyydessä, koskien mm. energiaa, liikennejärjestelmää ja viheralueita.

1.22 SATAKUNTALIITTO

Satakuntaliitto kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 valmisteluvaiheen aineisto on selkeä ja helpolukuinen. Verkkosivuilla oleva maakuntakaavan karttasovellus, josta voi tarkastella maakuntakaavan merkintöjä ja määräyksiä, on hyvänä apuna kaavaa tarkasteltaessa.
2. Satakunnassa on vireillä kaikki alueiden-

2. Merkitään tiedoksi.

3. Merkitään tiedoksi.

4. Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Työneuvottelu yhteensovittamista vaativissa teemoissa pidetään.
2. Sähkönsiirron yleisen suunnittelumääräyksen sisällyttämistä Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050 pohditaan kaavaehdotusvaiheessa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Merkitään tiedoksi.

käyttömuodot kattavan Satakunnan maakuntakaavan 2050 laatiminen. Kaavan laatiminen on valmisteluvaiheessa. Satakuntaliitto pitää samaan aikaan vireillä olevia maakuntakaavaprosesseja hyvänä mahdollisuutena sovittaa yhteen ylimaakunnallisia alueidenkäyttötarpeita ja tehdä ylimaakunnallista yhteistyötä.

3. Merelle sijoittuvan tuulivoimaloiden alue (TV1), joka rajautuu Satakunnan maakunnan rajaan ei ole mukana kaavaluonnoksessa esitetystä laajuudesta Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen potentiaalisiksi arvioituissa tuulivoimatuotannon alueissa eikä selvityksen vaikutusten arviointia koskevassa osuudessa. Kyseisen tuulivoimatuotannon alueen lähtötietoja ja vaikutusten arviointia koskevaa osuutta tulee täydentää erityisesti Satakunnan maakunnan ja Merikarvian kunnan alueelle kohdistuvien vaikutusten osalta. Vaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon mm. tuulivoimaloiden alueen rajautuminen Selkämeren kansallispuistoon. Lisäksi vaikutuksia tulee arvioida suhteessa Merikarvian elinkeinoiniin kuten kalastukseen ja matkailuun sekä loma-asutukseen ja virkistysalueisiin. Vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota yhteisvaikutuksiin Pohjanmaan maakunnan eteläosaan osoitetun tuulivoimaloiden alueen (tv2) ja talousvyöhykkeelle suunniteltujen hankkeiden kanssa sekä sähkönsiirtoon. Osana yhteisvaikutusten arviointia tulee huomioida myös Satakunnan maakuntakaavaa 2050 varten laadittu Satakunnan viherrakenneselvitys.
4. Kaavaselostuksen lähtötietoja tulisi täydentää myös raideliikenteen ja kaasuputken yhteystarvemerkitöihin sekä tietoliikenneyhteyden liittyen.
5. Esiselvitys Rantaradan tarpeesta ja yhteystarvemerkinän vaikutusten arvioinnista tulisi käynnistää Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 ja Satakunnan maakuntakaavan 2050 suunnittelun tueksi mahdollisimman pian.
6. Työneuvottelu pitäisi järjestää liittyen raja-alueen läheisyyteen sijoittuviin alueidenkäyttöratkaisuihin ja vaikutusten arviointiin.

1.23 PIRKANMAAN LIITTO

Pirkanmaan liitto kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Maakuntien välisten liikenneyhteyksien nä-

3. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvitystä tehtäessä merialueesta oli hyvin vähän tietoa. Siksi merituulivoima-alueiden rajaamisessa on otettu huomioon Suomen ympäristökeskuksen talvella 2022 julkaisema tutkimusraportti merituulivoimalle parhaiten soveltuvista alueista. Tämä johti muutoksiin tuulivoimaselvityksessä suositeltuihin aluerajoihin. Myös meriliikenteen tarve vaikutti alueen rajaukseen. Vaikutuksia on arvioitu maakuntakaavatasolla. Vaikutusten arviointi tarkentuu tarkemmissa suunnitelmissa.

4. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 Rantarata on osoitettu kehittämissperiaatemerkinällä "Raideliikenteen yhteystarve" ja kaasuputki kehittämissperiaatemerkinällä "Kaasuputken yhteystarve". Näille kehittämissperiaatemerkinöille on kaavaluonnoksen valmisteluvaiheessa tunnistettu tarve ja niiden lähtötietoja täydennetään kaavaselostukseen maakuntakaavan jatkovalmistelun aikana sitä mukaa, kun lisätietoa tulee. Sama koskee tietoliikenneyhteyttä.
5. Esiselvitys Rantaradan tarpeesta ja yhteystarvemerkinän vaikutusten arvioinnista käynnistetään heti kun siihen löytyy riittävästi resursseja ja selvitetävästä asiasta on muodostettu yhteinen näkemys.
6. Työneuvottelu pidettiin 17.8.2023.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

kökulmasta Pohjanmaan maakuntakaava-luonnoksessa 2050 esitetty valtatie 3 uusi/parannettava tielinja välillä Helsingby–Laihia on perusteltu, vaikuttaen suoraan myös maakuntien väliseen saavutettavuuteen.

2. Vaasan yhdysradan parantamista välillä Vaasa-Seinäjoki lisää potentiaalia myös Tampere–Vaasa-junayhteyden täysimittaiseen hyödyntämiseen. Ylimaakunnallisten yhteyksien kehittämiseksi on tärkeää säilyttää valmius myös pääradan Pohjanmaalla sijaitsevan osuuden pienimittakaavaiseen parantamiseen.
3. Yhteisen maakuntarajan puuttuessa ei Pirkanmaan liitto koe aiheelliseksi ottaa kantaa maakuntakaavan muihin yksityiskohtiin. Pirkanmaan liitto seuraa erityisellä mielenkiinnolla erityisesti energiateeman, mm. aurinko- ja vetyvoimaan liittyvien kaavamerkintöjen ja -ratkaisujen kehittymistä.

1.24 HÄMEEN LIITTO

Hämeen liitto kannattaa sekä valtatie 3 että pääradan kehittämistä. Erityisesti pääradan kehittäminen on koko maan kannalta erittäin keskeinen investointi. Päärata kuuluu myös koko Euroopan laajuiseen TEN-T-ydinverkkoon, joka on Euroopan laajuisista liikenneverkon tasoista ensimmäisenä toteutettava. Pääradan merkitys tulee nähdä sotilaallisen liikkuvuuden ja huoltovarmuuden kannalta aiempaa keskeisempänä tekijänä. Hämeen liitto pitää keskeisenä, että junat kulkevat jatkossakin nykyisessä pääradan ratakäytävässä.

1.25 LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Liikenne- ja viestintäministeriö kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Maakuntarajaa ylittävien kehittämisvyöhykkeiden tavoitetta alueidenkäytön tiivistämisestä, mikä tukee joukkoliikenteen ja matkaketjujen kehittämistä, voi pitää perusteltuna.
2. Valtion väyläverkon kehittäminen perustuu Liikenne 12 -suunnitelman mukaiseen tietopohjaiseen päätöksentekoprosessiin, jossa yhtenäisillä kriteereillä ja vaikutusten arvioinnilla on keskeinen merkitys.
3. Uusien käyttövoimien jakeluinfran riittävyys on edellytys liikenteen fossiiliriippuvuuden vähentämiselle ja päästövähennysten edistämiseksi. Liikenne- ja viestintäministeriö julkaisi 29.3.2023 ohjelman tieliikenteen uusien polttoaineiden jakeluinfratuurin kehittämiseksi.
4. Joukkoliikenteen huomioiminen kaavatasolla on tärkeää. Liikenteen palvelut toimivat ensi sijassa markkinaehtoisesti.
5. Lentoliikennettä tarkastellaan osana Liikenne 12 -suunnitelmaa. Pitkäjänteinen ratkaisu

2. Merkitään tiedoksi.

3. Merkitään tiedoksi.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

2. Merkitään tiedoksi.

3. Merkitään tiedoksi.

4. Merkitään tiedoksi.

5. Merkitään tiedoksi.

lentoliikenteestä ja sen rahoituksesta riippuu suunnitelman päivityksestä.

6. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien radiojärjestelmien lisäksi myös muiden käyttäjien radiojärjestelmiin.
7. Kaavaluonnoksessa merelle osoitetut tuulivoimaloiden alueet (tv1) sekä kaava-alueita ympäröivät suunnitellut merituulivoima-alueet tulevat toteutuessaan keskittämään merenkulkua eri tuulivoima-alueiden väliin jääville liikennöintikäytävillä. Liikennöintikäytävien riittäviin leveyksiin sekä kaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden rajauksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rajauksiin pystytään varmistamaan turvallinen ja sujuva merenkulku kaikkina vuodenaikoina.

1.26 SISÄMINISTERIÖ, PELASTUSOSASTO

Pelastusosastolla ei ole lausuttavaa Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksesta. Pelastusosasto haluaa tässä yhteydessä tuoda esiin, että on tärkeää tunnistaa hyvinvointialue ja sen pelastuslaitos osallisina kaavaprosessin eri vaiheissa.

1.27 SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole lausuttavaa Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksesta 2050.

1.28 YMPÄRISTÖMINISTERIÖ

Ympäristöministeriö ei anna lausuntoa maakuntakaavaluonnoksista.

1.29 MUSEOVIRASTO

Museovirasto kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Suomen merkittävimmät arkeologiset kohteet eli ns. VARK-listaus tultaneen esittelemään valtioneuvostolle vielä kuluvana vuonna MR-L:n mukaisena VAT-inventointina. Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet tulisi lisätä maakuntakaava-aineistoon sitten, kun VARK-luettelo on käsitelty ja vahvistettu. Museovirasto pitää tärkeänä huomioida arkeologisen kulttuuriperinnön ja maiseman vuorovaikutus erityisesti ns. VARK-kohteiden yhteydessä.
2. Soiden ja kosteikkojen osalta Suomi on Ramsarin kosteikkosopimuksen ratifioinnin kautta sitoutunut osaltaan nimeämään kosteikkojen ja soiden kohteita myös kulttuuriperinnön näkökulmasta.
3. Kaavaselostuksessa voisi tuoda esille myös kulttuuriympäristön vaalimisen positiiviset vaikutukset ilmastonmuutoksen hillitsemiseen. Ympäristöministeriön tuore julkaisu

6. Merkitään tiedoksi.

7. Merkitään tiedoksi.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset kohteet lisätään Pohjanmaan maakuntakaavaehdotukseen 2050, mikäli VARK-luettelo on silloin vahvistettu. VARK-alueiden suunnittelumerkintä ja suunnittelumääräys muotoiltaan siinä vaiheessa keskustellen Museoviraston asiantuntijoiden kanssa.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Kaavaselostus ja siihen liittyvä vaikutusten arviointi voidaan päivittää esitetyllä tavalla.

Ilmastonmuutos ja kulttuuriympäristö (2023) antaa asiaan hyvän aineiston.

4. Koska tuulivoima-alueita on osoitettu Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 suuri määrä, tulee harkita, onko kaikkia vaikutuksiltaan haitallisimpia alueita syytä osoittaa eli voitaisiinko joitain alueita poistaa, pienentää ja/tai voimaloiden korkeutta rajoittaa.

1.30 VÄYLÄVIRASTO

Väylävirasto kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tuulivoima-alueiden rajoituksia tulee muuttaa niin, että liikennöintikäytävät jäävät riittävän leveiksi. Tämän takia kahteen kaavakartalla esitettyyn tv1-aluemerkintään tulee tehdä muutos turvallisen ja sujuvan merenkulun varmistamiseksi:
  - Maakunnan etelärajalta Merikarvian pohjoispuolelle esitetty tv1-alue tulee rajata sen länsipuolen osalta pohjoiseteläsuunnassa suoraviivaiseksi, jotta tv1-alue ei muodostaisi talousvyöhykkeen itärajalle suunniteltujen tuulivoima-alueiden kanssa etelään päin kapenevaa liikennöintikäytävää.
  - Korsnäsin eteläpuolisessa tv1-alueessa tulisi huomioida sen pohjoispuolella kulkeva hyötyliikenteen Gåshällan - Harvungön väylä siten, että aluerajausta siirretäisiin sen pohjoisreunasta vähintään 500 metriä etelään päin.
2. Tuulivoimaloiden alueen (tv1) suunnittelumääräystä tulee täsmentää seuraavasti: Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset pysyvään asumiseen, vapaa-ajan asumiseen, virkistykseen ja kalastukseen sekä maisema-, kulttuuriympäristö- ja luonnonarvoihin. Lisäksi tulee ottaa huomioon laiva- ja lentoliikenteestä sekä Puolustusvoimien toiminnasta aiheutuvat rajoitteet sekä selvitettävä tuulivoimaloiden vaikutukset merenkulun tutka- ja radiojärjestelmiin, merenkulun turvallisuuteen ja toimintaedellytyksiin.
3. Uusien käyttövoimien jakeluinfra riittävyys on edellytys liikenteen fossiiliriippuvuuden vähentämiseksi ja päästövähennysten edistämiseksi. Liikenne- ja viestintäministeriö julkaisi 29.3.2023 ohjelman tieliikenteen uusien polttoaineiden jakeluinfrastruktuurin kehittämiseksi.
4. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on osoitettu raideliikenteen yhteystar-

4. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetut alueet soveltuvat tuulivoimaselvityksen mukaan merkitykseltään seudullisille tuulivoimapuistoille. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minkä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa. Pohjanmaan maakuntakaavan tuulivoima-alueet eivät ole aluevarauksia ja kuntien päätettävissä on, toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja millä rajoituksella.

Vastine:

1. Merikarvian pohjoispuolella osoitettu tv1-alue ja Korsnäsin eteläpuolella osoitettu tv1-alue rajataan esitetyllä tavalla.
2. Kaavaehdotusvaiheessa harkitaan tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen päivittämistä.
3. Merkitään tiedoksi. Pohjanmaan liitto on yhdessä Etelä-Pohjanmaan liiton kanssa hakenut Ympäristöministeriöltä rahoitusta raskaan liikenteen jakeluverkostoa koskevan selvityksen laatimiseksi.
4. Rantarata on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettu raideliikenteen

ve - merkintä maakunnan etelärajalta Vaasan kautta Jepualle, jossa rata yhdistyisi nykyiseen päärataan. Radan tarpeellisuutta olisi syytä perustella enemmän vaikutusten arvioinnin kautta.

5. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetaan useita maatieverkon yhteystarpeita. Isot uusinvestoinnit alempiasteiselle tieverkolle eivät ole kovin todennäköisiä ja liikenteellisiä ongelmia pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti pienemmin ja tehokkaammin toimenpitein ja tarvittaessa vaiheittain. Liikennejärjestelmätyössä ja kaavoituksessa on myös hyvä pohtia erityisesti alempiasteisen tieverkon uusien linjausten varausten laajuutta ja tarpeellisuutta.

1.31 LIIKENNE- JA VIESTINTÄVIRASTO, TRAFICOM

Liikenne- ja viestintäministeriö, Traficom kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Suunnitteluprosessissa on käyty riittävästi vuorovaikutusta sidosryhmien kanssa ja kaavaprosessin perusteeksi on laadittu riittävä määrä erilaisia selvityksiä. On erittäin hyvä, että prosessissa on huomioitu Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma, Länsi-Suomen yhteinen liikennestrategia ja Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma 2050.
2. Liikenteen palveluita ja kestävästä liikkumisesta pitäisi huomioida selvemmin tavoitteissa, vaikutusarvioinneissa, suunnittelumääräyksissä ja kaavaselostuksessa.
3. Uutena yhteystarvemerkinä on osoitettu Rantarata. Liikennetarpeita tulisi vielä kriittisesti tarkastella ennen lopullista kaavamerkintää.

yhteystarvemerkinä. Raideliikenteen yhteystarpeesta on keskusteltu rannikon maakunnissa jo vuosia. Yhteystarve on tunnistettu mm. Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman 2050 sekä Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 laadintaprosessin yhteydessä, seudullisten liikennetyöryhmien kokouksissa sekä saaduissa lausunnoissa ja palautteissa. Tarve linjausvaihtoehtojen suunnittelulle ja selvittämiseksi on todettu myös rannikon maakuntien yhteisessä työneuvottelussa 23.6.2022. Yhteystarvemerkinä mahdollistaa raideyhteyden tarpeellisuuden selvittämisen ja tarkemman suunnittelun.

5. Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Maakuntakaavassa huomioidaan alueiden käyttöön liittyvät asiat siinä tarkkuudessa kuin on tarkoituksenmukaista. Liikenteen palvelut ja kestävä liikkuminen huomioidaan Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa 2050, Länsi-Suomen liikennestrategiassa sekä ylimaakunnallisessa ja seutujen kanssa tehtävässä liikennejärjestelmätyössä.
3. Rantarata on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettu raideliikenteen yhteystarvemerkinä. Raideliikenteen yhteystarpeesta on keskusteltu rannikon maakunnissa jo vuosia. Yhteystarve on tunnistettu mm. Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelman 2050 sekä Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 laadintaprosessin yhteydessä, seudullisten liikennetyöryhmien kokouksissa sekä saaduissa lausunnoissa ja palautteissa. Tarve linjausvaihtoehtojen suunnittelulle ja selvittämiseksi on todettu myös rannikon maakuntien yhteisessä työneuvotte-

- lussa 23.6.2022 (Varsinais-Suomi, Satakunta, Pohjanmaa ja Pohjois-Pohjanmaa). Yhteystarvemerkitä mahdollistaa raideyhteyden tarpeellisuuden selvittämisen ja tarkemman suunnittelun.
4. Vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfrastruktuuri ja sen kehittäminen sekä raskaan liikenteen taukopaikkojen ja viestintäverkkojen kehittämistarpeet tulisi huomioida ainakin kaavaselostuksessa. Vaikutusten arviointi sekä seuranta on suunnitelmassa kuvattu hyvin lyhyesti ja varsin yleisellä tasolla.
  5. Kaavaluonnoksessa on huomioitu merenkulun toimintaedellytysten turvaamisen varmistavia näkökohtia kiitettävästi.
  6. Johtuen merituulivoimasuunnitelmien voimakaasta kasvusta ja niiden sijoittumisesta pitkin Suomen aluevesiä ja talousvyöhykettä, on tärkeää nostaa esille eri tuulivoimahankkeiden kumulatiiviset vaikutukset niin Pohjanmaan kuin koko Pohjanlahden merenkululle.
  7. Pohjanmaan maakunta kaavaluonnoksessa 2050 kaavaluonnoksessa merelle osoitetut tuulivoimaloiden alueet, sekä kaava-alueita ympäröivät suunnitellut merituulivoima-alueet, tulevat toteutuessaan keskittämään merenkulkua eri tuulivoima-alueiden väliin jääville liikennöintikäytävillä, jonka johdosta liikennöintikäytävien riittäviin leveyksiin sekä kaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden rajauksiin tulee kiinnittää erityistä huomiota.
  8. Merikarvian pohjoispuolelle esitetty tv1-alue tulisi rajata sen länsipuolen osalta pohjois-eteläsuunnassa suoraviivaiseksi, jotta tv1-alue ei muodostaisi talousvyöhykkeen itärajalta suunniteltujen tuulivoima-alueiden kanssa etelään päin kapenevaa liikennöintikäytävää.
  9. Korsnäsin eteläpuolisessa tv1-alueessa tulisi huomioida sen pohjoispuolella kulkeva hyötyliikenteen Gåshällan - Harvungön väylä siten, että aluerajausta siirrettäisiin sen pohjoisreunasta vähintään 500 metriä etelään päin.
  10. Tuulivoimaloiden alueen (tv1) suunnittelumääräystä tulisi täsmentää seuraavasti: Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset pysyvään asumiseen, vapaa-ajan asumiseen, virkistykseen ja kalastukseen sekä maisema-, kulttuuriympäristö- ja luonnonarvoihin. Lisäksi tulee ottaa huomioon
  4. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 laadinnassa huomioidaan tiedossa olevia eri organisaatioiden tekemiä selvityksiä, jos ne vaikuttavat olennaisesti alueidenkäyttökysymyksiin tai niillä on esim. verkostollista merkitystä. Vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfrastruktuuri ja sen kehittäminen sekä raskaan liikenteen taukopaikkojen ja viestintäverkkojen kehittämistarpeet eivät varsinaisesti kuulu maakuntakaavassa ratkaistaviksi. Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa 2050 näitä asioita huomioidaan. Pohjanmaan liitto on myös yhdessä Etelä-Pohjanmaan liiton kanssa hakenut Ympäristöministeriöltä rahoitusta raskaan liikenteen jakeluverkostoa koskevan selvityksen laatimiseksi.
  5. Merkitään tiedoksi.
  6. Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksen 2050 vaikutuksia tullaan arvioimaan siinä laajuudessa kuin maakuntakaavatasolla on tarkoituksenmukaista.
  7. Merkitään tiedoksi.
  8. Merikarvian pohjoispuolella osoitettu tv1-alue rajataan esitetyllä tavalla.
  9. Korsnäsin eteläpuolella osoitettu tv1-alue rajataan esitetyllä tavalla.
  10. Kaavaehdotusvaiheessa harkitaan tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen päivittämistä.

laiva- ja lentoliikenteestä sekä Puolustusvoimien toiminnasta aiheutuvat rajoitteet sekä selvittää tuulivoimaloiden vaikutukset merenkulun tutka- ja radiojärjestelmiin, merenkulun turvallisuuteen ja toimintaedellytyksiin. Täsmennys on tarpeellinen, sillä merituulivoimaloiden vaikutukset merenkululle on tärkeää selvittää kattavasti hankkeiden tarkemmissa kaavoitus- ja lupavaiheissa, koska rakennettavilla merituulivoimapuistoilla voi olla merkittäviä vaikutuksia etenkin talvimerenkuluun ja sen järjestämiseen kaava-alueella.

1.32 PUOLUSTUSVOIMAT

Puolustusvoimat kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Koska myös alle seitsemän tuulivoimalan alueilla voi olla merkittäviä vaikutuksia Puolustusvoimien toimintaan, Puolustusvoimat esittää, että tv-1 ja tv-2-alueiden suunnittelumääräysten lisäksi seuraavaa tuulivoima-alueita koskevaa yleistä suunnittelumääräystä: "Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeiden tuulivoimaloiden rakentamisesta tulee pyytää lausunto Puolustusvoimien Pääesikunnalta. Tuulivoimaloita ei saa rakentaa alle 4 km:n etäisyydelle Puolustusvoimien alueista eikä alle 12 km:n etäisyydelle varalaskupaikoista."
2. Vaikutusten arviointia tulisi täydentää sään ääri-ilmiöihin varautumisen, onnettomuusriskien, suuronnettomuusvaaran ja kokonaisturvallisuuden osalta.

1.33 FINGRID

Fingridin näkökulmasta koko Pohjanmaan maakunnan alueella on keskeinen rooli Suomen hiilineutraaliustavoitteiden edellyttämien toimenpiteiden toteuttamisessa. Alueelle sijoittuu useita käynnissä tai suunnitteluvaiheessa olevia voima-johtohankkeita ja lisäksi alueella on tunnistettu pidemmän aikavälin kantaverkon ylimaakunnallisia kehittämistarpeita. Lisäksi maakunnan alueella on rakenteilla ja eri suunnitteluvaiheissa merkittävä määrä tuulivoimahankkeita. Edellä mainitun vuoksi ehdotamme, että kaavaluonnoksen läpikäymiseksi ja kommentoimiseksi järjestetään kesän/syksyn 2023 aikana Pohjanmaan liiton ja Fingridin välinen työneuvottelu.

1.34 METSÄHALLITUS

Metsähallitus kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Kalatalouden merkitystä voisi korostaa enemmän Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050, mikä antaisi vahvan signaalin kalatalouden

Vastine:

1. Ehdotusvaiheessa harkitaan mahdollista tuulivoima-alueita koskevaa yleistä suunnittelumääräystä. Pohjanmaalla ei sijaitse yhtään varalaskupaikkaa, ja ne jotka sijaitsevat naapurimaakunnissa ovat yli 12 km:n etäisyydellä. Pohjanmaalla sijaitseva Puolustusvoimien alue on paikassa, missä tuulivoimaloiden rakentaminen ei kulttuuriarvojen ja asumisen takia ole mahdollista 4 km:n sisällä.
2. Vaikutusten arviointi voidaan ehdotusvaiheessa täydentää sään ääri-ilmiöihin varautumisen, onnettomuusriskien, suuronnettomuusvaaran ja kokonaisturvallisuuden osalta.

Vastine:

Järjestetään työneuvottelu syksyllä 2023.

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 alkutuotannon teemaa esitetään samalla tavalla kuin Pohjanmaan maakunta-

- merkityksestä maakunnan elinkeinoelämässä.
2. Vihreän siirtymän hankkeille kuten tuulivoimalle tulee varmistaa, että kaavaratkaisujen selvitykset ja vaikutusten arvioinnit ovat riittävät ja täyttävät MRL:n vaatimukset eivätkä vaaranna alueen uusiutuvan energian potentiaalin toteuttamista.
  3. Vuonna 2023 Metsähallitus aloittaa Närpiön kunnan alueella sijaitsevan Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 mukaisen merituulivoima-alueen kilpailutuksen, joka on tarkoitus saattaa päätökseen vuonna 2024. Muiden kaavaluonnoksen merituulivoima-alueiden osalta alueiden kehittämispotentiaalia tarkastellaan edelleen.
  4. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 Kristiinankaupungin merialueella sijaitseva potentiaalinen tuulivoimaloiden alueen raja on hankkeen toteuttavuuden näkökulmasta parempi kuin selvitysalueen raja.
  5. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 jatkosuunnittelussa tulee varmistaa, että hiljaisien alueiden suunnittelu suositus ei rajoita merituulivoimaloiden toteutumista kaavaluonnoksessa esitetyillä tv-alueilla.
  6. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 tulisi huomioida suunnittelu suosituksessa, että 400 kV:n yhteyksiä ei voida maakaapeloida ja 400 kV:n linjoissa ei yhteispohjoismaisen standardin mukaan käytetä yhteiskäyttöpylviä, mikäli kokonaissiirtokapasiteetti on yli 1300 MW.
  7. Bergön läntinen kalastusväylä rajautuu Korsnäsin merituulivoimahankealueeseen. Hankkeen puitteissa tullaan tarkastelemaan tarvetta ja mahdollisuutta viitoittaa kalastusväylä uudelleen.
  8. Sähkönsiirto- ja petolintuselvityksissä esitetty Korsnäsin merituulivoimahankealueen raja ei ole ajantasainen.
  9. Merenpohjan kiviainesten hyödyntämismahdollisuuden tulisi huomioida merituulivoimapuistojen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä.
  10. Pohjanmaan maakuntakaava-alueella sijaitsee useita valtion omistamia suojeluun varattuja kiinteistöjä, joista tullaan perustamaan lakisääteisiä luonnonsuojelualueita. Näitä tulisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 SL-merkinnällä.
  11. Merenkurkuun ollaan perustamassa Merenkurkun suojelualue. Asetuksen odotetaan kaavassa 2040. Syksyllä keskustellaan Baltic sea2land -hankkeen puitteissa siitä, miten kalastus voitaisiin huomioida paremmin.
2. Merkitään tiedoksi.
  3. Merkitään tiedoksi.
  4. Merkitään tiedoksi.
  5. Hiljaiset alueet on mallinnettu kaavoituksen taustatiedoksi. Hiljaisia alueita koskevan suunnittelu suosituksen mukaan alueiden käyttöä ja toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee teemakartalla osoitetut hiljaiset alueet sekä niiden lähialueet huomioida siten, että mahdollistetaan luonnon äänistä ja hiljaisuudesta nauttiminen. Kyseessä on suunnittelu suositus, johon kuntien tulisi ottaa kantaa tuulivoima-alueita toteuttaessaan.
  6. Maakaapeleiden ja yhteispylväiden käyttö mahdollisuuksien mukaan on pelkästään suunnittelu suositusta päivitetään tarvittaessa kaavaehdotusvaiheessa.
  7. Merkitään tiedoksi.
  8. Sähkönsiirto- ja petolintuselvityksissä esitetty Korsnäsin merituulivoimahankealueen raja on kaavoituspäätöksen alustavan rajauksen mukainen. Hankealuerajauksen muutos merkitään tiedoksi.
  9. Merkitään tiedoksi.
  10. Merkitään tiedoksi.
  11. Merenkurkun suojelualue osoitetaan Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksessa 2050

astuvan voimaan vuoden 2024 alkupuolella. Tämä alue tulisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 SL-merkinnällä.

12. Maakuntakaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, jossa esitetyt ratkaisut tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. On kuitenkin tärkeää, että maakuntakaavassa tehdään riittävä yhteisvaikutusten arviointi.

13. Merenkurkun saaristo ja sitä ympäröivät alueet ovat tärkeä muuttolintujen levähdys- ja lisääntymispaikka. Alueella on merkittävästi myös suuria petolintuja. Lintujen muuttolinjat myötäilevät rannikkoa, jolloin rannikon tuntumassa olevat tuulivoimalat voivat aiheuttaa muuttaville linnuille törmäysriskin.

14. Sähkönsiirron ratkaisut on tehtävä tarkemmassa suunnittelussa luontovaikutusten ja teknistaloudellisten arviointien perusteella.

15. Merituulivoimahankkeilla voi olla negatiivisia vaikutuksia lepakoihin ja vaelluskaloihin. Näitä vaikutuksia tulee arvioida yksityiskohteisemmassa suunnittelussa.

16. SYKE on tuottanut malleja alueista, jotka soveltuvat parhaiten merituulivoiman käyttöön. Näitä malleja tulisi käyttää merituulivoiman suunnittelun pohjana.

17. Pohjanmaan potentiaalisten tuulivoima-alueiden vaikutusten arvioinnissa tuulivoima-alueiden rajaukset eroavat Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 tuulivoima-alueiden rajauksista. Ensimmäiseksi mainittu selvitys tulee päivittää olennaisesti muuttuneiden alueiden osalta.

18. Pohjanmaalle sijoittunutta neljä EMMA-aluetta Mikkelsaaret, Revöfjärden, Kvimofjärden ja Rönnskäret olisi hyvä osoittaa joko Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kaavakartalla tai teemakartalla.

19. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 suuri osa ekologisista yhteystarpeista kulkee kaavaluonnoksen tuulivoima-alueiden läpi. Tuulivoima-alueet ja niiden sähkönsiirto saattavat heikentää ekologisten yhteyksien toimivuutta.

SL-merkinnällä, mikäli asiaa koskeva asetus astuu voimaan ennen sitä.

12. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksesta 2050 on tehty vaikutusten arviointi, sekä tuulivoima-alueiden osalta että kaavaluonnoksesta kokonaisuudessaan.

13. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetut tuulivoima-alueet perustuvat tuulivoimaselvitykseen ja SYKE:n selvitykseen. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin.

14. Merkitään tiedoksi.

15. Merkitään tiedoksi.

16. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 pohjana on ollut SYKE:n tuottama materiaali.

17. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 vaikutukset arvioidaan myös kaavaehdotusvaiheessa. Sen sijaan kaavaratkaisun pohjaksi tehtyä tuulivoimaselvitystä ei päivitetä.

18. Mikkelsaaret, Rönnskäret ja Revöfjärdenin EMMA-alueen luoteisosa Djupfjärden ovat jo Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 sekä luo-alueita, SL-alueita että Natura-2000 alueita. Kvimofjärdenin EMMA-alueen eteläinen osa, siis Vassorfjärden-Österfjärden-Söderfjärden on jo Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 sekä luo-alue, SL-alue että Natura-2000 alue. Revöfjärdenin EMMA-alueen kaakkoisosa varsinainen Revöfjärden ja Kvimofjärdenin EMMA-alueen pohjoinen osa, siis varsinainen Kvimofjärden sekä Pöuskufjärden ja Bytesholmsfjärden osoitetaan Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 ehdotuksessa luo-merkinnällä.

19. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 ekologiset yhteydet on merkitty kehittämisperiaatemerkinällä, joka osoittaa yhteyksien tarpeita. Ekologisen yhteystarpeen suunnittelumääräyksen mukaan tarkemmassa suunnittelussa ekologiset yhteydet tulee täsmentää ja tarvittavat selvitykset tehdä kullekin kaavatasolle. Alueella tulee alueidenkäyttö ja toimenpiteet suunnitella ja to-

- 20.** Tuulivoima-alueiden rajaukset olisi hyvä olla riittävällä etäisyydellä Natura-alueista. Brädbackenin, Bredåsenin ja Kivinen kohdalla tulisi harkita etäisyyden kasvattamista Natura-alueeseen.
- 21.** Norra Håpören ja Bässreveln on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettu KT-merkinnällä, vaikka niissä ei ole tarkoituksenmukaista turvata olosuhteita virkistyskäyttöä varten. KT-kohdemerkintäverkosto yhdessä Venesatama-merkinnän kanssa muodostaa niin tiheän verkoston, että kaikilla KT-merkinnän kohteilla ei ole tarpeellista varmistaa turvallista pääsyä satamaan ja suojautumismahdollisuuksia virkistyskäytön näkökulmasta.
- 22.** Maailmanperintötien vieressä kulkevan pyöräreitin perustaminen vaatii kattavat selvitykset ympäristövaikutuksista. Maailmanperintötie tulisi ensisijaisesti sijoittaa luonnonsuojelualueiden ulkopuolelle.
- 23.** Mahdollisen Merenkurkun yli kulkevan sillan tai pengertien ympäristövaikutukset tulee arvioida huolellisesti ennen kuin suunnittelu tarkentuu.

1.35 GEOLOGIAN TUTKIMUSKESKUS, GTK

GTK kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

- 1.** Kiviaines- ja vesihuoltokysymykset (pohjavesi), happamat sulfaattimaat sekä geologisesti arvokkaat kohteet on käsitelty Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 kokonaisuutena hyvin ja ajantasaisesti tausta-aineistoihin pohjautuen.
- 2.** Kiviaineshuoltoon liittyen on tehty mm. Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan maakuntien POSKI-päivityshanke, sekä siihen liittynyt GTK:n toteuttama kalliokiviainesselvitys. Päivitettyjen aineistojen voidaan arvioida olevan riittävän laadukkaita toteutetun POSKI-hankkeen ja maakuntakaavoitustyön tarpeisiin.
- 3.** Kiviainesten ottamiseen soveltuvia kohteita on esitetty kaavakartassa lukumääräisesti ja alueellisesti suhteellisen kattavasti. Kohteet ovat kuitenkin esitetty pistemuodossa, mikä antaa väärän kuvan kohteiden laajuudesta. POSKI-päivityshankkeen raportissa kohteet ovat esitetty rajattuina alueina. Lisäselkeyttä näihin kohteisiin voisi tuoda erillinen, mahdollisesti esim. kaavaselostuksessa esitetty kohdeluettelo. Lisäarvoa kalliokiviaineskohteille antaisi geologin maastotarkastus kohteilla sekä kiviainestestit, tämä selventäisi aluerajauksia sekä antaisi paljon lisätietoa

teuttaa niin, että voidaan turvata ekologiset yhteydet sekä kehittää ja toteuttaa niitä.

- 20.** Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa. Metsähallituksella on ollut edustaja ja varajäsen Natura-arvioinnin ohjausryhmässä.
- 21.** Kalastustukipiste siirretään Brässrevelniltä Utroddgrundille. Norra Håpören säilyy kalastuksen tukipisteinä ja suojasatamana. Kalastuksen tukipisteet ovat tärkeitä alueen kalastajille.
- 22.** Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 Maailmanperintötie osoitetaan tielikenteen yhteystarvemerkinällä. Sekä tielikenteen yhteystarvemerkinän että ohjeellisen pyöräilyreitit suunnittelumääräyksessä sanotaan, että jatkosuunnittelussa tulee huomioida luontoarvot.
- 23.** Merkitään tiedoksi.

Vastine:

- 1.** Merkitään tiedoksi.
- 2.** Merkitään tiedoksi.
- 3.** Maakuntakaavan mittakaavasta johtuen kiviainesten ottamiseen soveltuvat alueet on osoitettu kaavakartassa kohteina. POSKI-hankkeen julkaisuissa, loppuraportissa ja tarinakartassa (Story Map) kiviainesalueet tullaan esittämään rajattuina alueina, joiden avulla kaikki osalliset voivat tarkastella alueita tarkemmin. POSKI-hankkeen maastoinventoinnit täydentyvät vielä vuoden 2023 aikana. Maakuntakaavan kohdeluettelot löytyvät karttapalvelusta.

- kiven laadusta.
4. Maakuntakaavassa voisi kiinnittää huomiota geoenergian hyödyntämiseen osana uusiutuvia energiamuotoja. GTK on julkaissut koko Suomen kattavan geoenergiapotentiaalikartan (<http://gtkdata.gtk.fi/maankamara/>) maakunta- ja kuntatason tarkempien selvitysten taustatiedoksi.
  5. Kaavaselosteessa ei mainita malminetsintää eikä kaivosteollisuutta. Pohjanmaan maakunta ei ole malminetsinnällisesti aktiivisinta aluetta Suomessa, mutta siltä eräitä asioita tulisi ottaa huomioon. Kaavassa voisi mainita jo tunnetut esiintymät ja ottaa huomioon vähintään niiden välitön ympäristö tavalla, joka mahdollistaa niille kohdistuvan malminetsinnän ja hyödyntämiskelpoisen esiintymän tapauksessa kaivostoiminnan, jos se on yhteensovittavissa alueen muiden elinkeinojen kanssa.
  6. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on merigeologiset seikat huomioitu riittäväällä tavalla, ja vaikka Suomen merialuesuunnitelma 2030 ei kuulu viralliseen alueidenkäytön suunnittelujärjestelmään eikä sillä ole oikeusvaikutuksia, sen huomiominen kaavan yhtenä lähtökohtana mahdollistaa tietopohjaisen alueellisen suunnittelun myös merialueilla.

1.36 LUONNONVARAKESKUS, LUKE

Luonnonvarakeskus kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Aurinkovoimaloiden vaikutuksia eläimistöön ei vielä tunneta hyvin, mutta voimaloilla saattaa olla joillekin lajeille muitakin vaikutuksia kuin elinympäristön menetys tai heikentyminen.
2. Tuulivoima-alueen vaikutusalue saattaa joidenkin lajien osalta olla laajempi kuin Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 vaikutusten arvioinneissa on esitetty. Esimerkiksi metsäpeuran elinoloja vastaavissa olosuhteissa tehdyissä porotutkimuksissa on tuulivoimalla havaittu negatiivinen vaikutus erityisesti porojen lisääntymisaikana, jolloin vaikutus saattoi ulottua useiden kilometrien päähän. Tuoreimmassa tutkimuksessa porojen laidunpaine väheni jopa 10 km etäisyydellä tuulivoimasta. Tuulivoiman yhteisvaikutukset saattavat koskettaa myös hyvin laajoja alueita ja ne tulee huomioida huolellisesti myös muun lajiston kuin linnuston osalta.
3. Tuulivoiman yhteisvaikutuksia tulisi tarkemmin tarkastella maakuntatasolla myös metsäkanalintujen osalta. Metsäkanalintujen ja erityisesti metson on osoitettu olevan herkkiä tuulivoiman vaikutuksille ja tutkimusten mukaan vaikutukset saattavat myös olla pitkäaikaisia.

4. Geoterminen energia on huomioitu yhtenä potentiaalisena energiateknologiana maakuntakaavan taustaselvityksessä (Ramboll, 2021). Geotermisen energian maakunnallista selvitystarvetta voidaan tarkastella maakuntakaavan seuraavassa päivitysvaiheessa.
5. Kaivosteollisuuden tarpeita ei selvitetä Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 laadinnan yhteydessä. Selvityksiin käytettävissä olevat resurssit ovat rajallisia. Uusi kaivoslaki astui voimaan 1.6.2023, ja sen mukaan kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen asemakaavaan tai oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan (47 §). Maakunnallista selvitystarvetta voidaan tarkastella maakuntakaavan seuraavassa päivitysvaiheessa. Merkitään tiedoksi lausunnossa mainitut, tunnetut esiintymät.
6. Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu selvityksiin, joita on tehty siinä laajuudessa ja tasolla, joka on yleisluonteisen suunnitelman kannalta tarkoituksenmukaista. LUKE teki selvityksen Keski-Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan keskeisistä metsäpeura-alueista. Selvityksen tuloksia on huomioitu kaavaluonnoksessa. Riittävästi tietoa siitä, miten tuulivoimalat vaikuttavat metsäpeuran elinoloihin ei kaavaluonnoksen laadintavaiheessa ollut saatavilla. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksessä lukee, että alueen tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon mm. vaikutukset luonnonarvoihin.
3. Jos tietoa tuulivoimaloiden vaikutuksista metsäkanalintuihin on saatavilla kaavaehdotusta laadittaessa, voidaan se huomioida vaikutusten arvioinnissa.

4. Alueiden sopivuutta energiantuotantoon tulee katsoa pitkälti yhteisvaikutuksien kautta. Vaikutuksia tulee myös tarkastella muun lajiston kuin linnuston, metsäpeuran ja suden osalta. Tämän kaavan vaikutusalueella on myös merialueen kalastoa, kalastusta ja hylkeitä, jotka tulisi kaavassa ja sen yhteisvaikutusten arvioinneissa huomioida.

1.37 TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTO (TUKES)

Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla ei ole huomautettavaa Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksesta. Kaavaselostuksessa, kaavamerkinnoissä ja suunnittelumääräyksissä on huomioitu Seveso III-direktiivi ja maankäytön suunnittelun merkitys onnettomuusvaarojen ehkäisemisessä.

1.38 SUOMEN METSÄSTÄJÄLIITTO

Suomen Metsästäjäliitto kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä kaavan toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset vaikutukset. Pohjanmaalla metsästys ja siihen suoraan liittyvä ampumarajoittelu on erottamaton osa sekä alueellista ja että kansallista kulttuuria. Tämä tulee huomioida Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 mahdollistamalla metsästys riittävän yhtenäisillä ja häiriöttömillä alueilla, joita ei jatkossa kaan rakenneta tai oteta muuhun käyttöön. Ampumaratojen säilyminen ja kehittäminen tulevaisuudessakin on huomioitava kaavoituksen eri tasoilla. Tämä on keskeistä hahmottaa myös viime aikoina merkittävästi muuttuneessa geopolitisessä toimintaympäristössämme.
2. Luonnon monimuotoisuuden ja eläinten elinympäristöjen säilyttäminen on aidosti huomioitava kaavoituksessa. Esimerkiksi uudet energiaratkaisut ja niiden sijoittelu voivat vaikuttaa haitallisesti eläinten lajityypilliseen käyttäytymiseen ja elinympäristöihin. Kaavaratkaisujen on myös tuettava luonnon kestävää hyödyntämistä ja virkistyskäyttöä, joihin lukeutuvat olennaisina toimintoina myös metsästys ja riistanhoito.

1.39 SUOMEN TURKISELÄINTEN KASVATAJAIN LIITTO RY FIFUR

Suomen turkiseläinten kasvattajain liitto kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

4. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksesta 2050 on tehty vaikutusten arviointi, sekä tuulivoima-alueiden osalta ja kaavaluonnoksesta kokonaisuudessaan. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksessä lukee, että alueen tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon mm. vaikutukset luonnonarvoihin ja kalastukseen.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksen 2050 vaikutuksia arvioidaan siinä laajuudessa kuin maakuntakaavatasolla on tarkoituksenmukaista. Vaikutuksia metsästyksen ja ampumarajoitteluun voidaan silloin myös arvioida. Seudullinen ampumarataverkosto on osoitettu kaavaluonnoksessa samanlaisena kuin se on osoitettu voimassa olevassa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040.
2. Luonnon monimuotoisuus, kestävä hyödyntäminen ja virkistyskäyttö sekä eläinten elinympäristöjen säilyminen on huomioitu Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 siinä laajuudessa kuin maakuntakaavatasolla on tarkoituksenmukaista. Monien kaavamerkintöjen suunnittelumääräyksissä sanotaan, että alueen suunnittelussa ja rakentamisessa on huomioitava kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvot. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minkä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa. Myös tuulivoimaloiden vaikutus susiin, metsäpeuraan ja petolintuihin on selvitetty ja tulokset on jo huomioitu maakuntakaavaluonnoksessa ja huomioidaan edelleen maakuntakaavaehdotuksessa. Virkistysosalta Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on useita alue-, kohde- ja viivamerkintöjä, jotka varmistavat virkistysosien eri muodoissa ja eri luontotyypeissä.

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 turkiselinkeino on hyvin huomioitu yhtenä maakunnalle strategisesti tärkeänä ventialana.
2. Turkistilojen kannalta tärkeää on, että turkistilojen välittömään läheisyyteen ei sijoiteta eläinten hyvinvoinnin kannalta haastavia maankäyttömuotoja.
3. Turkistilat varjotaloineen antavat erinomaisen mahdollisuuden aurinkovoiman tuotannolle. Aurinkosähkön tuotanto lisätuloina tiloille tai kattojen vuokraus aurinkosähköyrittäjille on yksi FIFURin lähivuosien tavoitteita.

1.40 NEOVA OY (VAPO OY)

Neova Oy:llä ei ole lausuttavaa Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksesta 2050.

1.41 ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUS

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus kirjoittaa lausunossaan seuraavasti:

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä kaavaselistusta olisi hyvä täydentää maininnalla uudesta rakentamislaista, joka astuu voimaan vuoden 2025 alussa ja vaikuttaa nykyiseen lupa- ja rakentamiskäytäntöön.
2. Kaavan valmisteluprosessi on ollut avointa ja rakentavaa. ELY-keskus toivoo, että kaava-valmisteluun oleellisesti liittyvä liitemateriaali toimitetaan sähköisesti ELY-keskuksen kirjaimoon, vaikka materiaali onkin saatavilla liiton verkkosivuilta.
3. Kaavan oikeusvaikutukset ja rakentamisrajoitukset on tuotu riittävän kattavasti esiin selostuksessa, mutta rakentamisrajoituksia koskevaa kappaletta voisi täydentää kaava-merkinnöillä, joiden osalta rakentamisrajoitukset tulevat voimaan.
4. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettu Seinäjoki-Vaasa ja Pietarsaari-Kokkola kehittämissyöhykkeet ovat alueellisessa mielessä erityisen tärkeitä.
5. Olisi tärkeää osoittaa jo maakuntakaavassa seudullisesti merkittävät kyläalueet, joilla palvelurakenne pyritään turvaamaan mahdollisimman kattavana.
6. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 laadinnassa on huomioitu hyvin Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma, Länsi-Suomen liikennestrategia ja Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelma.
7. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa

1. Merkitään tiedoksi.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Merkitään tiedoksi.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa sekä kaavaselistusta täydennetään maininnalla uudesta rakentamislaista.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Merkitään tiedoksi.
4. Merkitään tiedoksi.
5. Voimassa olevan Pohjanmaan maakuntakaavan 2040 laadinnan yhteydessä maakuntahallitus päätti, että se ei ole maakuntakaavan tehtävä päättää seudullisista merkittävistä kylistä. Pohjanmaan liitolla ei ole resursseja selvittää seudullisesti merkittäviä kyläalueita Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 laadinnan yhteydessä. Tätä selvitystarvetta voidaan tarkastella maakuntakaavan seuraavassa päivitysvaiheessa.
6. Merkitään tiedoksi.
7. Tarkistetaan kaksiajorataisten teiden mer-

2050 yksi- ja kaksiajorataisten parantamiskoksojen merkinnät ovat hieman epäselvät. Esimerkiksi valtatie 8 tavoitetila Vaasasta Koivulahteen on kaksiajoratainen 2+2 tie vastaavasti kuin Vaasan Yhdystiellä, mutta kaavakartassa nämä on esitetty erilaisin merkinnöin. Ohituskaistaosuudet ovat lähtökohtaisesti kaksiajorataisia, eli ajosuunnat on erotettu toisistaan vähintään keskikaiteella.

8. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tulee näkyä valtatie 3 kehittämismerkintä Laihian keskustan kohdalla.
9. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on esitetty ohjeellisia uusia tielinjauksia. Isot uusinvestoinnit alempiasteiselle tiiverkolle eivät ole kovin todennäköisiä ja liikenteellisiä ongelmia pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti pienemmin ja tehokkaammin toimenpitein.
10. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnokseen 2050 on merkitty "yt" -merkinnällä tieosuuksia, jotka ovat jo asemakaavatasolla katuina tai tullessaan sellaisiksi tulevaisuudessa muuttamaan. Merkintää on syytä täsmentää tarkoitamaan myös katuja.
11. Maankuntakaavassa osoitettavalla alue- ja yhdyskuntarakenteella on keskeinen rooli liikennepalveluiden, erityisesti joukkoliikenteen ja muun kestävästi liikenteen, toimintaedellytyksissä ja edistämiseksi pidemmällä aikavälillä.
12. Rantarata voidaan pitää kehitystarpeiden kannalta selvitettävänä hankkeena, mutta esitettyä linjausta ei ole tarkemmin tutkittu eikä sitä voi osoittaa kaavakartalla esitettyssä muodossa. Hankkeen osalta on tarpeen laatia tarkempia ympäristö ja kustannustaloudellisia selvityksiä yhdessä Väyläviraston kanssa. Ratahanke tulee käsitellä selostuksessa tarkemmin ja mahdollinen kaavamerkintä tulee osoittaa kaavakartalla perinteisenä yhteystarve- tai kehittämismerkintänä, mikäli se väyläviraston lausunnon mukaan on perustel-

kinnät. Vt 8 Vaasan Yhdystiellä ja vt 8 Vaasa-Koivulahti (ml. Sepänkylän ohikulkutie) kaksiajorataisten teiden merkinnät ovat yhteneväiset (keskikaiteellinen moottoriliikennetie). Vaasan Yhdystien punainen väri johtuu tarpeesta parantaa nykyinen väylä, kun taas Sepänkylän ohikulkutien parantaminen on jo valmistunut (musta väri, ei tarvetta parantaa). Pohjanmaan maakuntakaavan 2040 laadintaprosessin aikana annetun tiedon mukaan Sepänkylän ohikulkutien päästä Koivulahteen oleva tieosuus oli tarkoitus rakentaa keskikaiteellisena 1-ajorataisena. Merkintä voidaan muuttaa Pohjanmaan maakuntakaavaehdotukseen 2050 2-ajorataiseksi (punainen). Moottoritielelle, jossa ajoradat on eroteltu toisistaan erillisellä välikaistalla, ja joka vaatii näin ollen myös enemmän tilaa (leveämpi poikkileikkaus), käytetään paksumpaa viivaa.

8. Lisätään valtatielle 3 Laihian keskustan kohdalle kehittämismerkintä.
9. Merkitään tiedoksi.
10. Maakuntakaava ei ota kantaa siihen, onko väylä tie tai katu, tai omistaako väylän kunta tai valtio, tai tuleeko väylän omistussuhde muuttumaan. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 on huomioitu merkittävimmät väyläverkon yhteydet, joiden liikennemäärä on yli 350 ajon./vrk (lukuun ottamatta taajamien katuverkkoa), ja väyläverkko niin, että sen verkostollinen yhtenäisyys ja toimivuus toteutuvat (eli niin ettei synny epäjatkuvuuskohtia). Yt- ja st- (kuten myös kt- ja vt-) luokituksia on käytetty lähinnä lisäinformaationa antamaan parempi kuva teiden liikenteellisestä merkityksestä.
11. Merkitään tiedoksi.
12. Rantarata on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettu raideliikenteen yhteystarvemerkinällä. Yhteystarvemerkinä mahdollistaa raideyhteyden selvittämisen ja tarkemman suunnittelun. Yhteystarvemerkinä ei siis vielä osoita linjauksen tarkkaa sijaintia maastossa vaan ainoastaan tarpeen liikkua pisteiden tai alueiden välillä. Raide- linjauksen tarkempi sijainti tulee näin ollen määräytymään vasta tarkemmissa suunnitteluvaiheissa. Väylävirasto on todennut lausunnonaan, että Rantaradan tarpeellisuutta

tua osoittaa kaavakartalla. Linjatulla alueella voi esiintyä myös Natura- ja luonnonsuojelun kannalta arvokkaita alueita. Kyseiset vaikutukset tulee arvioida maakuntakaavan edellyttämällä tasolla, jotta voidaan arvioida edellytykset esitetyn yhteystarpeen toteutumiselle. Rantaradan yhteystarpeen kielteisiä vaikutuksia ei ole osoitettu taulukoissa 3. ja 4., mikä voidaan nähdä puutteena.

13. Ekologisten yhteystarpeiden suunnittelumääräyksen ohjaavuuden parantamiseksi olisi kaavaselostuksessa hyvä avata, mitä maakunnan eri osiin sijoittuvilla ekologisilla yhteystarpeilla tavoitellaan ja mikä on niiden merkitys esimerkiksi ilmastonmuutokseen sopeutumisen kannalta.
14. Luonnonsuojelua käsittelevästä tekstistä ei ilmene onko 1.6.2023 voimaan tulleella luonnonsuojelulalla vaikutuksia maakuntakaavan suojelutavoitteisiin tai määräysten ohjaavuuteen.
15. Tehtyjen selvitysten pohjalta, tai kaavaselostuksesta, ei saa selvää käsitystä siitä, miten jo voimassa olevat tai hahmotellut uudet tv-alueet vaikuttavat toteutuessaan toistaiseksi vielä säilyneisiin hiljaisiin alueisiin. Poissulkevassa analyysissä on kerrottu hiljaisista alueista, mutta näiden sijainnin suhde nykyisiin ja tuleviin tuulivoimatuotantoalueisiin kaipaasi karttaehdotusta. Maakuntakaavalla annettava suunnittelusuositus ei käytännössä anna riittävää ohjausvaikutusta kuntakaavoituksessa hiljaisista alueista huolehtimiseen. Seudullisesti merkittävää tuulivoimarakentamista tulee maakuntakaavoituksen ohjauksella osoittaa riittävän etäälle maakunnan merkittävimmistä ja turvattavista hiljaisista alueista. Nämä merkittävät hiljaiset alueet olisi hyvä esittää havainnollisemmin sekä selventää, miten säilyminen voidaan turvata. Käytännössä merialueelle hahmotellut uudet tv-alueet menevät joko kokonaan tai osin päällekkäin "hiljaisten alueiden" kanssa, jolloin annettu suunnittelusuositus on tuulivoimarakentamistavoitteen kanssa ristiriidassa.
16. Pimeiden alueiden säilyttämistarpeen osalta vastaavanlainen huomio kuin hiljaisten alueiden osalta. Erikseen korostuu lisäksi tuulivoimarakentamisen vaikutus merialueilla (lentoestevalot), joilla näkyvyysalueet ovat huomattavalla tavalla maa-alueisiin nähden laajemmat.
17. Olisiko tarpeellista vielä pohtia, pitäisikö merialueen aluevesille suunnitellut tv-alueet ohjata ranta-asutukseen nähden etäämmälle (esim. < 15 km), jolloin merimaisemaa dominoivaa häiriötä saataisiin lievennettyä?
18. Kulttuuriympäristöön liittyvien merkintöjen ohjaavuutta vaikutuksiltaan merkittäviä maisemamuutoksia aiheuttaviin kaavallisiin ratkaisuihin on hyvä ehdotusvaiheessa tarkentaa.

olisi syytä perustella enemmän vaikutusten arvioinnin kautta. Vaikutuksia ei voida arvioida ennen kuin raidelinjauksen sijainti on määritetty. Tässä vaiheessa tarkempien selvitysten tekemiseen ei ole vielä osoitettu resursseja.

13. Ekologisten yhteystarpeiden tehtävä on yhdistää toisiinsa alueita, joilla on korkeat luontoarvot. Ekologiset yhteystarpeet turvaavat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden lajien liikkumis- ja lisääntymisedellytykset. Ekologiset yhteydet mahdollistavat lajien sopeutumista ilmastonmuutokseen.
14. 1.6.2023 voimaan tullutta luonnonsuojelulakia huomioidaan Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusvaiheessa.
15. Hiljaisten alueiden analyysi on laadittu Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksesta 2050 ja esitetty teemakartalla myös merialueen osalta. Hiljaisten alueiden teemakartalla esitetään ne hiljaiset alueet missä maakuntakaavaratkaisu ei vaikuta hiljaisuuteen. Kysymyksessä on suunnittelusuosituksesta, johon kuntien tulisi ottaa kantaa tuulivoima-alueita toteuttaessaan.
16. Pimeiden alueiden selvitys perustuu valosaasteen satelliittidatasta. Lentoestevalojen vaikutuksia pitäisi selvittää erikseen. Kyseessä on suunnittelusuositus, johon kuntien tulisi ottaa kantaa tuulivoima-alueita toteuttaessaan.

17. Merkitään tiedoksi.

18. Merkitään tiedoksi.

- 19.** Kulttuuri- ja luontoympäristön tilan seuranta tulee olla osa rullaavaa maakuntakaavoitusta.
- 20.** Valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita koskevan suunnittelumääräyksen mukaan metsät tulee hoitaa. Metsien säilyminen hoidettuna voi olla tavoitteena ristiriidassa luonnon arvojen vaalimisen kanssa, mitä olisi hyvä avata selostuksessa.
- 21.** Perinnebiotooppien arvoluokat on arvioitu uudelleen viime vuosien aikana tehtyjen päivitysinventointien myötä. Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050 tulee sisällyttää päivitysinventointien mukaiset valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit. Näitä koskevat tulokset julkaistaan kuluvan vuoden aikana ja aineiston käyttömahdollisuuksia voi tiedustella Metsähallituksesta. Mikäli tuoreen inventointiaineiston sisällyttäminen maakuntakaavaan ei ole mahdollista, on syytä antaa yleinen suunnittelumääräys ympäristöhallinnon perinnebiotooppien inventointiaineiston mukaisille kohteille. Perinnebiotooppeja koskevan suunnitteluosuituksen mukaan alueelle tulee laatia hoito- ja käyttösuunnitelma. Oikeampi termi perinnebiotooppien kohdalla olisi "hoitosuunnitelma".
- 22.** Tuulivoimaselvityksen vaikutusten arvioinnin taulukot 3 ja 4 ovat puutteellisia.
- 23.** Vaikka maakuntakaava on yleispiirteinen, ohjaa se alueidenkäyttöä maakunnallisella tasolla, jolloin se on prosessina keskeinen eri hankkeiden yhteisvaikutusten tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja lieventämiseksi. Maakuntakaavaa laadittaessa on syytä arvioida suunnitelman toteuttamismahdollisuuksia ja harkita erityisesti niiden tuulivoima-alueiden sisällyttämistä kaavaan, jotka ovat merkitykseltään keskeisimpiä haitallisten yhteisvaikutusten syntymiseen.
- 24.** Ottaen huomioon yhteisvaikutukset petolintujen reviiireihin ja vähintään kohtalaiset vaikutukset muuttolinnustoon on maakuntakaavan vaikutuksia käsitelty vaikutusten arviointiraportissa varsin suppeasti. Hankevaikutuksia tulee lieventää ottamalla mukaan vain ne selvityksen mukaiset tuulivoima-alueet, jotka eivät maakuntakaavatasolla arvioituna yksin tai yhdessä muiden hankkeiden kanssa todennäköisesti aiheuta merkittäviä vaikutuksia luontoarvoihin.
- 25.** Tuulivoimaloiden aluetta (tv1) koskevaa määräystä "Ominaisuusmerkinnällä osoitetaan merialueita, jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisille tuulivoimapuistoille" on perusteltua muuttaa viittaamaan suoraan merialue-suunnitelmaan, jossa ohjeelliset aluevaraukset on myös esitetty.
- 26.** Pohjanmaan maakuntakaavassa tulee antaa tarkempia ja velvoittavampia määräyksiä/suunnitteluohjeita sähkönsiirtoverkostojen to-
- 19.** Merkitään tiedoksi.
- 20.** Merkitään tiedoksi.
- 21.** Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat perinnebiotoopit päivitysinventointien mukaisesti, jos se aikataulullisesti on mahdollista. Jos ei ole, harkitaan yleistä suunnittelumääräystä.
- 22.** Merkitään tiedoksi.
- 23.** Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksesta 2050 on laadittu vaikutusten arviointi sekä Natura-arviointi. Natura-arviointi huomioidaan kaavaehdotusvaiheessa.
- 24.** Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 mukana olevat tuulivoima-alueet ovat valikoituneet siten, että yhteisvaikutukset petolintujen reviiireihin on huomioitu. Natura-arviointi sisältäen yhteisvaikutukset muuttolinnustoon huomioidaan kaavaehdotusvaiheessa.
- 25.** Pohjanmaan liiton mielestä merkintöjen kuvauksissa ei ole mielekästä viitata toiseen suunnitelmaan, koska se voi vanheta. Suomen merialuesuunnitelma 2030 päivitetään parhaillaan.
- 26.** Kaavaehdotusvaiheessa tullaan tarkastelemaan voimansiirtojohtoihin liittyvien suunnittelumääräysten päivittämistä.

teutuksen osalta.

27. Aurinkotuotantolaitosten vaikutukset ovat yleensä paikallisia eikä varsinaisia aluevarausmerkintöjä niiden osalta ole tarpeen antaa maakuntakaavassa. Maakuntakaavaselostuksessa ja suunnittelumääräyksissä on kuitenkin hyvä painottaa yleisiä suunnitteluohjeita aurinkotuotantolaitosten sijoitteluun, maisemavaikutuksiin sekä sähkönsiirtotarpeisiin. Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksessa 2050 on hyvä kuitenkin ottaa voimakkaammin kantaa laitosten paikallisiin vaikutuksiin olemassa olevien metsäalueiden ja yhtenäisten peltoalueiden osalta.
28. Pohjavesialueiden rajauksiin on tulossa joi-takin muutoksia, jotka tulee huomioida jat-kosuunnittelussa.
29. Kaavaa koskevan vaikutuksen arvioinnin ja kaavaselostuksen mukaan Pohjanmaan talousveden hankinta perustuu pääasiassa pohjaveteen. Vesihuollon tietojärjestelmä VEETI:n tietojen perusteella vesilaitosten ja-kamasta talousvedestä vain noin 45 % on pohjavettä. Pohjavesien määrää koskevaa arviota "Pohjavesiä on eniten Uudessakaar-lepyyssä..." on syytä selventää. Pohjavettä on olemassa lähes kaikkialla, mutta veden-hankintaa varten soveltuvia pohjavesimuo-dostumia on eniten Uudessakaarlepyyssä, Kruunupyysissä ja Kristiinankaupungissa.
30. Kaavaselostuksessa on tuotu esiin pintave-sien tilan ja happamien sulfaattimaiden yhteys. Kaavaehdotusvaiheessa olisi hyvä ohjeistaa tarkemmin sitä, kuinka alueita ja jätemaita on syytä käsitellä vesistökuormituk-sen pienentämiseksi erityisesti luonnonsuo-jelullisia arvoja omaavien sekä raakaveden lähteinä olevien jokien osalta.

27. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnokses-sa 2050 esitetään aurinkoenergiaa koske-va yleinen suunnittelumääräys, joka ohjaa laajojen aurinkoenergian tuotantoalueiden sijoittamista ja suunnittelua koko maakun-nan alueella. Kaavan ehdotusvaiheessa kaavaselostusta voidaan täydentää ja suun-nittelumääräyksiä ja ohjeistusta tarkentaa. Pohjanmaan liitto tulee huomioimaan ympäristöministeriössä parhaillaan laadittavan kansallisen suunnitteluohjeistuksen aurinkoe-nergiaa koskien.

28. Pohjavesialueiden rajauksiin tulevat muutok-set huomioidaan ehdotusvaiheessa.

29. Kaavaselostuksen teksti koskien pohjavettä tarkistetaan.

30. Happamien sulfaattimaiden käsittelyä koske-va ohjeistus ei ole maakuntakaavan tehtä-vä.

1.42 VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUS

Varsinais-Suomen ELY-keskus kirjoittaa lausunnos-saan seuraavasti:

1. Kasvavan energiakäytön aiheuttamien laajo-jen alueidenkäytön muutosten ja EU:n bio-diversiteettistrategian veloitteiden vuoksi, pitäisi ensin rajata laajempia "no-go-aluei-ta". Näitä ovat esim. luonnon ydinalueet ja viherkäytävät, jonne ei tulisi osoittaa esim. laajempia energiatuotantohankkeita tai mui-ta alueidenkäyttöä muuttavia hankkeita.
2. Yhteisvaikutusten arviointi on tärkeää meri-ja maa-alueiden tuulivoiman suunnittelussa myös muiden maakuntien hankkeiden kans-sa.
3. Aurinkoenergiatuotanto on huomioitu selvi-tyksissä yleisellä tasolla. Hankkeiden ei tu-lisi aiheuttaa metsäkatoa, ja ne eivät tulisi sijoittua erikseen määritellyille luonnon moni-muotoisuuden ydinalueille ja niiden välisille

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 lähtö-kohtana on, että toimintoja ei osoiteta niille alueille, joille ne eivät esim. korkeiden luon-nonarvojen takia sovellu. Tuulivoimaselvityk-sen poissulkevassa puskurianalyysissä rajat-tiin pois kaikki tuulivoimatuotantoalueeksi ei soveltuvat alueet.
2. Pohjamaan maakuntakaavaehdotuksen 2050 vaikutuksia arvioidaan siinä laajuu-dessa kuin maakuntakaavatasolla on tarkoi-tuksenmukaista.
3. Kaavaehdotusvaiheessa tarkastellaan au-rinkoenergiaa koskevan yleisen suunnittelu-määräyksen päivittämistä.

ekologisille yhteysalueille. Tämä olisi hyvä todeta myös yleismääräyksessä.

4. Maakotkareviirit tulee huomioida riittävästi. Samoin energiatuotantoalueiden suunnittelussa tulee huomioida herkäät vesistöalueet.
5. Pohjanmaan liiton nettisivuilla todetaan tällä hetkellä, että siellä on vain osa maakunta-kaavaan tulevista selvityksistä.

4. Maakotkareviirit ja herkäät vesistöalueet on huomioitu Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 kaavan strategisuuden suhteen riittävästi.
5. Kaikki tehdyt selvitykset, joita voi julkaista löytyy Pohjanmaan liiton kotisivuilta. Pohjanmaan liitto tekee tarvittaessa ja resurssien puitteissa lisäselvityksiä kaavoitustyön edessä.

1.43 NORRBOTTENIN LÄÄNINHALLITUS

Norrbotenin lääninhallitus kirjoittaa lausunnon seuraavasti:

1. Ruotsin Pohjanlahden merialuesuunnitelma rajautuu Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 alueeseen. Silti Ruotsia ei liiemmin mainita kaavaluonnoksessa tai vaikutusten arvioinnissa. Ruotsin energiavirasto (Energimyndigheten) on laatinut hallituksen toimeksiannosta ehdotuksen uusista energiantuotantoalueista (tuulivoima) parhaillaan tehtävän Ruotsin merialuesuunnitelman tarkistuksen pohjaksi. Useat esitetyistä energiantuotantoalueista sijaitsevat Suomen puolelle suunniteltujen alueiden läheisyydessä (Pietarsaaren edustan alueet).
2. On tärkeää, että tuulivoimarakentamista sääntelevissä kaavaprosesseissa rajan molemmin puolin otetaan huomioon suoriin, epäsuoriin ja yhteisvaikutuksiin liittyvät asiat. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tämä koskee ennen kaikkea merenkulkuun ja luonnonympäristöön kohdistuvia yhteisvaikutuksia.
3. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksen liiteaineistossa, mukaan lukien tuulivoimaselvityksen kokonaisvaikutusten arvioinnissa, ei mainita tuulivoimaloiden vaikutuksia jään muodostumiseen, jään murtamiseen tai talvimerenkulkuun. Asia tulisi ottaa esiin kaavan jatkovalmistelussa, koska Pietarsaaren edustalle sijoittuvalla tuulivoimarakentamisella (yhdessä muun tuulivoimarakentamisen kanssa Ruotsin ja Suomen puolella) saattaa olla vaikutuksia merenkulkuun.
4. Pohjanlahden merituulivoimapuistojen mahdolliset vaikutukset muuttolintuihin ja muuttaviin lepakoihin tulee selvittää ja selostaa. Suunnitellun merituulivoiman mahdolliset kokonaisvaikutukset Pohjanlahden meriympäristöön ja kalastoihin täytyy myös selvittää ja tutkia tarkemmin.
5. Kun otetaan huomioon, että vaikutukset Pohjanlahdella ulottuvat vähintään kahteen maahan, Ruotsin luonnonsuojeluviraston (Naturvårdsverket), meri- ja vesiviraston (Havs- och vattenmyndigheten), merenkululaitoksen (Sjöfartsverket) sekä Suomen vas-

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kattaa aluevedet. Ruotsin merialuesuunnitelman alueeseen rajautuvat suuret tuulivoimahankkeet sijaitsevat talousvyöhykkeellä.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Merkitään tiedoksi.
4. Merkitään tiedoksi.
5. Merkitään tiedoksi.

taavien viranomaisten tulisi tuottaa aineisto, jonka perusteella voitaisiin arvioida, missä määrin laajamittainen tuulivoimarakentaminen voidaan toteuttaa. Aineiston perusteella on voitava arvioida yksittäisen hankkeen vaikutus suhteessa mahdollisiin kokonais-/yhteisvaikutuksiin.

6. Olisi toivottavaa, että Pohjanmaan maakuntakaavan jatkosuunnittelua pohdittaisiin Espoon yleissopimuksen mukaisessa kuulemisessa rajat ylittävien ympäristövaikutusten estämiseksi.

1.44 VÄSTERBOTTENIN LÄÄNINHALLITUS

Västerbottenin lääninhallitus kirjoittaa lausunnonsaan seuraavasti:

1. Ruotsin Pohjanlahden merialuesuunnitelma rajautuu Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 alueeseen. Silti Ruotsia ei liiemmin mainita kaavaluonnoksessa tai vaikutusten arvioinnissa. Ruotsin energiavirasto (Energimyndigheten) on laatinut hallituksen toimeksiannosta ehdotuksen uusista energiantuotantoalueista (tuulivoima) parhaillaan tehtävän Ruotsin merialuesuunnitelman tarkistuksen pohjaksi. Useat esitetyistä energiantuotantoalueista sijaitsevat Suomen puolelle suunniteltujen alueiden läheisyydessä (Pietarsaaren edustan alueet).
2. On tärkeää, että tuulivoimarakentamista säätelyssä kaavaprosesseissa rajan molemmin puolin otetaan huomioon suoriin, epäsuoriin ja yhteisvaikutuksiin liittyvät asiat. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tämä koskee ennen kaikkea merenkulkuun ja luonnonympäristöön kohdistuvia yhteisvaikutuksia.
3. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksen liiteaineistossa, mukaan lukien tuulivoimaselvityksen kokonaisvaikutusten arvioinnissa, ei mainita tuulivoimaloiden vaikutuksia jään muodostumiseen, jään murtamiseen tai talvimerenkulkuun. Asia tulisi ottaa esiin kaavan jatkovalmistelussa, koska Pietarsaaren edustalle sijoittuvalla tuulivoimarakentamisella (yhdessä muun tuulivoimarakentamisen kanssa Ruotsin ja Suomen puolella) saattaa olla vaikutuksia merenkulkuun.
4. Pohjanlahden merituulivoimapuistojen mahdolliset vaikutukset muuttolintuihin ja muutaviin lepakoihin tulee selvittää ja selostaa. Suunnitellun merituulivoiman mahdolliset kokonaisvaikutukset Pohjanlahden meriympäristöön ja kalastoihin täytyy myös selvittää ja tutkia tarkemmin.
5. Kun otetaan huomioon, että vaikutukset Pohjanlahdella ulottuvat vähintään kahteen maahan, Ruotsin luonnonsuojeluviraston (Naturvårdsverket), meri- ja vesiviraston (Havs- och vattenmyndigheten), merenkululaitoksen (Sjöfartsverket) sekä Suomen vas-

6. Suomen ympäristökeskus (SYKE) on Espoon yleissopimuksen (valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskeva yleissopimus) toimivaltainen viranomaisena.

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kattaa aluevedet. Ruotsin merialuesuunnitelman alueeseen rajautuvat suuret tuulivoimahankkeet sijaitsevat talousvyöhykkeellä.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Merkitään tiedoksi.
4. Merkitään tiedoksi.
5. Merkitään tiedoksi.

taavien viranomaisten tulisi tuottaa aineisto, jonka perusteella voitaisiin arvioida, missä määrin laajamittainen tuulivoimarakentaminen voidaan toteuttaa. Aineiston perusteella on voitava arvioida yksittäisen hankkeen vaikutus suhteessa mahdollisiin kokonais-/yhteisvaikutuksiin.

6. Olisi toivottavaa, että Pohjanmaan maakuntakaavan jatkosuunnittelua pohdittaisiin Espoon yleissopimuksen mukaisessa kuulemisessa rajat ylittävien ympäristövaikutusten estämiseksi.

1.45 VÄSTERNORRLANDIN LÄÄNINHALLITUS

Västernorrlandin lääninhallitus kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Ruotsin Pohjanlahden merialuesuunnitelma rajautuu Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 alueeseen. Silti Ruotsia ei liiemmin mainita kaavaluonnoksessa tai vaikutusten arvioinnissa. Ruotsin energiavirasto (Energimyndigheten) on laatinut hallituksen toimeksiannosta ehdotuksen uusista energiantuotantoalueista (tuulivoima) parhaillaan tehtävän Ruotsin merialuesuunnitelman tarkistuksen pohjaksi. Useat esitetyistä energiantuotantoalueista sijaitsevat Suomen puolelle suunniteltujen alueiden läheisyydessä (Pietarsaaren edustan alueet).
2. On tärkeää, että tuulivoimarakentamista säätelevissä kaavaprosesseissa rajan molemmin puolin otetaan huomioon suoriin, epäsuoriin ja yhteisvaikutuksiin liittyvät asiat. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tämä koskee ennen kaikkea merenkulkuun ja luonnonympäristöön kohdistuvia yhteisvaikutuksia.
3. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksen liiteaineistossa, mukaan lukien tuulivoimaselvityksen kokonaisvaikutusten arvioinnissa, ei mainita tuulivoimaloiden vaikutuksia jään muodostumiseen, jään murtamiseen tai talvimerenkulkuun. Asia tulisi ottaa esiin kaavan jatkovalmistelussa, koska Pietarsaaren edustalle sijoittuvalla tuulivoimarakentamisella (yhdessä muun tuulivoimarakentamisen kanssa Ruotsin ja Suomen puolella) saattaa olla vaikutuksia merenkulkuun.
4. Pohjanlahden merituulivoimapuistojen mahdolliset vaikutukset muuttolintuihin ja muuttaviin lepakoihin tulee selvittää ja selostaa. Suunnitellun merituulivoiman mahdolliset kokonaisvaikutukset Pohjanlahden meriympäristöön ja kalastoihin täytyy myös selvittää ja tutkia tarkemmin.
5. Kun otetaan huomioon, että vaikutukset Pohjanlahdella ulottuvat vähintään kahteen maahan, Ruotsin luonnonsuojeluviraston (Naturvårdsverket), meri- ja vesiviraston (Havs- och vattenmyndigheten), merenkulku-

6. Suomen ympäristökeskus (SYKE) on Espoon yleissopimuksen (valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskeva yleissopimus) toimivaltainen viranomais.

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kattaa aluevedet. Ruotsin merialuesuunnitelman alueeseen rajautuvat suuret tuulivoimahankkeet sijaitsevat talousvyöhykkeellä.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Merkitään tiedoksi.
4. Merkitään tiedoksi.
5. Merkitään tiedoksi.

laitoksen (Sjöfartsverket) sekä Suomen vastaavien viranomaisten tulisi tuottaa aineisto, jonka perusteella voitaisiin arvioida, missä määrin laajamittainen tuulivoimarakentaminen voidaan toteuttaa. Aineiston perusteella on voitava arvioida yksittäisen hankkeen vaikutus suhteessa mahdollisiin kokonais-/yhteisvaikutuksiin.

6. Olisi toivottavaa, että Pohjanmaan maakuntakaavan jatkosuunnittelua pohdittaisiin Espoon yleissopimuksen mukaisessa kuulemisessa rajat ylittävien ympäristövaikutusten estämiseksi.

1.46 SVENSKA ÖSTERBOTTENS FÖRBUND FÖR UTBILDNING OCH KULTUR

Svenska Österbottens förbund för utbildning och kultur hyväksyy Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050. Kuntayhtymän hallitus toivoo kuitenkin, että maakuntakaavassa osoitetun n.k. rantaradan jatkovalmisteluissa huomioidaan myös matkustajaliikenne, asutuskeskukset ja väestötiheys maakunnan päätien varrella siten, jotta teatterin ja koulutuksen saavutettavuutta edistetään koko Pohjanmaalla.

1.47 VAASANSEUDUN KEHITYS OY, VASEK

Vasek kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 esitetyt kaupunkikehittämisen vyöhykkeet ja kehittämisvyöhykkeet ovat eduksi maakunnan sisäisen kehittämisen sekä kansallisen ja pohjoismaisen yhteistyön kannalta. Suurempaan kokonaisuuteen kytkeytymisen merkitys, eikä vähiten Ruotsiin ja Norjaan, on käynyt yhä tärkeämmäksi maailmanpoliittisen tilanteen takia. Vaasan kaupunkikehittämisen vyöhyke ja Vaasa-Seinäjäki-kehittämisvyöhyke tukevat muita aktiivisia kehittämisstrategioita.
2. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnos vastaa hyvin olemassa oleviin investointitarpeisiin ja luo edellytyksiä suurteollisuuden sijoittumiselle maakuntaan.
3. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 tulee antaa tilaa tulevaisuuden infrastruktuuriratkaisuille, kuten Satamatielle, raideliikenteelle Vaasassa, kansalliselle ja kansainväliselle lentoliikenteelle, sähköisille lennoille ja droonilennoille, E12-liikennekäytävälle sekä elinvoimaiselle valtatielle 8, joka yhdistää rannikon satamat ja tavara- ja henkilöliikenteen Pohjanmaan maakunnassa ja sen ulkopuolella.
4. Rantarata ja Merenkurkun kehittämisvyöhyke ovat molemmat tärkeitä lisääntyvän kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön kannalta. Rantaradan linjausta tulisi harkita tarkemmin

6. Suomen ympäristökeskus (SYKE) on Espoon yleissopimuksen (valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arviointia koskeva yleissopimus) toimivaltainen viranomaisena.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 luo edellytyksiä edellä mainituille infrastruktuuriratkaisuille.
4. Rantarata osoitetaan Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 kehittämisperiaatemerkinä. Rantaradan tarve ja linjaus selvitetään heti, kun siihen on resursseja ja

ja tehdä selvityksiä sen määrittelemiseksi, mihin solmupisteisiin radan pitäisi kulkea. Merenkurkun kehittämissuunnitelmaan tulee toimia yhdysiteenä, mitä tahansa se tarkoittaa, sekä palvella huoltovarmuutta ja vastata puolustusvoimien tarpeisiin.

5. Satamien liittyminen muuhun infrastruktuuriin on äärimmäisen tärkeää tulevien sijoittumistarpeiden, työmatkaliikenteen, asukkaiden ja huoltovarmuuden kannalta. Satamien väylät tulee turvata ottaen huomioon mahdolliset merituulivoimapuistot.
6. Pohjanmaan tuulivoima ja erikoiskuljetukset -selvityksen päivittäminen olisi hyödyllistä sekä tulevien kuljetustarpeiden että satamien roolin näkökulmasta.
7. Tulevaisuudessa tarvitaan lisää kiviainesta. Mitä se merkitsee maisemalle, jos kaikki kartoitettu kiviaines louhitaan? Laaja-alaisen louhinnan vaikutuksia pohjaveteen ja hulevesien valumiseen sekä koko ekosysteemiin ei ole selvitetty. Tarvitaan alueellinen kiviaineksen uusiokäyttösuunnitelma, sillä se on uusiutumaton raaka-aine.
8. On tärkeää ottaa huomioon energiahuollon kaikkien osa-alueiden aiheuttamat yhteisvaikutukset.
9. On hyvä ottaa huomioon talousvyöhykkeelle sijoittuvat tuulivoima-alueet.
10. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa viitataan vuosina 2015 (Näkyvyysanalyysi) ja 2016 (Etäisyysvyöhykkeet) tehtyihin tutkimuksiin, jotka varmasti ovat tarpeen saattaa ajan tasalle, sekä 300–350 metriä korkeiden tuulivoimaloiden korkeusmalleihin. Suunnitelluissa puistoissa voimat ovat jo nykyisin tätä korkeammat.
11. Tuulivoima-alueiden vaikutuksista ympäristöön, elämistöön, hiljaisiin alueisiin ja kulttuuriympäristöön sekä olemassa olevaan elinkeinoelämään, kuten metsätalouteen, maatalouteen ja kalatalouteen on tehtävä lisää selvityksiä, jotka on otettava huomioon.

se on tarkoituksenmukaista.

5. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa korostetaan satamien roolia.
6. Pohjanmaan tuulivoima ja erikoiskuljetukset -selvitys päivitetään todennäköisesti vuonna 2024.
7. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa osoitetaan vain ne alueet, jotka on luokiteltu laajassa POSKI-selvityksessä (Pohjaveden suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittaminen) maa- tai kalliokiviainesten ottoon soveltuviksi. Teoreettisten laskelmien mukaan näiltä alueilta saatavan aineksen määrä on riittävä vastaamaan tarpeeseen. POSKI-selvityksessä on tehty poissulkeva paikkatietoanalyysi, jossa on otettu huomioon kaikki alueet, joilla on erilaisia luontoarvoja. Lisäksi kaikille maa- ja kalliokiviainesten ottoon soveltuviksi luokitelluille alueille on tehty seikkaperäiset luonto- ja maisemainventoinnit. Suunnittelumääräyksessä sanotaan, että tarkemmassa suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota kiviainesten ottamisedellytysten säilymiseen, turvata tarvittava infrastruktuuri sekä huomioida kulttuuriympäristö-, maisema- ja luontoarvot.
8. Merkitään tiedoksi.
9. Talousvyöhykkeellä selvitettävien tuulivoima-alueiden toteutuminen on epävarmaa ja kaukana tulevaisuudessa. Alueet voidaan ottaa huomioon, mutta niiden ei tulisi rajoittaa aluevesille sijoittuvien tuulivoimapuistojen suunnittelua.
10. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa käytetään tuoreimmat käytettävissä olevat tiedot ja selvitykset.
11. Tuulivoimaselvitys on tehty siinä laajuudessa ja sillä tasolla kuin yleispiirteiselle kaavalle on tarkoituksenmukaista. Tuulivoimaloiden alueiden suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset muun muassa kalastukseen ja metsätalouteen sekä maisema-, kulttuuriympäristö- ja kulttuuriarvoihin. Hiljaiset alueet on mallinnettu kaavoituksen taustatiedoksi.

Hiljaisia alueita koskevan suunnittelusuosituksen mukaan alueidenkäyttöä ja toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee teemakartalla osoitetut hiljaiset alueet sekä niiden lähialueet huomioida siten, että mahdollistetaan luonnon äänistä ja hiljaisuudesta nauttiminen.

1.48 KRISTIINANKAUPUNGIN ELINKEINOKESKUS

Kristiinankaupungin elinkeinokeskus kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Tiivis yhteistyö Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050 liittyvässä jatkotyössä on toivottava. Lisäksi on tärkeää, että kuntalaiset saavat osallistua työhön. Vuorovaikutusta koskevassa luvussa ei ole viittausta kuntalaisiin.
2. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa osoitetaan Suupohjan kehittämisvyöhyke Kaskisten ja Seinäjoen välillä. Kehittämisvyöhykkeellä tarkoitetaan Seinäjoelta Kaskisten satamaan kulkevaa rautatietä. Tähän kehittämisvyöhykkeeseen tulee kuulua Kristiinankaupunki, ja se tulee muuttaa käsittelemään myös asuin- ja palvelualueet sekä pendelöinnin.
3. Valtatie 8:n tulee olla kehityskäytävä.
4. On hyvä asia, että junaliikenneyhteyden tarve (Rantarata) mainitaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa. Junayhteyden toteutumista on syytä kiirehtiä ottaen huomioon, että Kristiinankaupunkiin ollaan perustamassa suurta tehdasta. Kristiinankaupunkiin tarvitaan asema, joka mahdollistaa työmatkaliikennettä paremmin. Siltä osin, missä junayhteys tulee kulkemaan, Kristiinankaupunki toivoo tiivistä yhteistyötä konkreettisemmän suunnittelun osalta.
5. Ilmoitettujen teollisuuslaitosten edistämiseksi tulisi selvittää raidelinjauksen vetämisen mahdollisuutta Kaskisista Kristiinankaupungin satamaan.
6. Karhusaaren väylän syventäminen tulee sisällyttää Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmaan 2050, ja Karhusaaren sataman tulee sisältyä satamien digitalisaation yhteistyöhankkeeseen.
7. On hyvä, että Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa on mainittu kaasuputken yhteystarve. Kristiinankaupungissa kaasuputki tulee vetää Kristiinankaupungintien (tie 662) yhteyteen suunniteltavan uuden teollisuusalueen kautta sekä Karhusaaren satamaan.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa Suupohjan kehittämisvyöhyke ulottuu Suupohjan radan varrelle ja kattaa myös kantatien 67 ja Kaskisten sataman. Kristiinankaupunkiin perustettavat tehtaat otetaan huomioon, kun Suupohjan kehittämisvyöhykettä muotoillaan kaavaehdotukseen.
3. Kaavaehdotusta valmisteltaessa keskustellaan muun muassa kuntien kanssa siitä, miten valtatie 8 osoitetaan Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050.
4. Rantaradan tarkasta linjauksesta tehdään yksityiskohtaisempia selvityksiä myöhemässä vaiheessa, heti kun se on tarkoituksenmukaista.
5. Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksessa 2050 osoitetaan raideliikenteen yhteystarvemerkinä Suupohjan radalta vanhaa ratalinjaa mukaillen Karhusaaren satamaan. Merkinä mahdollistaa vaihtoehtoisten raideliikenneyhteyksien tarkemman selvittämisen.
6. Merkitään tiedoksi.
7. Merkitään tiedoksi.

8. Voimajohtojen yhteystarpeet tulee osoittaa uusilta tuulivoima-alueilta, mukaan lukien merituulivoima-alueilta. Näiden osalta kaa-voitusmääräyksen tulee olla sellaisia, että uusia voimajohtokatuja ei hyväksytä, vaan sähkönsiirto on järjestettävä joko maakaapelin tai nykyisten pylväiden kautta.
9. Työvoiman saatavuutta käsittelevää kappaletta tulee täydentää siten, että Kristiinan-kaupunki tulee perustettavan tehtaan myötä tarvitsemaan suuren määrän työntekijöitä, joilla on monipuolista osaamista. Myös tässä kohtaa tulee mainita uudelleen määritelty Suupohjan kehittämisvyöhyke.

1.49 POHJANMAAN KAUPPAKAMARI

Pohjanmaan kauppakamari kirjoittaa lausunnon-
saan seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 on kokonaisuutena huolellisesti valmisteltu.
2. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 luo hyvät maankäytölliset edellytykset maakunnan kehittämiselle. Se antaa hyvät raamit niin väestön monipuolisille elinolosuhteille ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksille samalla kun se vaikuttaa ympäristön kestävyys-teen.
3. Energia- ja ilmastoasiat sekä näihin nivoutuva omavaraisuus ja huoltovarmuus äkillisesti muuttuneessa maailmantilanteessa sekä Suomen ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi 2035 on huomioitu ja priorisoitu kaavassa.
4. Merialueen suunnittelussa on huomioitu niin energiantuotantoon liittyvät investointimahdollisuudet kuin meriliikenteen eri muodot luonnon moninaisuus huomioon ottaen.
5. Liikennejärjestelmä ja alueen saavutettavuus on huomioitu tulevaisuusorientoituneesti niin Suomea kuin Merenkurkun alueen kehittämisvyöhykettä yhdistävästi. Rantarata on myös nostettu kaavaan ja se tukee niin elinkeinoelämän kuin maakunnan elinvoimaisuutta tulevaisuudessa.

1.50 ÖSTERBOTTENS FISKARFÖRBUND

Österbottens Fiskarförbund kirjoittaa lausunnon-
saan seuraavasti:

1. Mereen perustuvia elinkeinoja käsitellään Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa epäjohdonmukaisesti. Kaavassa ei osoiteta vesiviljelyyn soveltuvia tai kalastukselle tärkeitä alueita. Suomen merialuesuunnitelmassa on osoitettu yhdeksän kalankasvatukseen soveltuvaa merialuetta ja keskeisiä ammattimaiseen verkkokalastukseen ja troolaukseen käytettäviä alueita.

8. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 voidaan osoittaa vain tiedossa olevat yhteystarpeet. Suunnittelumääräyksestä keskustellaan kaavaehdotusta valmisteltaessa.

9. Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Merkitään tiedoksi.
4. Merkitään tiedoksi.
5. Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 ei ole päivitetty peruselinkeinoja koskevaa osiota, vaan se esitetään samalla tavoin kuin Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040, jossa kalastus- tai vesiviljelyalueita ei ole osoitettu. Kaavaprosessin aikana asiantuntijoiden kanssa käydyissä keskusteluissa tuli ilmi, että koko merialue soveltuu kalastukseen ja että uusien kalankasvatyüksiköiden sijoittaminen merialueille voidaan toteuttaa paikallisesti yksityiskohtaisempien selvitysten ja ympäristölupakäytännön avulla. Suomen

2. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa osoitetaan yhdeksän merituulivoimalle soveltuvaa aluetta. Tämä on enemmän kuin Suomen merialuesuunnitelmassa 2030, ja alueet ovat myös kooltaan suurempia. Yksi kaavaluonnoksessa esitetyistä tuulivoima-alueista menee päällekkäin merialuesuunnitelmassa osoitetun Kaskisten edustalla sijaitsevan tärkeän troolikalastusalueen kanssa.
3. Vaikutusten arvioinnissa kalataloutta kuvataan alueelle merkittävän ammattikalastuksen näkökulmasta, mutta vesiviljelyä ja kalankasvatusta ei mainita lainkaan. Kaavaan tulisi lisätä tunnistetut kalankasvatukseen soveltuvat alueet.
4. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksella ei katsota olevan kalatalouteen tai kalakantoihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia, vaan kaavan arvioidaan edistävän kalatalouden toimintaedellytyksiä. Kaavassa ei kuitenkaan ole varauksia sähkönsiirrolle merituulivoimapuistoista, mikä tekee kokonaisvaikutusten arvioinnista vaikeaa.
5. Merituulivoimapuistojen vaikutuksista Pohjanlahden kalakantoihin ja kalastukseen ei ole tutkimuksia, mutta muilla alueilla tehtyjen tutkimusten ja kokemusten perusteella merituulivoiman vaikutuksia kalastukseen voidaan arvioida yleisesti. On myös erittäin tärkeää, että merituulivoimapuistojen, mukaan lukien talousvyöhykkeelle suunniteltavien puistojen, kokonaisvaikutukset selvitetään huolellisesti.
6. Luodonjärvi on kalatalousalan näkökulmasta ensiarvoisen tärkeä. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa on osoitettu vetyputki Luodonjärven halki. Putken vetämistä järven halki eikä maitse ei perustella mitenkään, vaan virkamiesten vastauksen mukaan merkinnällä osoitetaan vain putken tarve

merialuesuunnitelmassa 2030 on osoitettu ammattikalastuksen osalta rannikon verkkokalastuksen ja avomerialueen troolikalastuksen kannalta tärkeitä alueita. Suuri osa Pohjanmaan rannikkovesistä on osoitettu tärkeinä verkkokalastusalueina. Suomen merialuesuunnitelmassa on osoitettu potentiaalisia kalankasvatusalueita, mutta samalla korostetaan, että kalankasvatusta voi olla myös näiden alueiden ulkopuolella. Miten vesiviljelyyn soveltuvia tai kalastukselle tärkeitä alueita voisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 ja miten tuulivoima-alueiden toteuttamisessa pitäisi huomioida kalastuselinkeinoja keskustellaan syksyllä Baltic sea-2land hankkeen puitteissa. Metsähallitus esittää ehdotuksessaan "Merialueiden luonnonvarasuunnitelmaksi", potentiaalisten kalanviljelyalueiden kartoittamista valtion omistamilla vesialueilla sekä valmiiden alueiden tuotanto-oikeuksien myymistä samalla tavalla kuin tuulivoima-alueiden kohdalla.

2. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnos perustuu tuoreempiin ja seikkaperäisempiin selvityksiin kuin Suomen merialuesuunnitelma 2030. Suomen merialuesuunnitelmassa 2030 osoitettu troolikalastusalue sijaitsee talousvyöhykkeellä, kun taas Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa esitetty merituulivoima-alue Kaskisten edustalla sijaitsee maakunnan rajojen sisäpuolella eli aluevesillä.
3. Kalankasvatusalueiden osoittaminen Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 edellyttää potentiaalisten kalankasvatukseen soveltuvien alueiden selvittämistä koko maakunnassa.
4. Sähkönsiirtoa merituulivoima-alueilta ei voida osoittaa kaavassa, koska linjaukset eivät ole tiedossa. Tarkempi vaikutusten arviointi voidaan tehdä vasta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.
5. Merkitään tiedoksi.
6. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on johdonmukaisesti käytetty yhteystarpeen osoittamiseen katkoviivaa, jonka päissä on nuoli.

Pietarsaaren ja Kokkolan välillä. Kaavassa on kuitenkin käytetty yhteystarpeiden osoittamiseen nuolimerkintöjä. Jotta merkintöjen käyttäminen olisi johdonmukaista, Pietarsaaresta Kokkolaan kulkevan vetyputken tarvetta osoittava merkintä tulisi muuttaa.

1.51 ÖSTERBOTTENS SVENSKA PRODUCENTFÖRBUND R.F.

Österbottens svenska producentförbund r.f. kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Tavoitteiksi asetetut maakunnan alkutuotannon hyvä huoltovarmuus, energiajärjestelmän koostuminen monimuotoisesta tuotannosta, riittävästä varastoinnista ja varmasta jakelusta sekä hyvin kehittynyt kiertotalous ovat hyvät.
2. Hyvän huoltovarmuuden ylläpitämiseksi on tärkeää säilyttää yhtenäisiä, hedelmällisiä peltoalueita viljelyä varten. Hedelmällinen viljelymaa on rajallinen luonnonvara, ja sellaisena se on myös nähtävä kaavoituksen yhteydessä.
3. Tuulivoimahankkeisiin liittyvään voimansiirtojohtojen rakentamiseen tarvitaan usein kohtuuttoman paljon metsää ja viljelysmaita, kun johtokadut kulkevat rinnakkain. Voimansiirtojohtojen yhteystarpeen suunnittelu määräys on hyvä. Suunnittelusuositus, jonka mukaan tulisi mahdollisuuksien mukaan käyttää maakaapeleita sekä yhteispylväitä, voitaisiin muuttaa suunnittelumääräykseksi.
4. Mahdollisen uuden raideliikennetyhteyden tulee noudattaa valtatie 8 linjausta.
5. Kaasuputken yhteystarpeen suunnittelumääräykseen on syytä lisätä maininta alkutuotannon toimintaedellytysten turvaamisesta.
6. Suurissa infrastruktuurihankkeissa on tärkeää valita alkutuotantoon vähiten vaikuttavat vaihtoehdot. Teiden ja muun infran linjaukset tulee myös tehdä niin, että vältetään talouskeskusten pirstoutuminen tai maatilojen logistiikan huomattava vaikeutuminen.

1.52 SUOMEN LUONNONSUOJELULIITON POHJANMAAN PIIRI

Suomen luonnonsuojeluliitto kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Kansainvälistä biodiversiteettisopimusta, EU:n vesipuitedirektiiviä, EU:n maisemayleis-sopimusta eikä ilmastonmuutoksen pysäyttämiseen liittyviä sopimuksia ei ole riittävästi otettu huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050.
2. Vihreä siirtymä on kiihdyttänyt vauhtiaan. Voimalinjoilla ja tuulivoima-alueilla vallataan

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Voimansiirtojohtojen yhteystarpeen suunnittelumääräystä tarkennetaan tarvittaessa ja suunnittelusuosituksen mahdollista muuttamista suunnittelumääräykseksi harkitaan laadittaessa ehdotusta Pohjanmaan maakuntakaavaksi 2050.
4. Merkitään tiedoksi.
5. Kaasuputken yhteystarvetta koskevaan maakuntakaavan suunnittelumääräykseen lisätään maininta alkutuotannon toimintaedellytysten turvaamisesta.
6. Tieliikenteen yhteystarvetta ja ohjeellista tai vaihtoehtoista tielinjausta koskevien maakuntakaavan suunnittelumääräysten mukaan alkutuotannon toimintaedellytykset tulee turvata. Tämä voidaan lisätä myös raideliikenteen yhteystarpeen ja uuden tielinjan suunnittelumääräykseen.

Vastine:

1. Olisi ollut hyvä, jos Suomen luonnonsuojeluliiton lausunnosta olisi käynyt ilmi, miten mainitut sopimukset pitäisi ottaa huomioon maakuntakaavoituksessa.
2. Merkitään tiedoksi.

alaa luonnolta. Näillä toimilla ei edistetä luontokadon ehkäisyä. Myös ennallistamisasetus velvoittaa suojelemaan elinympäristöjä, kunnostamaan perinnebiotooppeja sekä ennallistamaan soita. Pohjanmaalla tulee suojella vähintään 10 % metsistä sekä etenkin yli 100-vuotiaat metsät.

3. Luonnon monimuotoisuudelle varatut alueet (luo) ovat aivan liian pienet ja niiden sijainti eivät ole selkeästi merkittyinä kaavakartassa. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on merkittynä hyvin vähän luonnon monimuotoisuudelle erityisen tärkeitä alueita. Monimuotoisuusalueita tulee lisätä, merkintöjen tulisi olla SL, ja niitä pitää olla joka kunnassa riittävästi.

4. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tulee käydä ilmi, mitkä alueet rauhoitetaan tuulivoimarakentamiselta. Tällaisia alueita ovat mm. Natura-alueiden ympäristöt kolmen kilometrin laajuusella suojavyöhykkeellä, hiljaiset alueet sekä yhtenäiset metsäalueet, vaikka ne olisivatkin talousmetsää. Perusteenä näille on maisema- ja luontovaikutuksen säilyminen kyseisillä alueilla.

5. Olemassa olevat tuulivoimalat tulee merkitä kaavasovellukseen Experience.arcgis.com, jotta uusien tuulivoima-alueiden sijainti voidaan hahmottaa. Aluemerkinän kuvaukseen tulee merkitä jo rakenteilla ja käytössä olevat tai luvitettut tuulivoimalat.

6. Natura-alueisiin, suojelualueisiin sekä pohjavesialueisiin tulee muodostaa riittävän laajat suojavyöhykkeet. Ainakin kolmen kilometrin etäisyys tuulivoimahankealueen rajalta. Merialueilla suojavyöhykkeen tulee olla niin laaja, ettei merituulivoimala näy suojelualueelle.

7. Viherkäytäviä ei voi katkaista tuulivoima-alueilla, sähkönsiirtolinjoilla, aurinkovoima-alueilla tai teollisuusrakentamisella. Ne tulee säilyttää viherkäytävinä ja merkintänä Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050. Myös luonnon monimuotoisuudelle tärkeille alueille tulee välttää rakentamista tuulivoimaa ja aurinkovoimaa.

8. Hiilineutraaliustavoitteen tulee näkyä selkeämmin Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 kestävä kehityksen mukaisena ekologisen rakentamisen. Tuulivoimarakentaminen ei voi olla ainoa ilmastotoimi, koska se aiheuttaa metsäkatoa ja syö hiilinieluja pysyvästi. Jokaisen tuulivoima-alueen ja voimalinjan kohdalla tulisi käyttää laskentakaavaa

3. Luo-alueina osoitetaan tärkeimmät kansainvälisesti (IBA) ja valtakunnallisesti merkittävät (FINIBA) linnustoalueet, jotka ovat laajoja alueita. Suomen merialuesuunnitelmassa 2030 osoitetut EMMA-alueet esitetään osoitettavaksi Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksessa 2050, siltä osin, kun ne eivät nyt jo ole luo-alueita kaavaluonnoksessa.

4. Tuulivoimaselvityksen poissulkevassa puskurianalyysissä rajattiin pois kaikki tuulivoima-alueeksi ei soveltuvat alueet. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minkä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa. Suunnittelun taustatiedoksi on kartoitettu hiljaiset alueet. Hiljaisten alueiden suunnittelumääräyksen mukaan alueidenkäyttöä ja toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee teemakartalla osoitetut hiljaiset alueet sekä niiden lähialueet huomioida siten, että mahdollistetaan luonnon äänistä ja hiljaisuudesta nauttiminen.

5. Maakuntakaavassa ei eroteta, onko tuulivoima-alue toteutunut vai uusi.

6. Tuulivoimaselvityksen poissulkevassa puskurianalyysissä rajattiin pois kaikki tuulivoima-alueeksi ei soveltuvat alueet. Käytetyt puskurietäisyydet hyväksyttiin selvitystyön yhteistyöryhmässä.

7. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 ei osoiteta viherkäytäviä. Kaavaluonnoksessa osoitetaan kehittämisperiaatemerkinällä ekologisia yhteystarpeita. Ekologiset yhteydet turvaavat luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden lajien liikkumis- ja lisääntymisedellytykset. Tarkemmassa suunnittelussa ekologiset yhteystarpeet tulee tämentää ja tarvittavat selvitykset tehdä kullekin kaavatasolle.

8. Hiilineutraaliustavoitteet tulee huomioida tuulivoima-alueiden ja voimansiirtojohtojen tarkemmassa suunnittelussa.

määrittelemään menetettyjen hiilinielujen osuus.

9. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettu Siipyyn ja Skaftungin edustalla oleva tuulivoima-alue tulee poistaa kaavasta. Lintujen muuttoreiteille kaavailtuja tuulipuistoja tulee poistaa, koska ne johtavat lintujen kuolleisuuden kohoamiseen. Muutoinkin kaavaluonnoksessa esitetyt merituulivoimalat joudutaan siirtämään kauemmaksi merelle, johtuen rakentamisessa käytettävien laivojen tekniikasta. Veden syvyyden tulee olla 20–50 metriä.
10. Jos Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050 merkityt laajat merituulivoima-alueet toteutetaan, aiheutuu siitä paikallisesti meren pintakerroksen lämpenemistä Merenkurkun pohjois- ja eteläpuolella laajoilla alueilla.
11. Tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutuksia tulee tarkastella kokonaisuus huomioiden. Yhteisvaikutusten määrää ja laajuutta ei voida tietää tai täysin ennustaa, koska tutkimustietoa puuttuu. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 mukaan toteutettuna Pohjanmaasta tulee uusiutuvan sähkön tuotantoreservaatti, jossa luontoarvot heikkenevät vuosi vuodelta ja maaseudun autioituminen edistyy.
12. Maakuntakaavassa tulee olla strateginen linjaus uusiutuvan energiantuotannon sijoittamisesta. Nyt hankkeet kehittyvät hallitsemattomalla tavalla sinne tänne.
13. Pohjanmaan liiton olisi pitänyt toimia vastuullisesti ja hillitä tuulivoiman etenemistä, kunnes sen luvitus on asianmukainen ja tiedot ympäristövaikutuksista on perusteellisesti selvitetty. Ainakin kaksi perusasiaa olisi aluksi tullut huomioida: Sähkön siirtolinjat tulee pyrkiä sijoittamaan nykyisille tai yhteisille sähkölinjoille. Tärkeille lintualueille ja muuttoreiteille ei tule sijoittaa tuulivoima-alueita.
14. Tuulivoima-alueiden sijoittelu tiheään Pohjanmaalle eriarvostetaan alueen asukkaita. Kiinteistöjen arvo laskee, koska kaikki eivät halua tuulivoimaloiden lähelle asumaan. Tällä tavoin heikennetään edelleen maaseudun vetovoimaa.
15. Ekologisena kompensationsa tuulivoimakokonaisuuksia vastaan tulisi suojella monin-
9. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetut merituulivoima-alueet soveltuvat sekä Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen ja SYKEN tutkimuksen mukaan tuulivoima-alueeksi. Kaikkien Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 merituulivoima-alueiden meren syvyys on vähintään 10 m, mikä pitäisi olla riittävä. Siipyyn ja Skaftungin edustalla osoitettu merituulivoima-alue pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.
10. Merituulivoima-alueiden voimalat sijaitsevat n. 1,5 km:n etäisyydellä toisistaan. Ilman luotettavaa tutkimusta ei voi olettaa, että meren pintakerros lämpenee.
11. Merkitään tiedoksi.
12. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on osoitettu maa- ja merialueet, jotka soveltuvat merkitykseltään seudullisille tuulivoimapuistoille. Seudullisuuden raja on 7 tuulivoimalaa. Seudullisesti merkittäviä tuulivoimapuistoja ei voida toteuttaa maakuntakaavassa osoitettujen alueiden ulkopuolelle.
13. Voimansiirtojohtojen yhteystarpeen suunnittelumääräyksen mukaan vahvistettaessa ja rakennettaessa voimansiirtojohtoja tulee ensisijaisesti käyttää nykyisiä johtoauekkeitä. Suunnittelusuosituksen mukaan mahdollisuuksien mukaan tulisi käyttää yhteispylväitä. IBA-alueet on huomioitu Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin.
14. Merkitään tiedoksi.
15. Yleinen suunnittelumääräys ekologisesta kompensatiosta voidaan arvioida sisällytet-

kertaisesti enemmän alueita kuin nykyisen kaavan suojeluvaroituksissa olevat. Pohjanmaalla yksi osa toteuttaa kompensatio olisi perustaa Merenkurkuun kansallispuistoa. Tämä tulee merkitä Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050 vähintään kehittämisperiaatemerkinä.

16. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 ekologisen kestävyden näkökulmasta tulee ehdottomasti merkitä hiljaiset ja pimeät alueet.

17. Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050 on välttämätöntä laatia hyvä ja pitkäjänteinen hiilinielusuunnitelma, joka palvelee niin ilmastotoimia kuin metsän käyttöä.

18. Rakennettua ympäristöä tulee hyödyntää enemmän aurinkovoimaa rakennettaessa. Kattopinta-alaa löytyy taajamista, tuotantorakennuksista ja teollisuuslaitoksista. Olemassa olevien sähkölinjojen alle voidaan sijoittaa aurinkovoimaa mahdollisimman laajoille alueille. Myös käytöstä poistetuille turvetuotantoalueille, joita ei vesitetä kosteikoiksi, voidaan sijoittaa aurinkovoimaa. Aurinkovoimatalueet tulee osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050. Aurinkovoimaloihin liittyvät sähkönsiirtolinjat tulee myös samalla suunnitella ja osoittaa kaavaan.

19. Tiedossa olevat malminetsintävarausilmoitukset malminetsintää varten tulee merkitä Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050.

20. Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa 2050 Vaasa-Seinäjoki rautatieliikenteen kehittäminen on erityisen tärkeää liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Pendelintiliikennettä varten tulee avata rautatie-

täväksi maakuntakaavaehdotukseen. Maakuntakaavassa ei voida päättää Merenkurkun kansallispuiston perustamisesta.

16. Suunnittelun taustatiedoksi on kartoitettu hiljaiset ja pimeät alueet. Hiljaisten alueiden yleisen suunnittelusuosituksen mukaan alueidenkäyttöä ja toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee teemakartalla osoitetut hiljaiset alueet sekä niiden lähialueet huomioida siten, että mahdollistetaan luonnon äänistä ja hiljaisuudesta nauttiminen. Pimeiden alueiden yleisen suunnittelusuosituksen mukaan Pimeät alueet -teemakartalla esitetyillä tyyppisen pimeän taivaan alueen tai maaseututaivaan vyöhykkeillä sijaitsevien alueiden suunnittelussa ja kehittämisessä tulee kiinnittää huomiota pimeyden tarjoamaan elämypotentiaaliin.

17. Merkitään tiedoksi.

18. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 ei ole osoitettu aurinkoenergiantuotantoalueita. Aurinkoenergiaan liittyvien selvitysten perusteella aurinkoenergian tuotannolla ei ole arvioitu olevan tuulivoimarakentamiseen verrattavia, laajoja ympäristövaikutuksia, jotka edellyttävät aluevarauksia maakuntakaavassa. Sen sijaan siinä esitetään aurinkoenergiaa koskeva yleinen suunnittelumääräys, joka ohjaa laajojen aurinkoenergian tuotantoalueiden sijoittamista ja suunnittelua koko maakunnan alueella. Ympäristöministeriössä on parhaillaan laadittavana kansallinen ohjeistus aurinkoenergiaan liittyen. Pohjanmaan liitto seuraa ohjeistuksen valmistumista ja huomioi sen tulokset kaavan ehdotusvaiheessa.

19. Kaivosteollisuuden tarpeita ei ole selvitetty Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 yhteydessä. Uusi kaivoslaki astui voimaan 1.6.2023 ja sen mukaan kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen asemakaavaan tai oikeusvaiikutteeseen yleiskaavaan 47§. Soveltuvien alueiden osoittamiseksi maakuntakaavassa tulee maakuntaa tarkastella kokonaisuutena ja laatia koko kaava-alueen kattava selvitys. Selvityksiin käytettävissä olevat resurssit ovat rajallisia. Maakunnallista selvitystarvetta voidaan tarkastella maakuntakaavan seuraavassa päivitysvaiheessa.

20. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 Vaasan rata Vaasasta Seinäjoelle on osoitettu parannettavana rataosuutena. Suunnittelumääräyksen mukaan Vaasan ja Seinäjoen välisellä rataosuudella tulee kiin-

asemia/-pysäkkejä riittävässä määrin.

21. Helsingby-Laihian perusparannuksen jatkosuunnitteluun valittu vaihtoehto 3 on hyvä.
  22. Seinäjoki-Kaskinen rautatien perusparannus ja kehittäminen on erittäin tärkeä fossiilittoman liikenteen sekä myös huoltovarmuuden kannalta. Lähijunilla tapahtuva työmatka- ja lähijunaliikenne sekä radan sähköistäminen tulee olla Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 keskeisiä tavoitteita.
  23. Suunnitteilla oleva kartonkitehdas ja sen vaikutukset alueelle tulee ottaa mukaan Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050.
  24. Huoltovarmuuteen tulee sisällyttää myös toimivat ekosysteemit, kuten vesistöt ja luonnonvarat
  25. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 olisi erityisen tärkeää huomioida elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat:
    - Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.
    - Estetään tai ainakin hidastetaan metsien ja soiden luontokatoa, suojelualueita perustamalla, biodiversiteettisopimuksen mukaisesti v. 2030 mennessä.
    - Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden metsä- ja suoalueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.
    - Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.
    - Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.
    - Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden elinvoimasta, koska ruuantuotanto tarvitsee monimuotoista
- nittää huomiota nopean ja turvallisen raideliikenteen kehittämiseen, mikä edellyttää kaksoisraideosuuksien tai kohtaamispaikan rakentamista Laihian liikennepaikan läheisyyteen sekä tasoristeyksien lukumäärän vähentämistä. Kaksoisraiteet ja kohtaamispaikka mahdollistavat myös lähijunaliikenteen kehittämisen. Laihian asema on osoitettu julkisen liikenteen liityntäasemana. Suunnitelumääräyksenä on, että julkisen liikenteen liityntäasemaa tulee kehittää liikennejärjestelmän seudullisena solmupisteenä. Tämän lisäksi suunnittelusuosituksessa lukee, että mikäli raideliikenteen liityntäaseman toiminta lakkautetaan, tulee turvata mahdollisuus ottaa asema-alue myöhemmin uudelleen käyttöön liikennepaikkana. Vaihtoehtoisesti lakkaavalle liityntäasemalle tulee osoittaa korvaava ja tarkoituksenmukaisempi paikka.
21. Merkitään tiedoksi.
  22. Seinäjoki-Kaskinen rata on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettu parannettavana rataosuutena. Suunnitelumääräyksen mukaan Suupohjan radan tavaraliikenne välillä Kaskinen-Seinäjoki tulee varmistaa. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota liikenneturvallisuuteen ja liikennöintinopeuteen poistamalla tasoristeyksiä ja parantamalla radan kantavuutta. Lisäksi tulee mahdollistaa radan sähköistys sekä tarvittavat terminaali- ja lastausalueet.
  23. Suunnitteilla oleva kartonkitehdas sijaitsee maakuntakaavan teollisuus- ja varastoalueella (T ja T/kem).
  24. Merkitään tiedoksi.
  25. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on muodostettu viheraluejärjestelmä, joka rakentuu luonnonsuojelualueista, virkistysalueista, yhtenäisistä metsäalueista, luonnon ydinalueista, kulttuuriympäristöistä ja näiden välisistä yhteyksistä. Viheraluejärjestelmään kuuluu myös vesialueet kuten joet, purot, suot ja muut pienemmät ja isommat vesielementit maisemassa. Viheraluejärjestelmän eri osakokonaisuudet on osoitettu niille määrätyillä kaavamerkinnoilla, -määräyksillä ja/tai -suosituksilla.

luontoa, kuten pölymetsiä.

- Vesistöjen hyvä tila tulee saavuttaa vuoteen 2050 mennessä.

1.53 NATUR OCH MILJÖ RF

Natur och Miljö rf -järjestö kirjoittaa lausunnoissaan yleisesti uusiutuvan energian rakentamisesta sekä luonnonsuojelusta ja virkistyksestä. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksesta 2050 järjestö kirjoittaa seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 valmistelussa tavoitteena tulee olla maakunnan alue- ja yhdyskuntarakenteen kehittäminen kestävästi kestävyuden kolmen osa-alueen näkökulmasta. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnos ei ole taloudellisesti, ekologisesti eikä sosiaalisesti kestävä. Kaava ei vastaa kansainvälisiä sopimuksia ja niistä seuraaviin luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen liittyviin tarpeisiin. Kaava heikentää väestön mahdollisuuksia hyvinvointiin hiljaisilla luonnontilaisilla virkistysalueilla ja luontopalvelujen saatavuutta. Kaava on ristiriidassa luonnollisten hiilinielujen vahvistamistarpeen, ojitettujen soiden ja muiden kosteikkojen ennallistamisen, luonnon monimuotoisuuden ja luontopalvelujen kanssa.
2. Luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen on maan rajojen sisällä kansallinen asia, ja maakuntien liittojen ohjauksessa olevat kunnat toimivat käytännössä aktiivisina yksiköinä. Luonnon monimuotoisuuden vahvistamiselle on sen vuoksi annettava merkittävä painoarvo Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 valmistelussa. Kaavaluonnoksessa näkyvä puutteellinen tietämys ekologisesta vuorovaikutuksesta alueella.
3. Suomi on sitoutunut rauhoittamaan 30 % maa-, sisävesi- ja merialueista vuoteen 2030 mennessä ja toteuttamaan laajamittaisia ennallistamistoimia ekologisesti köyhtyneillä alueilla. Tämä tavoite ei näy Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksessa, mikä on vakava puute.
4. Uusiutuvan energiatuotannon suunnittelun lähtökohdana pitäisi olla ekologinen kokonaiskantokyky. Natur och Miljö -järjestön Pohjanmaan paikallisyhdistykset ovat omista lausunnoistaan antaneet yksityiskohtaista

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 luonnoksesta on tehty vaikutusten arviointi, jonka mukaan kaava on taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 tavoitteena on muun muassa yhtenäinen viheraluerakenne, johon myös kuuluu sinirakenne. Viheraluerakenteeseen kuuluvat luonnonsuojelualueet, virkistysalueet, yhtenäiset metsäalueet sekä viheralueyhteydet ja näiden väliset ekologiset yhteydet. Sinirakenteeseen kuuluvat vesialueet kuten joet, purot, suot ja muut pienemät ja isommat vesielementit maisemassa. Yhtenäisen viheraluerakenteen osoittaminen yleispiirteisessä maakuntakaavassa tukee ekologisesti toimivan verkoston kehittämistä säilyttämällä biologista monimuotoisuutta ja edistämällä tärkeitä ekosysteemipalveluita. Hiljaiset alueet on mallinnettu kaavoituksen taustatiedoksi. Hiljaisia alueita koskevan suunnittelusuosituksen mukaan alueidenkäyttöä ja toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee teemakartalla osoitetut hiljaiset alueet sekä niiden lähialueet huomioida siten, että mahdollistetaan luonnon äänistä ja hiljaisuudesta nauttiminen.
2. Yhtenäisen viheraluerakenteen osoittaminen yleispiirteisessä maakuntakaavassa tukee ekologisesti toimivan verkoston kehittämistä säilyttämällä, turvaamalla ja kehittämällä biologista monimuotoisuutta.
3. Pohjanmaan kokonaispinta-alasta 21 % on luonnonsuojelualueita, Natura-alueita tai luo-alueita. Pinta-alasta 10,3 % on toteutuneita luonnonsuojelualueita ja Natura 2000 -alueita. Pohjanmaan merialueen pinta-alasta 16 % on toteutuneita luonnonsuojelualueita ja Natura 2000 -alueita. Pohjanmaan maakunnan maa- ja merialueista 7,1 % on jo tiukan suojelun piirissä.
4. Merkitään tiedoksi.

tietoa alueella esiintyviin lajeihin kohdistuvista uhkakuvista.

1.54 VAASAN SÄHKÖVERKKO

Vaasan sähköverkko kirjoittaa lausunnossaan seuraavasti:

1. Vaasan Sähköverkon kannalta nykyinen verkko ja tiedossa olevat mahdollisesti tulevat tarpeet on huomioitu hyvin Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050. Käynnissä olevasta energiamurroksesta johtuvien uusien tarpeiden muodostuminen on täysin mahdollista.
2. Kaavaselostuksessa mainitaan, että haitallisten vaikutusten vähentämiseksi tulee mahdollisuuksien mukaan käyttää yhteispylviä tai maakaapeleita esim. kulttuurimaisema-alueilla tai lähellä asutusta. Suunnittelusuosituksena on, että mahdollisuuksien mukaan tulisi käyttää maakaapeleita sekä yhteispylviä. Kaavoituksen tehtäviin ei kuulu sähkönsiirtoyhteyksien rakenteiden määrittely, vaan niiden mahdollistaminen. Vaasan Sähköverkko tulee käyttämään omissa nykyisissä ja mahdollisesti tulevaisuudessa 110 kV voimajohdoissaan maakaapeleita ainoastaan liittyen Hietalahden sähköasemaan sekä meriosuudella Alskatista Raippaluotoon. Kaikki muut yhteydet tullaan tekemään ilmajohdoilla. Maakaapelin suuntaan ohjaavilla määräyksillä tai suosituksilla saadaan aikaiseksi vain turhaa byrokratiaa ja viivästystä voimajohdon mahdolliseen suunnitteluvaiheeseen, joka voi puolestaan muodostua jarruksi myös alueen kehittymisen kannalta.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Maakaapeleiden ja yhteispylväiden käyttö mahdollisuuksien mukaan on pelkästään suunnittelusuositus eikä näin ollen pitäisi johtaa viivästyksiin voimajohtojen suunnitteluvaiheessa.

1.55 EI LAUSUNTOJA

Seuraavista viranomaisista, organisaatioista ja yhdistyksistä pyydettiin myös lausuntoja:

- ▶ Pietarsaaren kaupunki
- ▶ Merikarvian kunta
- ▶ Isojoen kunta
- ▶ Karijoen kunta
- ▶ Kurikan kaupunki
- ▶ Ilmajoen kunta
- ▶ Seinäjoen kaupunki
- ▶ Isonkyrön kunta
- ▶ Kauhavan kunta
- ▶ Vetelin kunta
- ▶ Kaustisten kunta
- ▶ Kokkolan kaupunki
- ▶ Keski-Suomen liitto
- ▶ Pohjois-Pohjanmaan liitto
- ▶ Lapin liitto
- ▶ Työ- ja elinkeinoministeriö
- ▶ Valtiovarainministeriö
- ▶ Puolustusministeriö
- ▶ Maa- ja metsätalousministeriö
- ▶ Opetus- ja kulttuuriministeriö
- ▶ Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
- ▶ Pohjanmaan ELY-keskus
- ▶ Etelä-Savon ELY-keskus
- ▶ Region Västerbotten
- ▶ Finavia
- ▶ VR-group
- ▶ Huoltovarmuuskeskus
- ▶ Suomen metsäkeskus, Eteläinen palvelualue
- ▶ Gasgrid
- ▶ Saaristoneuvottelukunta
- ▶ Pohjanmaan hyvinvointialue
- ▶ Oy Pietarsaaren seudun Kehittämissyhtiö Concordia
- ▶ Ab Företagshuset Dynamo Yritystalo Oy
- ▶ Elinkeinoasiamies Johanna Peltoniemi, Kasinen
- ▶ YHYRES-kehittämissyhdystys ry
- ▶ Aktion Österbotten rf
- ▶ Pohjanmaan yhdistykset ry
- ▶ Oy Merinova Ab
- ▶ Vaasan ympäristötoimi
- ▶ Merenkurkun neuvosto
- ▶ MTK, Etelä-Pohjanmaa
- ▶ Vaasan seudun matkailu Oy
- ▶ Suomen riistakeskus, Rannikko-Pohjanmaa

2. Mielenpitoet ja vastineet

2.1 POHJANMAAN JÄRJESTÖNEUVOTTELUKUNTA

Österbottens organisationsdelegation skriver i sin åsikt följande:

1. Hela landskapet Österbotten ska hållas levande och parallellt med stadsutveckling i Jakobstad och Vasa är det nödvändigt att säkerställa en balanserad utveckling av landsbygd och tätorter för att ge möjligheter att leva, bo och arbeta i hela landskapet.
2. Trafiklösningar bör ta fasta på tillgängliga och sammanhängande resekedjor och trafiksystemet bör betjäna olika brukar- och befolkningsgrupper jämnt och tillgängligt.
3. Bostadsproduktionen i landskapet bör beakta delaktigheten och tillgängligheten, också med avseende på den ekonomiska tillgängligheten.
4. Den livskraftiga naturen i Österbotten och dess mångfald ska stå i centrum vid utveckling av landskapet. Särskilt viktigt är att se till att luftkvalitet, grundvatten och vattenmiljöer fortsatt har en god status, utarmningen av naturen stoppas och att det finns en beredskap för klimatförändringen och de risker som den medför.
5. Rekreatiomsområden och friluftsleder bör vidareutvecklas så att de är tillgängliga för olika brukar- och befolkningsgrupper.
6. Delaktighet samt samarbete med organisationer och föreningar ska beaktas inom regionutvecklingen. Alla parter ska bidra till regionutvecklingen.
7. Regionutvecklingen bör överlag ta hänsyn till försörjningsberedskapen.

2.2 WESTENERGY

Westenergy Oy kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. On erittäin hyvä, että Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on kiinnitetty huomiota tulevan energihuollon kannalta äärimmäisen olennaiseen tuulivoimatuotannon merkittävään lisääntymiseen. Vaikka luonnoksessa ei erikseen ole osoitettu aurinkoenergian tuotantoon sopivia alueita, pidämme tärkeänä myös riittävää huomiota tämän tuotantomuodon suuren mittakaavan hankkeille niiden ollessa merkittävä tuulivoimaa tasapainottava tekijä tulevassa sähkö-

Bemötande:

1. En av målsättningarna för Österbottens landskapsplan 2050 är en polycentrisk regionstruktur som skapar förutsättningar för ett landskap där det finns boende, service och arbetsmöjligheter för alla.
2. En av målsättningarna för Österbottens landskapsplan 2050 är ett effektivt trafiksystem såväl i tätorterna som på landsbygden och en god tillgänglighet.
3. I en landskapsplan tas inte ställning till bostadsproduktionen. En av målsättningarna för Österbottens landskapsplan 2050 är ett landskap där det finns boende för alla.
4. Målsättningar för Österbottens landskapsplan 2050 är att naturen är mångfaldig och vattnet rent, att naturresurserna används ansvarsfullt, att den cirkulära ekonomin är välutvecklad samt att det finns långsiktiga lösningar för klimatanpassning, minskade växthusgasutsläpp och ökade kolsänkor.
5. En av målsättningarna för Österbottens landskapsplan 2050 är att fritidsaktiviteterna och rekreativsmöjligheterna är mångsidiga.
6. En av målsättningarna för Österbottens landskapsplan 2050 är en livsmiljö som är inkluderande och socialt välfungerande.
7. En av målsättningarna för Österbottens landskapsplan 2050 är ett landskap där försörjningsberedskapen gällande primärproduktionen god.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

järjestelmässä, kuten kaavaselostuksessa on todettu.

2. Vedyn siirtoinfrastruktuurin huomioiminen NHR-yhteyden linjauksena on hyvä ja on tarkoituksenmukaista, että tämä siirtoputken linjaus kulkee kaavaluonnoksessa Lintuvuoren ja Stormossenin alueen kautta. Sekä Westenergy Oy, että muut alueella toimivat yritykset suunnittelevat merkittäviä investointeja vedyn tuotantoon ja erilaisten vedyn johdannaisten valmistamiseen seuraavina vuosikymmeninä.
3. Vedyntuotantoon liittyen Lintuvuoren alueen sähköjärjestelmän kapasiteettia ei ole tarkasteltu riittävästi. Nykyiset 110 kV yhteydet eivät välttämättä tule riittämään, mikäli Westenergyn ja muiden alueelle mahdollisesti etabloituvien runsaasti sähköä tarvitsevien teollisten toimijoiden suunnitelmat toteutuisivat. Tehotasoltaan sadoista megawateista gigawattiluokkaan ulottuvat vetyhankkeet tarvitsevat joko kapasiteetiltaan huomattavasti parempia 110 kV tai vaihtoehtoisesti 400 kV siirtoyhteyksiä, joita Lintuvuorella ei nykyisellään ole. Myös riittävää vedensaan- tia vetytalouden tarpeisiin pitäisi tarkastella syvällisemmin.
4. Sähköverkon vahvistaminen olisi mahdollista esimerkiksi samalla linjauksella, jolla on kuvattu mahdollinen tieyhteys Martoinen-Stormossen. Kyseinen tieyhteys olisi myös Lintuvuoren teollisuus- ja kiertotalousalueen logistiikan kannalta olennainen kehitysaskel varsinkin etelään suuntautuvien liikenneyhteyksien parantamiseksi. Mikäli alueelta kuljetetaan esimerkiksi runsaasti vedystä valmistettuja kemikaaleja, parannetut tieyhteydet olisivat myös turvallisuusnäkökulmasta tärkeitä. Tieyhteys olisi toki myös Westenergyn jätekuljetusten sujuvuuden kannalta parannus nykytilaan verrattuna.
5. Liittyen vetytalouteen kaavaluonnoksessa ei lainkaan huomioida hiilidioksidin teknologisen sidonnan mahdollisia infrastruktuuri- tarpeita. Teknologiselle hiilen sidonnalle on tarvetta ja mahdollisuuksia muun muassa bioenergian pistelähteiden osalta niin Pietarsaaren kuin Vaasankin seuduilla. Osa hiilestä tullaan sitomaan kemikaaleiksi vedyn kanssa. Mikäli hiilidioksidia kuljetetaan tulevaisuudessa meriteitse, edellyttää tämä mahdollisia siirtoputkia sekä nesteytyskeskuksia satamissa. Tämän kaltainen infrastruktuuri palvelisi maakunnan omien päästölähteiden (energiateollisuus, metsäteollisuus) ohella myös sisämaan toimijoita. Esimerkiksi Ruotsissa otetaan jo 2040-luvun aikana vuosittain talteen yli kymmenen miljoonaa tonnia hiilidioksidia vuosittain. Tämän kaltaisen tulevaisuuden infrastruktuuritarpeen huomioiminen maakuntakaavassa olisi toivottavaa.
6. Maakuntakaavaluonnoksessa ei ole Giga-

2. Vetyputki on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettu yhteystarvemer- kinnällä. Putken linjaus määrittyy vasta jatko- selvityksissä. Siinä vaiheessa huomioidaan ehdotettu linjaus.

3. Sähköjärjestelmän kapasiteetti ja riittävä vedensaan- ti ovat asioita, jotka pitää huomioida tarkemmissa suunnitelmissa. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 esite- tään kehittämisperiaatemerkinnällä tiedossa olevat teknisen huollon yhteystarpeet, kuten päävesi-, siirtoviemäri- ja voimajohtoyhtey- det. Niihin liittyviä päivitystarpeita voidaan täydentää maakuntakaavan ehdotukseen ja tarvittaessa järjestää työneuvottelu.

4. Tielinjaus Martoinen-Stormossen on osoitettu Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050.

5. Kaavaehdotusvaiheessa selvitetään, pitäisi- kö Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 huomioida ja osoittaa hiilidioksidin tekno- logisen sidonnan mahdollisia infrastruktuuri- tarpeita.

6. Lisätään kaavaehdotukseen /kem merkintä

Vaasa-alueen T/Kem-kaavan ohella huomioitu lainkaan Westenergyllle Stormossenille valmisteilla olevaa T/Kem-kaavaa, joka on parhaillaan käsittelyssä Mustasaaren kunnan toimesta. Nähdäksemme Stormossenin alueelle edelleen kaavailtu jätevedenpuhdistamo voisi olla erinomainen lisä alueen kiertotaloustoimintoihin ja pidämme kannatettavana sen sisällymistä kaavaluonnokseen.

7. Nykyinen ampumaradan sijainti tulisi tarkistaa, sillä sen sopivuus esimerkiksi laajamittaisen kemikaalien valmistuksen yhteydessä ei välttämättä ole suotuisin. Ampumaradan toimintojen sijoittaminen maakunnallisesti nykyistä sopivampaan paikkaan 2050-luvulle mennessä olisi siis perusteltua.

2.3 EPV ENERGIA OY

EPV Energia Oy kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti.

1. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tulee huomioida tulevaisuuden tarpeet ja muutokset liittyen infrarakentamiseen ja energiantuotantoon, kuten tie- ja sähköverkon kehittäminen sekä tuulivoiman, aurinkovoiman ja energiantuotannon tulevaisuuden tarpeet. Maakuntakaavalla ohjataan yhteiskunnan infran rakentamista tulevaisuuteen ja sillä voidaan vaikuttaa huomattavasti uusiutuvan energian mukanaan tuomiin investointeihin.
2. Rajavuoren tv-aluemerkinnän rajausta tulisi tarkistaa Rajavuoren lainvoimaisen yleiskaavan rajauksen mukaiseksi. Tv-aluemerkintää tulee laajentaa etelässä maakuntarajaan asti ja idässä seututiehen asti, jotta kaikki lainvoimaiseen osayleiskaavaan merkityt tuulivoimalat sijoittuisivat myös Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 tv-alueelle.

2.4 CARUNA OY

Kaava-alueella sijaitsee Caruna Oy:n suurjännitteisen jakeluverkon 110/20 kV sähköasemat Pirttikylä, Ylimarkku, Närpiö, Kallmossa, Gottböle, Pjelax, Kaskinen, Flybäck, Lålby ja Dagsmark. Flybäckin ja Kallmossan sähköasemia lukuunottamatta Carunan suurjännitteinen jakeluverkko on esitetty Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 asianmukaisesti. Toivomme myös Flybäckin ja Kallmossan sähköasemien huomiointia kaavassa en-merkinnällä. Flybäckin sähköasema sijaitsee Fingridin Kristinestadin sähköaseman vieressä, mutta kuitenkin siitä erillään Kristiinankaupungintien itäpuolella. Kallmossan sähköasema sijaitsee Närpiössä Närpiöntien ja Östra Linjenin kulmassa.

Stormossenin alueelle.

7. Ampumarataverkostoa ei päivitetä tässä vaiheessa. Tämä asia huomioidaan seuraavissa maakuntakaavaprosesseissa.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Rajavuoren tuulivoima-alueen itäinen raja on sama kuin voimassa olevassa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040. Alueen rajausta voidaan tarkistaa vielä kaavaehdotusvaiheessa.

Vastine:

Flybäckin sähköasema osoitetaan Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050. Kallmossan sähköasema on osoitettu Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 kohdemerkinnällä Klemets / Kallmossa sähköasemat.

2.5 MOLPE VATTEN AB

Molpe Vatten skriver i sin åsikt att deras kommentar från 1.3.2022 om FCG:s rapport inte beaktats i tillräcklig utsträckning. I kommentaren står det att Molpe Vattens källområden ligger i närheten av det eventuella vindkraftsområdet nr 74. För att säkerställa en kvantitativ och kvalitativ vattenförsörjning bör i grundvattenområdena inkl. buffertzonen inga ingrepp i naturen göras. Buffertzonen runt varje grundvattenområde samt därtill hörande vattenreservoarer och filtreringsområden ska vara minst 500 m.

2.6 SYDBOTTENS NATUR OCH MILJÖ R.F.

Föreningen Sydbottens Natur och Miljö r.f. skriver i sin åsikt följande:

1. Inga nya vindkraftsområden bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050.
2. Planeringsbestämmelsen för solenergiproduktionsområden bör omformas på så sätt att konsekvenserna för biodiversitet, natur, miljö, landskap, rekreation och boendetrivsel bör beaktas i första hand.
3. Gröna korridorer av orörd natur bör anvisas i syd-nordlig och väst-östlig riktning så att organismer kan röra sig fritt på grund av behov framkallad av klimatändringen och för att befärma bevarandet av den biologiska mångfalden.

Bemötande:

I den utslutande buffertanalysen beaktades grundvattenområdena, men runt grundvattenområdena användes ingen buffert. De avståndszoner som beaktades i buffertanalysen utarbetades i växelverkan med en arbetsgrupp bestående av representanter från centrala intressentgrupper och myndigheter. Samarbetsgruppens roll var att bidra med expertis från olika områden vid beredningen av utredningen. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas. I den mer detaljerade planeringen av vindkraftsområden görs det noggrannare utredningar bl.a. gällande grundvattenområden. I planeringsbestämmelsen för viktigt grundvattenområde eller grundvattenområde som lämpar sig för vattentäkt står det att områdesanvändning och åtgärder i området och i dess närhet bör planeras så att de inte riskerar grundvattenområdets användning samt vattnets kvalitet och mängd.

Bemötande:

1. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de vindkraftsområden som enligt vindkraftsutredningen och SYKEs utredning anses vara lämpliga. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts. Naturabedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Vindkraftsområdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar.
2. Enligt den allmänna planeringsbestämmelsen för solenergi ska vid planering av området beaktas konsekvenserna för boende, primärnäringarna och rekreation samt för landskaps-, kulturmiljö och naturvärden. Planeringsbestämmelsen kan vid behov granskas i förslagsskedet.
3. De ekologiska förbindelserna i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är anvisade med en utvecklingsprincipbeteckning som anvisar att det finns ett förbindelsebehov. Enligt planeringsbestämmelsen för behoven av ekologisk förbindelse bör i den mer detaljerade planeringen det ekologiska förbindelsebehovet preciseras och nödvändiga utredningar på respektive plannivå

4. De kvarvarande gammelskogarna bör bevaras oexploaterade och fredade enligt naturvårdslagen eller genom METSO-avtal. Detta gäller i första hand skogar ägda av kommuner och församlingar. I Kristinestad bör Solvängen-Bergmannasbergen och Iklanganområdet bevaras oexploaterade och skyddas för gott.
5. Österbottens förbund borde i samband med utarbetandet av Österbottens landskapsplan 2050 utreda naturens tillstånd, särskilt beträffande den biologiska mångfalden. Utgående från resultaten borde ett åtgärdsprogram göras för att värna om och förbättra den biologisk mångfalden i landskapet.

2.7 JAKOBSTADSNEJDENS NATUR R.F.

Jakobstadsnejdens natur skriver i sin åsikt fram följande:

1. Innan byggtillstånd ges, bör de potentiella effekterna av vindkraft utredas ordentligt och i enlighet med försiktighetsprincipen bör etableringar tillåtas först då tillförlitliga utredningar föreligger. Fullödiga miljökonsekvensbedömningar inom vilka ekologiska faktorer beaktats enligt vetenskaplig praxis krävs av berörda myndigheter.
2. Naturen i Österbotten är de facto redan i dag rejält fragmenterat vad beträffar många biotoper högst centrala för bevarandet av biodiversiteten. Den minskningen måste, likt klimatförändringen, motas för att möjliggöra bibehållande av fungerande ekosystem framöver. En ny och ersättande energiproduktion bör under inga omständigheter bli ytterligare en adderad faktor för fortsatt habitatförlust och minskad biodiversitet.
3. Landbaserade områden med vindkraftparker verkar generellt uppvisa aningen lägre populationer och artdiversitet även bland fåglar som sällan krockar med rotorblad. Habitatfragmentering och diverse olika störningsmoment tros vara bakomliggande orsak.
4. Utöver direkt dödlighet pga. rotorbladen påverkar vindkraftverk omkringliggande biotop. Den förändringen är per automatik en större eller mindre stressfaktor för berörda ekosystem vilket riskerar leda till försämrad resiliens och därmed ekosystemets förmåga att upprätthålla fullgod funktion. Alla ekosystem lever redan nu under ökad stressbörda orsakad av både direkt och indirekt "yttre" mänsklig påverkan. Varje ny förändringsfak-

göras. Områdesanvändning och åtgärder i området bör planeras och genomföras så att de ekologiska förbindelserna kan tryggas, utvecklas och förverkligas. De ekologiska förbindelserna möjliggör arternas anpassning till klimatförändringen.

4. Skyddsområden som finns i Finlands miljöcentrals databas anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. Där ingår även Metso-områden.
5. Södra Österbottens NTM-central har tillsammans med de österbottniska förbunden initierat uppgörandet av en gemensam biodiversitetsstrategi för Österbotten, Södra Österbotten och Mellersta Österbotten. Arbetet har inletts 2023 med utredningar som görs av Finlands miljöcentral.

Bemötande:

1. Noteras.
2. Noteras.
3. Noteras.
4. Noteras.

tor löper således risk att föra ekosystemfunktionen närmare ett tröskelvärde för hel eller delvis kollaps.

5. Ifall underhållsvägar och kraftledningsgator dras genom, intill eller t.o.m. bara nära kvarvarande viktiga biotoper accelereras fragmenteringen ytterligare eftersom påverkan gör sig påmind en god bit in i intilliggande orört område.
6. Både utbyggandet av stamnätet och byggandet av anslutningsleder till nya vindkraftsområden medför miljöproblem som inte kan hanteras enligt nuvarande lagstiftning och nuvarande praxis. Innan vindkraften ytterligare byggs bör ekologisk kompensation för skogen som kolsänka och bevarande av biodiversitet införas i form av en fond som alla intressenter bör betala avgifter till för att bekosta forskning, övervakning av vindkraftverkens miljöeffekter, ersättning för inlösning åt markägare, inköp av mark som kompenserande naturskyddsområden och kolsänkor.
7. En helhetsdimensionering för hur mycket el som behöver produceras i Finland bör göras och att en tillräcklig mängd tillförlitlig bas- och reglerkraft finns tillhanda säkerställas.
8. Vindkraftparker förorsakar en aningen ökad lufttemperatur (0,05 - 0,25°C) med lägre luftfuktighet under rotoraxelhöjd med minskad temperaturväxling av varm luft från havsytan och därmed varmare ytvatten.
9. Alla effekter av vindkraftsanläggningar är inte nödvändigtvis negativa. I vissa områden konstateras marina organismer trivas och öka i antal kring vindkraftsparkernas fundament. De nya förhållandena kan alltså gynna en del arter och ekosystem. Dessutom bedrivs inte fiske i vindkraftsparker vilket i sin tur leder till potentiell fristad för berörda organismer. Vilka arter som eventuellt gynnas och/eller missgynnas är dock svårförutsett i samband med stor vindkraftsetablering i nya marina områden med sina unika förhållanden.
10. Det finns ett akut behov av lagreglering som innebär offentlig insyn, kontroll, garanti för långsiktighet och gedigen miljökonsekvensbedömning inför varje vindkraftsetablering.
11. Utgående från försiktighetsprincipen bör de havsbaserade vindkraftsparkerna utanför Nykarleby och Larsmo inte anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. Istället bör det vindkraftfria området i Kvarkenregionen utökas och göras till ett skyddat havsområde inom ramen för de internationella program som landets regering och riksdag godkänt.
12. Vid utarbetandet av Österbottens landskapsplan 2050 bör utredas vilka konsekvenser

5. Noteras.

6. Noteras.

7. Noteras.

8. Noteras.

9. Noteras.

10. Noteras.

11. En naturbedömning har gjorts för de potentiella vindkraftsområden som kan ha påverka på Naturaområden. I Naturbedömningen beaktas försiktighetsprincipen. Naturbedömningen beaktas i förslagsskedet. De områden som är skyddade eller avses bli skyddade enligt naturvårdslagen anvisas i landskapsplanen. Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4, som ligger helt inom Nykarlebys gränser, kan strykas ur Österbottens landskapsplan 2050 i enlighet med Nykarlebys utlåtande.

12. Vindkraftsutredningen inklusive konsekvensbedömningen är gjord i den utsträckning

vindkraftsparker har för skärgårdshäckande fåglar samt fåglar som använder de viktiga flyttstråken längs med kusten, sällsynta eller hotade skärgårdsfåglar, vandringsfisken, källvattenarter, flyttande fladdermöss, insektsfaunan, bottenfaunan, luft- och ytvattentemperaturen,

13. I målsättningarna för Österbottens landskapsplan 2050 nämns inte återställande av skogsnaturen och inte heller att 30 % av land-, insjö- och havsområdena ska skyddas fram till 2030.
  14. Insättandet av luo-områden baserade på BirdLifes utredning av viktiga fågelområden (IBA) torde vara den enda ansträngning som gjorts för att motverka biodiversitetskrisen. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 finns inte alla regionalt sett värdefulla fågelområden med. Vidare har man inte noterat områden med värdefull vattennatur, som t.ex. flador och glon.
  15. Flera områden som klassats som enhetliga skogsområden anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 som områden som får exploateras för vindkraft.
  16. Kan vindkraftområden som understiger MKB-gränsen placeras mer eller mindre fritt utan en övergripande styrning via landskapsplanen? Kan landskapsplanen styra ens placeringen av de större vindkraftområdena eller får Österbottens förbund kontinuerligt endast konstatera fakta, dvs att en ny vindkraftspark har ploppat upp?
  17. En gräns för hur nära ett naturskyddsområde en vindkraftspark får placeras bör införas i Österbottens landskapsplan 2050. Gränsen bör vara åtminstone 3 km på land och på havsområden får vindkraftsparken inte synas från naturskyddade områden.
  18. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är inte ekonomiskt, ekologiskt eller socialt hållbar. Den negligerar akuta behov som bevarande av biodiversitet och säkrande av befolkningens trevnad och motivation genom bevarande av värdefull natur och högklassiga rekreatiomsområden. Klimatförändringen kan motarbetas även med hjälp av kolsänkor i skog, återställande av dikad myrmark och andra våtmarker, d.v.s. med metoder som även gynnar biodiversiteten. Bevarandet av biodiversiteten är en nationell angelägenhet och de aktiva enheterna
- och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. I planeringsbestämmelsen för område för vindkraftverk står det att vid planering av området ska konsekvenserna för naturvärden beaktas.
13. Målsättningar för Österbottens landskapsplan 2050 är bland annat att naturen är mångfaldig och vattnet rent samt att region- och samhällsstrukturen är ekologiskt hållbar. I en landskapsplan är det inte ändamålsenligt att ange hur stor del av land-, insjö- och havsområdena som ska skyddas, eftersom det redan bestämts i andra direktiv och lagar.
  14. Det finns inte resurser att göra en heltäckande inventering av värdefulla fågelområden på landskapsnivå. Däremot finns ett antal fågelområden anvisade som skyddsområden på landskapsnivå. De i havsplanen anvisade EMMA områden föreslås att anvisas som luo områden i Österbottens landskapsplan 2050.
  15. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna att prioritera vilka områden som förverkligas som vindkraftsområden och med vilken avgränsning samt vilka områden som bevaras som skogsbruksmark.
  16. Österbottens landskapsstyrelse har beslutat att den undre gränsen för en vindkraftspark av regional betydelse är sju kraftverk. Mindre vindkraftsparker kan förverkligas utan en anvisning i Österbottens landskapsplan 2050.
  17. I den uteslutande buffertanalysen använder ett avstånd på 100 m till naturskyddsområdet. Detta avstånd ansågs vara tillräckligt av medlemmarna i samarbetsgruppen bestående av representanter från centrala intressentgrupper och myndigheter. Samarbetsgruppens roll var att bidra med expertis från olika områden vid beredningen av utredningen.
  18. Noteras.

bör vara kommunerna med hjälp av en ansvarsfull styrning av landskapsförbunden. Bevarandet av biodiversiteten bör ges en bärande roll vid uppgörandet av Österbottens landskapsplan 2050. I sitt nuvarande utförande gynnar planutkastet enbart exploatering av värdefulla naturområden för vindkraft på bekostnad av oersättliga ekologiska och sociala värden.

2.8 KYRÖN SEUDUN LUONNONSUOJELUYHDISTYS RY

Kyrön Seudun Luonnonsuojeluyhdistys ry kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Pohjanmaan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa 2050 Vaasa-Seinäjoki rautatieliikenteen kehittäminen on erityisen tärkeää liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Pendelöintiliikennettä varten tulee avata rautatieasemia/-pysäkkejä riittävässä määrin.
2. Helsingby-Laihian perusparannuksen jatkosuunnitteluun valittu vaihtoehto 3 on hyvä.
3. Seinäjoki-Kaskinen rautatien perusparannus ja kehittäminen on erittäin tärkeä fossiilittoman liikenteen sekä myös huoltovarmuuden kannalta. Lähijunilla tapahtuva työmatka- ja lähijunaliikenne sekä radan sähköistäminen tulee olla Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 keskeisiä tavoitteita.
4. Kaskisissa suunnitteilla oleva kartonkitehdas ja sen vaikutukset alueelle tulee ottaa mukaan Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050.
5. Luonnonvarakeskus (LUKE) on käynnistänyt tämän vuoden alussa viisivuotisen tutkimushankkeen, jossa selvitetään tuulivoimarakentamisen vaikutusta metsäeläinten esiintymiseen (WINDLIFE). Tutkimustuloksia on syytä odottaa ja niiden tuloksia tulee käyttää hy-

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 Vaasan rata Vaasasta Seinäjoelle on osoitettu parannettavana rataosuutena. Suunnittelumääräyksen mukaan Vaasan ja Seinäjoen välisellä rataosuudella tulee kiinnittää huomiota nopean ja turvallisen raideliikenteen kehittämiseen, mikä edellyttää kaksoisraideosuuksien tai kohtaamispaikan rakentamista Laihian liikennepaikan läheisyyteen sekä tasoristeyksien lukumäärän vähentämistä. Kaksoisraiteet ja kohtaamispaikka mahdollistavat myös lähijunaliikenteen kehittämisen. Laihian asema on osoitettu julkisen liikenteen liityntäasemana. Suunnittelumääräyksenä on, että julkisen liikenteen liityntäasemaa tulee kehittää liikennejärjestelmän seudullisena solmupisteenä. Tämän lisäksi suunnittelusuosituksessa lukee, että mikäli raideliikenteen liityntäaseman toiminta lakkautetaan, tulee turvata mahdollisuus ottaa asema-alue myöhemmin uudelleen käyttöön liikennepaikkana. Vaihtoehtoisesti lakkaavalle liityntäasemalle tulee osoittaa korvaava ja tarkoituksenmukaisempi paikka.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Seinäjoki-Kaskinen rata on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettu parannettavana rataosuutena. Suunnittelumääräyksen mukaan Suupohjan radan tavaraliikenne välillä Kaskinen-Seinäjoki tulee varmistaa. Suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota liikenneturvallisuuteen ja liikennöintinopeuteen poistamalla tasoristeyksiä ja parantamalla radan kantavuutta. Lisäksi tulee mahdollistaa radan sähköistys sekä tarvittavat terminaali- ja lastausalueet.
4. Kaskisissa suunnitteilla oleva kartonkitehdas sijaitsee maakuntakaavan teollisuus- ja varastoalueella (T ja T/kem).
5. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 ei voi odottaa WINDLIFE-hankkeen tuloksia. Tuloksia voidaan ottaa mahdollisuuksien mukaan huomioon seuraavissa maakuntakaavoissa. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on

- väksi sijoitettaessa tuulivoima-alueita maakuntakaavaan.
6. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 laadinnassa tulee ottaa huomioon muut käynnissä olevat kaavoitushankkeet ja muut kehittämissankkeet, ja sovittaa maakuntakaava niihin. Myös jo olemassa olevat Natura- ja muut suojelualueet sekä pohjavesialueet tulee tarkasti huomioida riittävin suojaetäisyyksin niihin (vähintään 2–3 km).
  7. Tuulivoimalat tulee maakuntakaavassa sijoittaa asutuskeskusten yhteyteen tai peltoaukeille. Kuitenkin niin, että riittävät suojaetäisyydet asutukseen pidetään. Tällä voidaan hillitä tuulivoimaloiden metsäluntoa tuhoavaa vaikutusta.
  8. Sähkön siirtolinjat tulee pyrkiä sijoittamaan nykyisille sähkölinjoille. Samoin eri tuulivoimayhtiöiden siirtolinjat tulee maakuntakaavassa sijoittaa yhteisille linjoille, ei kunkin voimayhtiön omille linjoille.
  9. Melkein koko Kristiinankaupungin rannikko kattaa kansainvälisesti tärkeän lintualueen (IBA-alue). Siipyyn ja Skaftungin edustalle osoitettu tuulivoima-alue tulee siksi poistaa kaavasta.
  10. Jokiperän tuulivoima-alue tulee poistaa maakuntakaavasta Levanevan Natura 2000 alueen liian läheisen sijainnin takia. Tuulivoima-alue heikentäisi merkittävästi Natura-alueen linnustoa ja olisi alueella pesivän maakotkan reviirillä. Tuulivoima-alue on myös liian lähellä huvila-asutusta ja pilaisi alueelle suunnitellut retkeilyreitit ja tekisi tyhjäksi Laihian osayleiskaavan mahdollistaman muun virkistyskäytön alueella.
- otettava huomioon vaikutukset mm. luonnonarvoihin.
6. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 vaikutusten arvioinnissa on arvioitu maakuntakaavassa osoitetun alueidenkäytön kokonaisvaikutukset. Muita ei-seudullisesti tai ei-maakunnallisesti merkittäviä hankkeita ei ole maakuntakaavoitusprosessissa huomioitu. Natura-alueet, suojelualueet ja pohjavesialueet on maakuntakaavaluonnoksessa huomioitu. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minkä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa.
  7. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on osoitettu ne alueet, jotka laadittujen selvityksen perusteella soveltuvat merkitykseltään seudullisille tuulivoimapuistoille.
  8. Voimansiirtojohtojen yhteystarvemerkinnän suunnittelumääräyksessä lukee, että vahvistettaessa ja rakennettaessa voimansiirtojohtoja tulee ensisijaisesti käyttää nykyisiä johtoaueita ja suunnittelusuosituksessa, että mahdollisuuksien mukaan tulisi käyttää maakaapeleita sekä yhteispylväitä.
  9. Siipyyn ja Skaftungin edustalle osoitettu tuulivoima-alue sijoittuu IBA-alueen ulkopuolelle. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen poissulkevassa puskurianalyysissä on huomioitu mm. IBA-alueet. Tuulivoimaselvityksen poissulkevassa puskurianalyysissä käytettiin 500 metrin etäisyyttä IBA-alueisiin. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitetujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin. Itse Natura-arvioinnin tuloksia ei aikataulusyystä voitu huomioida maakuntakaavaluonnoksessa mutta huomioidaan maakuntakaavaehdotuksessa. Merenkurkun eteläinen tuulivoima-alue nro 4 pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.
  10. Tuulivoimaselvityksen mukaan Jokiperän alue soveltuu merkitykseltään seudulliseksi tuulivoima-alueeksi. Tuulivoimaselvityksen jatkona on tehty selvitys tuulivoiman vaikutuksista suuriin päiväpetolintulajeihin. Selvityksen tulokset on otettu huomioon tuulivoima-alueiden rajauksissa. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minkä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaava-

11. Taaborinvuoren tuulivoima-alue tulee poistaa maakuntakaavasta. Alue sijaitsee liian lähellä asutusta ja Levaneva-Kuutonevan maakotkan pesää. Länsiossa tuulivoima-alueesta menee päällekkäin EPV Aurinkoenergia Oy:n Kaakimonnevalle suunnitteleman aurinkovoimalan kanssa. Sähkön siirtolinjat itään Seinäjoen suuntaan Jokiperän alueen kautta pirstoisi myös kohtuuttomasti välillä olevat metsäalueet. Samoin sivuutettaisiin jo nykyisessä kaavassa olevat ekologiset yhteystarvemerkinnot sekä suunniteltu ns. hiljaisten alueiden ketju.

12. Tuulivoima-alueiden sijaan tulee maakuntakaavaan varata ns. hiljaisia alueita ja ekologisia käytäviä Kattiharjun ja 3-tien välille, Sutikan alueen ja Levaneva-Kuutonevan väliselle alueelle, siitä jatkuen Jurvantien yli Murhaaston ja Rajavuoren väliselle alueelle Vaatimonnevalle saakka.

13. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 esitetyt merituulivoimala-alueet joudutaan siirtämään kauemmaksi merelle, johtuen voimaloiden vaatimasta veden riittävästä syvyydestä (20–50 m).

14. Maakuntakaavaan tulee ottaa mukaan säännökset täysmääräisten ekologisten kompensatioiden suorittamisesta tuulivoimaloiden aiheuttamista edellä mainituista luonnon tilan heikennyksistä. Ekologiset kompensatiot tulee toteuttaa "Aiheuttaja maksaa vahingot" -periaatteella.

15. Maakuntakaavaan on välttämätöntä laatia hyvä ja pitkäjänteinen nielu suunnitelma, joka palvelee niin ilmastotoimia kuin metsän käyttöä.

16. Aurinkovoimala-alueet tulee ottaa maakunta-

vaehdotusta 2050 laadittaessa. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset pysyvään asumiseen, vapaa-ajan asumiseen ja virkistykseen sekä luonnonarvoihin.

11. Tuulivoimaselvityksen mukaan Taaborinvuoren alue soveltuu merkitykseltään seudulliseksi tuulivoima-alueeksi. Tuulivoimaselvityksen jatkona on tehty selvitys tuulivoiman vaikutuksista suuriin päiväpetolintulajeihin. Selvityksen tulokset on otettu huomioon tuulivoima-alueiden rajauksissa. Tuulivoima-alueille voi myös toteuttaa aurinkovoimatuo-alueita. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset pysyvään asumiseen sekä luonnonarvoihin. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 ekologiset yhteydet on osoitettu kehittämisperiaattemerkinnällä, joka osoittaa, että alueen läpi tarvitaan ekologinen yhteys. Ekologisten yhteystarpeiden suunnittelumääräyksen mukaan tarkemmassa suunnittelussa ekologiset yhteystarpeet tulee täsmentää ja tarvittavat selvitykset tehdä kullekin kaavatasolle. Alueella tulee alueidenkäyttö ja toimenpiteet suunnitella ja toteuttaa niin, että voidaan turvata ekologiset yhteydet sekä kehittää ja toteuttaa niitä. Suunnittelun taustatiedoksi on kartoitettu hiljaiset alueet. Hiljaisten alueiden suunnittelumääräyksen mukaan alueidenkäyttöä ja toimenpiteitä suunniteltaessa ja toteutettaessa tulee teema-kartalla osoitetut hiljaiset alueet sekä niiden lähialueet huomioida siten, että mahdollistetaan luonnon äänistä ja hiljaisuudesta nauttiminen.

12. Tuulivoimaselvityksen mukaan alue soveltuu merkitykseltään seudulliseksi tuulivoima-alueeksi.

13. Kaikkien Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 merituulivoima-alueiden meren syvyys on vähintään 10 m, mikä pitäisi olla riittävä.

14. Yleinen suunnittelumääräys ekologisesta kompensatiosta voidaan arvioida sisällytettäväksi maakuntakaavaehdotukseen.

15. Merkitään tiedoksi.

16. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa

kaavaan mukaan samalla tavalla kuin tuulivoimala-alueet. Aurinkovoimaloihin liittyvät sähkösiirtolinjat tulee myös samalla suunnitella ja merkitä kaavaan.

17. Myös tiedossa olevat malminetsintävarausilmoitukset malminetsintää varten tulee merkitä maakuntakaavaan.

18. Kyrönjoen ja Laihianjoen tulvasuojelusuunnitelmat tulee ottaa huomioon Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050, erityisesti tulvariskialueet sekä tulvien estämiseksi suoritettavat toimenpiteet, kuten tulvavesien pidätysalueiden rakentaminen.

19. Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050 tulisi ottaa mukaan seuraavat suojeltavat alueet Laihialla: Teerineva, Kotaneva ja Rokamaanneva. Edellä mainittujen ja muidenkin soiden suojeleminen on erinomainen ekologisten kompensaaion soveltamiskohde. Tästä syystä on erityisen tärkeää ottaa suojelukohteet mukaan maakuntakaavaan. Sama on tilanne tulvariskien hallintasuunnitelmissa esitettyjen tulvavesien pidätysalueiden rakentamisessa ja soiden ennallistamisessa vesivarastoiksi. Nekin tulee ottaa huomioon maakuntakaavassa.

20. Pohjanmaan maakuntakaava ja Laihian osayleiskaavan laajennussuunnitelmat tulee yhteensovittaa keskenään. Maakuntakaavassa tulee huomioida osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetyt kaavan sisältötiedot.

2.9 BIRDLIFE SUOMI RY

BirdLife Suomi ry kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa

2050 ei ole osoitettu aurinkoenergiantuotantoalueita. Aurinkoenergiaan liittyvien selvitysten perusteella aurinkoenergian tuotannolla ei ole arvioitu olevan tuulivoimarakentamiseen verrattavia, laajoja ympäristövaikutuksia, jotka edellyttävät aluevarauksia maakuntakaavassa. Sen sijaan kaavassa esitetään aurinkoenergiaa koskeva yleinen suunnittelumääräys, joka ohjaa laajojen aurinkoenergian tuotantoalueiden sijoittamista ja suunnittelua koko maakunnan alueella. Ympäristöministeriössä on parhaillaan laadittavana kansallinen ohjeistus aurinkoenergiaan liittyen. Pohjanmaan liitto seuraa ohjeistuksen valmistumista ja huomioi sen tulokset kaavan jatkovalmistelussa.

17. Kaivosteollisuuden tarpeita ei selvitetä Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 yhteydessä. Uusi kaivoslaki astui voimaan 1.6.2023 ja sen mukaan kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen asemakaavaan tai oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan 47§. Soveltuvien alueiden osoittamiseksi maakuntakaavassa tulee maakuntaa tarkastella kokonaisuutena ja laatia koko kaava-alueen kattava selvitys. Selvityksiin käytettävissä olevat resurssit ovat rajallisia. Maakunnallista selvitystarvetta voidaan tarkastella maakuntakaavan seuraavassa päivitysvaiheessa.

18. Maakuntakaavassa on yleinen suunnittelumääräys tulvavaaran huomioimisesta, joka on muotoiltu Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukseen tulva-asiantuntijoiden kanssa.

19. Maakuntakaavassa on yleinen suunnittelumääräys koskien soidensuojelutyöryhmän raportissa olevia soita, jotka on ehdotettu luokiteltavaksi valtakunnallisesti arvokkaiksi. Kyseisiä soita ei ole ehdotettu luokiteltavaksi valtakunnallisesti arvokkaiksi.

20. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 ja Laihian osayleiskaavan laajennus yhteensovitaan mahdollisuuksien mukaan. Kuntasuunnitelmien tulee toteuttaa maakuntakaavaa eikä päinvastoin.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

2050 on hyvin esitetty ja tunnistettu kansainvälisesti tärkeiden lintualueiden (IBA) merkitys. Kaikki kaava-alueen IBA-alueet sijoittuvat merialueille, eikä niille ole osoitettu merituulivoiman aluevarauksia, mikä on näiden alueiden luontoarvojen säilymisen kannalta ainoa hyväksyttävissä oleva ratkaisu.

2. Merituulivoimat karkottavat avomerellä ruokailevia ja lepäileviä lintuja. Karkotusvaikutuksen vuoksi merituulivoimalle varatut alueet tulee sijoittaa riittävän kauas tunnetuista ja potentiaalista lintujen ruokailu- ja kerääntymäalueista.
3. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 Merenkurkun eteläinen tuulivoimala-alue 4 sijoittuu lähimmillään vain noin kilometrin etäisyydelle kansainvälisesti tärkeästä lintualueesta "Kristiinankaupungin eteläinen saaristo" (kaavaluonnoksessa nimellä "Suupohjan saaristo"). Tämän tuulivoimala-alueen varausta on tarkistettava ja siirrettävä itärajaa selvästi kauemmas kansainvälisesti tärkeästä lintualueesta, jotta karkotusvaikutus ei vähennä alueen linnustollista merkitystä.
4. Merituulivoimaa ei tulisi sijoittaa alle 20 metriä syville merialueille, jotka ovat lähtökohtaisesti luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeimpiä merialueitamme. Merituulivoimaa voidaan sijoittaa matalille alueille vain, jos alue voidaan kiistatta todeta luontoarvoiltaan vähäiseksi. Maakuntakaavan tarkoituksena tulisi olla löytää merituulivoimalle alueet, joille voimat ovat toteutettavissa mahdollisimman vähin luontoon kohdistuvien haittavaikutuksien.
5. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 merituulivoima-alueet Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 1 ja Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 2 muodostavat yhdessä noin 50 kilometriä leveän kokonaisuuden. Alue sijoittuu osin poikittain monien suurten lintulajien päämuuttoreitin kanssa. Nämä merituulivoimala-alueet muodostaisivat toteutuessaan muuttaville linnuille niin leveän esteen, etteivät linnut lähtisi sitä todennäköisesti kiertämään, mikä lisää törmäysriskiä. Näiden tuulivoimala-alueiden osalta tulisi tarkastella uudelleen kriittisesti niiden soveltumista tuulivoiman tuotantoon ja tarkastella myös mahdollisuuksia aluerajausten supistamiseen tai jakamiseen siten, etteivät voimala-alueet muodosta esitetyn kaltaista leveää muuttoestettä.
6. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 pohjana olevat merituulivoimaan liittyvät selvitykset perustuvat kaikki samaan analyysiin, jonka lähtöaineistot luontotiedon osalta ovat samat kuin vuonna 2022 julkaisussa yleispiirteisessä merituulivoimapotentialin mallintamisessa. Tämä mallinnus ei kuitenkaan huomioinut tuulivoimaloiden lin-

2. Merkitään tiedoksi.

3. Merenkurkun eteläinen tuulivoima-alueen 4 länsirajaus siirretään lännemmäksi Kristiinankaupungin lausunnon mukaisesti.
4. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetut alueet sijaitsevat pääosin yli 15 metrin syvyisille merille. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaisesti Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset luonnonarvoihin.
5. Natura-arviointi on tehty maakuntakaavaluonnoksen tuulivoimalle soveltuville alueille, jotka voivat vaikuttaa Natura-alueisiin. Natura-arvioinnissa on käytetty BirdLife Suomen vuonna 2023 päivittämää raporttia. Natura-arviointi huomioidaan kaavaehdotusvaiheessa sisältäen yhteisvaikutukset muuttolinnustoon.
6. Päivitetty mallinnus voidaan tarvittaessa huomioida kaavaehdotusvaiheessa.

tujen karkotusvaikutusta eli puskurietäisyydet lintualueisiin puuttuivat, eikä aineistossa ollut mukana valtakunnallisia lintujen päämuuttoreittien keskittymisalueita. Tietojemme mukaan mallinnus tullaan päivittämään kuluvan vuoden aikana monipuolisemmilla pohjatiedoilla. Päivitys tulee huomioida myös Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 valmistelussa tuulivoimala-alueiden sijaitietojen tarkistamisessa.

7. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 pohjana olevista selvityksistä on listattu kaavan nettisivuille ilmeisesti vain osa. Tämän listauksen perusteella vaikuttaa siltä, ettei kaavatyön yhteydessä ole toteutettu lainkaan linnustolaskentoja merituulivoimaloille osoitetuilla alueilla. Tiedot kaava-alueen ulkomerellä sijaitsevien matalikoiden merkityksistä lintujen ruokailualueina ovat siis puutteelliset. Kaavan jatkotyössä tuulivoimalle suunnitelluilla alueilla on toteutettava ulkomerialueiden ruokailu- ja levähtäjälaskeintoja helikopterilaskentoina sekä niiden perusteella rajattava merituulivoima-alueet vain laskentojen perusteella vähäarvoisiksi osoittautuville alueille.
8. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 pohjana oleva inventointiaineisto ei ole myöskään kaikilta osin avointa, mikä on vastoin hyvän kaavavalmistelun periaatteita. Kaavaluonnokseen tutustuvalla ei ole mahdollisuutta arvioida sitä, perustuuko kaava riittäviin selvityksiin. Aineistojen avoimuus on kaikkien etu ja lisää prosessin läpinäkyvyyttä.
9. Riittämättömien selvitysten vuoksi on todennäköistä, että luonnoksen tuulivoimavaroissa on mukana toteuttamiskelvottomia kohteita. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavan laatijan on varmistettava kaavan toteuttamiskelpoisuus. Myös hanketoimijoilla tulee olla kaavan perusteella varmuus siitä, että varatulle alueelle voidaan rakentaa merkittävästi tuulivoimaa.
10. Tuulivoimaselvityksen yhteisvaikutusten arviointia on lintujen osalta riittämätön. Selvityksessä olisi arvioitava kattavammin maakuntakaavassa osoitettavan tuulivoiman sekä paikallisten, pienemmän mittakaavan hankkeiden, yhteisvaikutus muuttavien ja pesivien lintujen populaatioihin, huomioiden myös kaava-alueen ulkopuolelle sijoittuvat hankkeet sekä muiden lintuihin vaikuttavien tekijöiden, kuten meriliikenteen, yhteisvaikutus. Yhteisvaikutuksiin tulee huomioida myös kaava-alueen ulkopuolelta erityisesti talousvyöhykkeelle sijoittuvat tuulivoimahankkeet
7. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu lukuisiin selvityksiin, joita on tehty siinä laajuudessa ja tasolla, joka on yleisluonteisen suunnitelman kannalta tarkoituksenmukaista. Kaavaluonnoksessa on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja kuntien päätettävissä on, toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja millä rajauksella. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset mm. luonnonarvoihin.
8. Kaikki inventointi aineistot lukuun ottamatta salassa pidettävä tieto löytyy Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kotisivuilta.
9. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu lukuisiin selvityksiin, joita on tehty siinä laajuudessa ja tasolla, joka on yleisluonteisen suunnitelman kannalta tarkoituksenmukaista. Kaavaluonnoksessa on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja kuntien päätettävissä on, toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja millä rajauksella. Yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä tehtävien selvitysten perusteella selviää, onko tuulivoima-alue toteutumiskelpoinen ja millä aluevaraukeilla.
10. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 vaikutusten arvioinnissa on arvioitu maakuntakaavassa osoitetun alueidenkäytön kokonaisvaikutukset. Pienempiä ei seudullisesti merkittäviä hankkeita eikä maakuntakaavan ulkopuolella olevia hankkeita ei ole maakuntakaavoitusprosessissa huomioitu. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehdyssä törmäys- ja populaatiomallinnuksessa sekä petolintuselvityksessä on huomioitu myös pienempiä ei seudullisesti merkittäviä hankkeita.

sekä Perämerelle ja Satakuntaan sijoittuvat hankkeet, joista monet sijoittuvat samalle lintujen muuttoreiteille kuin kaava-alueen hankkeet.

11. Vaikutusten arviointia tulisi päivittää keväällä 2023 päivitetyn Lintujen päämuuttoreitit Suomessa – raportin tiedoilla. Päivitystyösä tulee huomioida myös jo edellä mainittu lähtöaineistojen täydentämistarve. Riittämättömät perustiedot johtavat puutteelliseen arvioon.
12. Pohjanmaan maakuntakaavan valmistelutyössä ei kaavaselostuksen perusteella ole huomioitu Suomen kansainvälisiä ja kansallisia suojelutavoitteita. Suojelualueiden ja -varausten määrää ei ole lisätty edellisestä maakuntakaavasta. Suomi on kansainvälisin sopimuksin sitoutunut suojelemaan 30 % pinta-alastaan, ja siitä 10 % tiukasti, vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteiden saavuttaminen vaatii tuntuvaa suojelupinta-alan lisäämistä myös maakuntakaava-alueella.
13. Tulee selvittää, miten uusiin biodiversiteettitavoitteisiin on mahdollista maakunnan alueella päästä.
14. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 huomioitujen IBA- ja FINIBA-alueiden lisäksi luonnoksessa tulisikin esittää myös MAALL-alueet vähintään luo-merkinnällä, mahdollisesti suojeluvarauksina.

11. Natura-arviointi, joka on tehty maakunta-kaavaluonnoksen tuulivoimalle soveltuville alueille, jotka voivat vaikuttaa Natura-alueisiin. Natura-arvioinnissa on käytetty BirdLife Suomen vuonna 2023 päivittämää raporttia. Natura-arviointi huomioidaan kaavaehdotusvaiheessa sisältäen yhteisvaikutukset muuttolinnustoon.
12. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetaan kaikki luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitetut alueet.
13. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on Pohjanmaan maakuntien liittojen kanssa saattanut vireille biodiversiteettistrategiatyön, joka on alkanut SYKE:n selvitystyöllä 2023.
14. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on luo-merkinnällä osoitettu IBA- ja FINIBA-alueet, jotka muodostavat verkoston maakunnallisella tasolla. Inventoinnit ja selvitykset tulee laatia koko Pohjanmaan maakunnan kattavina, jotta ne voidaan huomioida maakuntakaavoituksessa.

2.10 MERENKURKUN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS

Merenkurkun lintutieteellinen yhdistys kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Merialueella linnustolle erityisen tärkeitä alueita ovat matalikot, arviolta 20 metriä syvät ja sitä matalammat alueet. Näillä alueilla niin muuton kuin pesinnän aikana linnut ruokailevat ja levähtävät. Tuulivoimalat matalilla alueilla aiheuttavat suoran lentoestein linnuille ja välillisesti ruokailuun soveltuvien elinympäristöjen ja samalla ravinnoksi käytettävien eliöiden katoamista. Tuulivoimaloiden lintuja karkottavasta vaikutuksesta olisi syytä tutkia kaavoituksen edetessä.

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu lukuisiin selvityksiin, joita on tehty siinä laajuudessa ja tasolla, joka on yleisluonteisen suunnitelman kannalta taroituksenmukaista. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin. Itse Natura-arvioinnin tuloksia ei aikataulusyistä voitu huomioida maakuntakaavaluonnoksessa mutta huomioidaan maakuntakaavaehdotuksessa. Kaavaluonnoksessa on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja kuntien päätettävissä on, toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja

2. BirdLife Suomi päivitti vuoden 2023 alussa raportin lintujen päämuuttoreiteistä. Muut- to monella lajilla noudattaa rannikon linjaa, mutta on viitteitä myös viistoon yli Pohjan- lahden suuntautuvasta muutosta. Tämä ilmiö esiintyy etenkin alueella, jolle Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoite- taan merituulivoima-alueet 1 ja 2. Koska tuu- livoimapuistot muodostaisivat leveän esteen muuttavalle linnustolle, alueiden rajauksia tulisi pienentää. Edellä mainitun raportin ai- neistoista käy lisäksi ilmi, että jotkin lintulajit muuttavat leveää kaistaa ennen saapumista Merenkurkun alueelle, mikä tulee huomioida kaavan laadinnan edetessä. Linnustoon koh- distuvien haitallisten vaikutusten uhka kasvaa samalla kun tuulivoima-alueiksi kaavoitetaan aiempaa laajempia alueita. Jo yksittäinen merituulivoimahanke on mittava, ja viereis- ten hankkeiden kanssa yhdessä on linnus- toon kohdistuva elinympäristön muutos ar- vaamaton seurauksiltaan. Maakuntakaavan laadinnan yhteydessä olisikin tärkeää tuoda julki millaisiin selvityksiin kaavan laadinta tukeutuu. Linnustaselvitysten tulokset tulisi jul- kaista, mikäli selvityksiä on tehty. Nyt kaa- vaselostuksesta saa kuvan, että selvityksen ainoa tietolähde linnustovaikutusten huomi- oimiseksi on BirdLifen vuonna 2014 julkaise- ma raportti lintujen päämuuttoreiteistä, jossa esitettyjä muuttoväyliä nyt nähtävillä olevas- sa kaavaluonnoksessa räikeästi rajataan meri- tuulivoiman tuotannolle. Kaavaluonnoksen mukaisissa laajoissa tuulivoimahankkeissa linnustotiedon tulee olla ajantasaista ja kaa- van laadinnassa tulisi ehdottomasti hyödyn- tää linnustoasiantuntijan näkemyksiä, jotta myöhemmin ilmenevät virheet eivät tee tuo- retta kaavaa toteutuskelvottomaksi.

2.11 SUUPOHJAN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS

Suupohjan lintutieteellinen yhdistys kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetut merituulivoima-alueet sijoit- tuvat syvyydeltään matalammille merialueille, jotka sijaitsevat 10–20 kilometrin etäisyydel- lä rannikosta. Voimala-alueita ei kuitenkaan pidä lainkaan sijoittaa sellaiselle alueelle, missä meren syvyys on laajalla alueella alle 20 metriä. Niissä luonnon monimuotoisuus on suurempi ja rakentamisen vaikutukset si- ten vakavampia ja arvaamattomampia.
2. Suupohjan rannikko tunnetaan yhtenä merkit- tävimmistä lintualueista, jonka kautta kulkee

millä rajauksella. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suun- nitelussa on otettava huomioon vaikutukset mm. luonnonarvoihin.

2. Natura-arviointi on tehty Pohjanmaan maa- kuntakaavaluonnoksen 2050 tuulivoimalle soveltuville alueille, jotka voivat vaikuttaa Natura-alueisiin. Natura-arvioinnissa on käytetty BirdLife Suomen vuonna 2023 päi- vittämää raporttia. Natura-arviointi huomi- oidaan kaavaehdotusvaiheessa sisältäen yhteisvaikutukset muuttolinnustoon.

Vastine:

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetut alueet sijaitsevat pääosin yli 15 metrin syvyyisille merialueille. Tuulivoima- loiden alueen suunnittelumääräyksen mukai- sesti alueiden suunnittelussa on otettava huo- mioon vaikutukset luonnonarvoihin.
2. Natura-arviointi on tehty Pohjanmaan maa- kuntakaavaluonnoksen 2050 tuulivoimalle

Pohjanlahden lintujen keskeisin muuttoväylä. Alueen läpi kulkee vuosittain miljoonien muuttolintujen virta. Suupohjan merialue tarjoaa pohjoisen Selkämeren ja Merenkurkun pesimälinnustolle sekä muuton että kesäisen sulkimiskauden ajaksi ravintorikkaat matalikot ruokailua ja lepäilyä varten.

3. Poissulkevästä puskurianalyysistä puuttuvat kaikki linnustoa koskevat tiedot juuri niiltä ulommilta merialueilta, jotka merituulivoimalle on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettu. Erityisesti tämä koskee Merenkurkun eteläisiksi tuulivoima-alueiksi nimettyjä alueita 1–4, jotka ulottuvat Siipyynniemen edustalta Närpiön Blacksögrundetin edustalle. Tähänastisten lintuhavaintojen perusteella on harhaanjohtavaa olettaa, että lintujen muutto ja kerääntyminen rajoittuisi sille alueella, joka on havainnoitavissa rannikolta käsin. Horisontin takaa saapuvat muuttovirrat ja sinne asti ulottuvat lintukerääntymät päinvastoin viittaavat siihen, että merilinnut käyttävät myös ulompia matalikkoalueita.
4. Lintuihin kohdistuvissa vaikutuksissa on aivan liikaa korostettu tuulivoimaloihin osuvia lintujen törmäyksiä. Paljon merkittävämpi vaikutus aiheutuu siitä, että valtavat voimalakentät karkottavat linnut ikiaikaisilta ruokailu- ja sulkimisalueilta toissijaisille alueille, missä ravinto ei riitä kantojen ylläpitoon.
5. Merenkurkun eteläiset tuulivoima-alueet on poistettava Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksesta 2050. Tuulivoima-alueita voidaan kaavoittaa merialueille vasta sitten, kun merialueilla on tehty riittävät ja oikea-aikaisesti suoritettavat linnuston kartoitukset ja valitut alueet on osoitettu luontoarvoiltaan vähäisiksi. Kartoitustulosten perusteella tulee poissulkevaa puskurianalyysi ajaa uudelleen ja vasta sitten määritellä tuulivoimakäyttöön soveltuvat, ekologisesti kestävät merialueet.

soveltuville alueille, jotka voivat vaikuttaa Natura-alueisiin. Natura-arvioinnissa on käytetty BirdLife Suomi vuonna 2023 päivitettyä raportti. Natura-arviointi huomioidaan kaavaehdotusvaiheessa sisältäen yhteisvaikutukset muuttolinnustoon.

3. Merkitään tiedoksi.
4. Merkitään tiedoksi.
5. Merkitään tiedoksi.

2.12 KALAPÄÄ MILJÖFÖRENING RF

Kalapää miljöförening skriver i sin åsikt att vindkraftsområdet 68 (Lasor) inte är lämpligt som vindkraftsområde och bör därför inte anvisas i Österbottens landskapsplan 2050

1. I sammanfattningen av vindkraftsutredningarna och analyserna står det att Lasor-området inte är lämpligt för vindkraft. Trots detta finns nu området upptaget som vindkraftsområde i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.

Bemötande:

1. En orsak till att Lasor-området i vindkraftsutredningen inte ansågs som lämpligt för vindkraft, var en fritidsbyggnad inne i området. Denna byggnad bebos inte och det har framkommit att markägaren ansökt om tillstånd för ändring av användningsändamålet av byggnaden. Om byggnaden inte registreras som en fritidsbyggnad resulterar den utslutande buffertanalysen i att en del av Lasor-området kan vara lämpligt för vindkraftsproduktion. Området togs med för vidare utredningar i samråd med kommunen.

2. Lasor vindkraftsområde ligger mellan områden med olika skyddsbestämmelser; Vörå kyrka och kyrkoomgivningen (RKY-objekt), Vörå Ådal och Kalapää bebyggelsegrupper (landskapsområde av riksintresse resp. kulturmiljö av betydelse på landskapsnivå), Boberget (värdefullt bergsområde), Kalapää Träsk (Natura 2000 med SPA-status). Ett VARK-område (Vitmossens bronsåldersplats) ligger inom planområdets gränser. Nationellt och internationellt kända friluftsleder och turistmål (Botniavasan, MTB-cyklingen och St Olofsleden) genomkorsar området.
3. Ett fiskgjusbo i områdets omedelbara närhet och ett lappugglebo inom områdets gränser, har inte beaktats i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.
4. Natura 2000 området Kalapää träskets status som SPA-område har inte beaktats i planeringen. Träskets tillgänglighet för fåglar är inte säkrad och nätverket av Natura 2000-områden äventyras.
5. Vindkraftverkens inverkan på fritids- och bostadsbebyggelsen i Kalapää, som är en värdefull kulturmiljö på landskapsnivå har inte beaktats i tillräcklig omfattning i landskapsplaneringen.
6. En fritidsfastighet invid Tuckor Långträsk ligger inom det föreslagna Lasor vindkraftsområdets gränser. En annan fritidsfastighet "Sommarbo" är belägen drygt 1 km utanför områdets gränser. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 tas ingen hänsyn till detta.
7. Uppgifter om Vitmossens status som VARK-område och närliggande bronsåldershus saknas helt i landskapsplaneringen.
8. Bedömningen av Lasor-vindkraftsområdets
2. I den uteslutande buffertanalysen beaktades bl.a. nationellt värdefulla landskapsområden, byggda kulturmiljöer av riksintresse (RKY), landskapsplanens landskaps- och kulturarvsområden, Natura-områden samt värdefulla bergsområden. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraftsverk ska vid planering av området beaktas konsekvenserna för rekreation samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden.
3. Vindkraftområdenas konsekvenser för bl. a. fiskgjusen har utretts som en del av vindkraftsutredningen. I utredningen framkommer att det finns osäkerheter i uppgifter om artens häckningsplatser och att det därför bör utredas i projektplanerna. I den detaljerade planeringen utreds och bedöms vilka konsekvenser genomförandet av vindkraftsområdet har med tanke på fågelbeståndet och för de fågelarter som bör ägnas särskild uppmärksamhet vid.
4. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för Kalapää träsk. Naturabedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.
5. Den värdefulla kulturmiljön i Kalapää finns anvisat i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 med en objektsbeteckning. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraftsverk och andra beteckningar ska vid planering av området beaktas konsekvenserna för bl.a. landskaps- och kulturmiljövärden.
6. Byggnaderna noterades i den uteslutande buffertanalysen men under planprocessen har framkommit att en ändring av användningsändamålet av byggnaderna pågår. En ändring av byggnadernas användningsändamål innebär att en del av utredningsområde 68 kan vara lämpligt för vindkraftsproduktion. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraftsverk ska vid planering av området beaktas konsekvenserna för bl.a. boende och fritidsboende.
7. VARK-områden kan anvisas i landskapsplanen först efter att statsrådet godkänt inventeringen som en sådan inventering som förverkligar de riksomfattande målen för områdesanvändningen enligt markanvändnings- och bygglagen. I planutkastet är samtliga fornlämningar som ingår i det föreslagna VARK området Vitmossen 1000497 med. De är Vitmossen 2 Åkers, Vitmossen 3 och Vitmossen 4, vilka alla har beteckningen SM, Fornlämningar som fredats med stöd av fornminneslagen.
8. I vindkraftsutredningens uteslutande buffer-

inverkan på rekreation och turism är direkt felaktig och duger inte som beslutsunderlag. Uppgifter om spårsträckningen för skidtävlingen Botniavasan och cykelloppet Botnia MTB saknas, liksom uppgifter om St Olavsleden. Dessutom finns inga uppgifter om vandringsleden Norrvalla - Boberget - Lasor - Vitmossen. Trots detta noterar FCG i sin konsekvensanalys för området: "Inom områdets gränser finns inga turist- eller rekreationsområden som har betydelse på landskapsnivå. Avståndet till det närmaste rekreationsområdet, Vörå idrotts- och kulturcentrum, är cirka 3 km. I landskapsplanen anvisas en riktgivande friluftsled till området. De konsekvenser som vindkraftsområdet orsakar för turismen har bedömts vara lindriga." Ett område som genomkorsas av friluftsleder och spårsträckningar samt innesluter besöksmål av både nationellt och internationellt intresse kan väl inte avfärdas som betydelselösa och anges som lämpligt för vindkraft. Att dessutom helt negligera Folkhälsan-Norrvalla, som ju måste anses som ett turist- och rekreationsområde av rang, är inte godtagbart.

9. Den ekonomiska konsekvensbedömningen för Lasor-området är inte trovärdig, varken beträffande grunduppgifter eller slutsatser.

2.13 PURMO MOTVIND RF

Purmo Motvind rf. skriver i sin åsikt att utredningsområdet 63 inte alls är lämpligt som vindkraftsområde. De ber att få svar på åsikten personligen.

1. I området finns 12 djurarter som hör till fågeldirektivet eller till arter som bör bevaras och vars livsmiljöer bör skyddas. Det går inte att bygga stora industriella vindkraftverk i ett sådant område utan att störa arterna.
2. Genom hela området sträcker sig en viktig ekologisk förbindelse som måste skyddas. Djuren kommer inte att gå i sicksack mellan kraftverken utan den viktiga ekologiska förbindelsen kommer att förstöras.

tanalys har landskapsplanens rekreations- och turistområden (MU, VL, VR, leder och objekt) beaktas med ett avstånd på 100 m. Norvalla ingår i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 i avgränsningen för rekreationsområdet Vörå idrotts- och kulturcentrum. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraftverk ska vid planering av området beaktas konsekvenserna för rekreation.

9. Noteras.

Bemötande:

1. Området 63 är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning lämpligt som vindkraftsområde. Natura-områden, naturskyddsområden och skyddsprogramområden har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturbedömning gjorts för området. Naturbedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.
2. De ekologiska förbindelserna i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är anvisade med en utvecklingsprincipbeteckning som anvisar att det finns ett förbindelsebehov. Enligt planeringsbestämmelsen för behoven av ekologisk förbindelse bör i den mer detaljerade planeringen det ekologiska förbindelsebehovet preciseras och nödvändiga utredningar på respektive plannivå

3. Området har också flera objekt som är viktiga för den ekologiska mångfalden, tex Abborrvattnet som är en sjö i naturtillstånd, de outdikade mossarna Stormossen och Larvmossen och Frassberget. Stipiksjön som är mycket viktig för rekreation finns i området, som också är identifierat som ett tyst område av särskilt betydelse för natur och rekreation. Alla dessa ovan nämnda områden ligger i den södra delen av området, därför är det ytterst viktigt att ingen vindkraft byggs här!
4. Hela det planerade Purmo vindkraftsområdet är omringat av små levande byar som Pedersöres strategiska generalplan lovar att värna om, samt av större bycentra som Lillby och Sisbacka. I Sisbacka finns Purmo ådals odlingslandskap som är ett kulturområde av riksintresse och i Lillby ligger Härmälä och Lassfolks gårdsgupper som är byggda kulturmiljöer av särskild betydelse. Enligt utredningen över potentiella nya vindkraftsområden bedöms landskapskonsekvenserna vara betydande ifall vindkraft byggs på området. I byggnadsområdena för vindkraftverken inverkar projektet direkt på markanvändningen då ett område som använts för jord- och skogsbruk förändras till ett energiproduktionsområde. Konsekvenserna riktas även till rekreationsanvändning som är typisk för skogsbruksområden.

2.14 PURMO MOTVIND RF

Purmo Motvind rf. skriver i sin åsikt att man inte ska tillåta byggande av vindkraft i utredningsområdet 65. Området är ett stort sammanhängande skogsområde och en tredjedel av området har identifierats som tyst område. 13 arter som ingår i fågeldirektivet eller arter som är utrotningshotade observerats i området. I närheten av området och delvis inom dess gränser ligger Natura 2000-området Mesmossen (SAC).

2.15 PIRTTIKYLÄ 2100 RY

Pirttikylä 2100 ry kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti ja pyytää vastineen mielipiteeseensä.

1. Asukkaiden elinympäristön, terveellisuuden, turvallisuuden, viihtyvyyden ja hyvinvoinnin tulee kaavoituksessa olla aina etusijalla.

göras. Områdesanvändning och åtgärder i området bör planeras och genomföras så att de ekologiska förbindelserna kan tryggas, utvecklas och förverkligas.

3. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. rekreation samt naturmiljövärden beaktas. Tysta områden har tagits fram som bakgrundsinformation för planläggningen. Enligt planeringsbestämmelserna för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på tematkartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden.
4. Området 63 är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning lämpligt som vindkraftsområde. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. boende, fritidsboende, rekreation och skogsbruk samt för landskaps- och kulturmiljövärden beaktas. De visuella konsekvenserna kan lindras vid den fortsatta planeringen, till exempel genom placeringen av kraftverken.

Bemötande:

Området 65 är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning lämpligt som vindkraftsområde. Natura-områden, naturskyddsområden och skyddsprogramområden har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för området. Naturabedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.

Kaikki, mikä vaarantaa asukkaiden terveyden ja viihtyvyyden ja tuhoaa luonnon, on huonoa johtamista ja on vastoin lain tarkoitusta.

2. Nykykäytännön mukaan maakuntakaavaan varataan tuulivoimalle soveltuvia alueita huolestuttavan kevein perustein. Maakuntakaavan laatijat selittävät, että kunnissa tehdään myöhemmin tarkemmat selvitykset. Kunnissa puolestaan viitataan maakuntakaavaan ja runnetaan tuulivoimahankkeita eteenpäin kokonaisuudesta ja tuulivoimaloiden laajoista vaikutuksista välittämättä. Laaja käsitys onkin, että tuulivoimarakentamisen kaavoitus ei ole kenenkään hallinnassa. Kaavoituksessa ei huomioida tuulivoima-alueiden yhteisvaikutuksia, erityisen ongelmallinen tilanne on kuntien ja maakuntien rajojen läheisyydessä.
3. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 tavoitteena on mm. hyvä elinympäristö ja hyvinvoiva väestö. Asukkaat tuulivoimateollisuuden vaikutusalueella joutuvat kärsijöiksi ja eivät siten ole yhdenvertaisessa asemassa muihin verrattuina.
4. WHO:n määräyksiä vastoin Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kaavaselostuksen sivulla 116 ei ole mainittu täysin poikkeuksellista tuulivoimamelua ympäristömelulähteenä. Tuulivoimameluongelma on jo maakuntakaavoituksessa huomioitava ja varattava riittävät suojaetäisyydet.
5. Tuulivoimaloiden lavat on tehty suureksi osin komposiittimuovista. Voimaloiden lavoista laajalle alueelle leviävä mikromuovijäte saastuttaa luonnon, vesistöt, viljelysmaat, sienet, marjat ja eläimet, päätyen lopulta ihmisiin. Tätä jäteongelmaa ei pystytä jälkikäteen korjaamaan. Pohjanmaan liiton tulee ottaa mm. nämä asiat huomioon varatessaan alueita tuulivoimateollisuudelle.
6. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kaavaselostuksen sivulla 97 väitetään, että "tuulivoimaloiden merkittävimmät ympäristövaikutukset kohdistuvat visuaaliseen maisemaan". On todella huolestuttavaa nähdä, että kaavoittajalla ei ole ymmärrystä mm. tuulivoimaloiden aiheuttamista terveyshaitoista, luonnon monimuotoisuuden tuhoamisesta ja lintujen muuttoreittien turmelemisesta.
7. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kaavaselostuksen sivulla 23 esiin tuodut kohdat terveellisestä ja turvallisesta elinympäristöstä jäävät sanahelinäksi vallitsevassa tuulivoimakaavoituksessa.
8. Närpiöön ei ole tarpeen kaavoittaa enää yhtään uutta tuulivoima-aluetta. Närpiön kaupunki on jo strategisen kaavan hyväksyessään katsonut parhaaksi jättää pois mm. Pirttikylän länsipuolella tuulivoima-alueen varauksen, eli maakuntakaavaluonnoksessa Brändskogen.
2. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu lukuisiin selvityksiin, joita on tehty siinä laajuudessa ja tasolla, joka on yleisluonteisen suunnitelman kannalta tarkoituksenmukaista. Kaavaluonnoksessa on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja kuntien päätettävissä on, toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja millä rajoituksella. Yhteisvaikutusten arviointi pitäisi tehdä kaikilla kaavatasoilla ja kaikkien hankkeiden yhteydessä.
3. Merkitään tiedoksi.
4. Tuulivoimamelu ympäristömelulähteenä on mainittu kaavaselostuksen sivulla 116. Kaavaluonnoksen tuulivoima-alueista on noin 1500 m asutukseen ja loma-asutukseen. Melumallinukset tehdään tuulivoimapuistojen tarkemmassa suunnittelussa.
5. Merkitään tiedoksi.
6. Tuulivoimaloiden merkittävimmät ympäristövaikutukset kohdistuvat visuaaliseen maisemaan. Tämän lisäksi on tietysti myös muita vaikutuksia.
7. Merkitään tiedoksi.
8. Pohjanmaan maakaavaluonnoksessa 2050 on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja Närpiön kaupungin päätettävissä on, toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja millä rajoituksella. Tuulivoimaselvityksen

9. Tuulivoiman todellisten haittojen vähättely ja peittäminen tulee lopetettua.

2.16 VEXALA BYAFORSKARE RF

Vexala byaforskare rf skriver i sin åsikt att de havsområden för vindkraftverk som i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas norr om världs naturarvet i Kvarken ur många aspekter snarare är till förfång än till nytta för regionen och därför bör strykas ur den slutliga landskapsplanen. Argumenten för detta är att:

- ▶ Kvarkens havsareal exklusive världsarvet utgör endast 5 % av Finlands hela havsområde.
- ▶ 30 % av känsliga hav ska före 2030 ges skyddsstatus.
- ▶ Kvarken är en av Fennoskandiens tio flaskhalsar i rovfåglarnas flyttningstråk.
- ▶ Kvarken är grund, packisbenägen och tidvis med bottenstående mycket höga packisvallar.
- ▶ Nordkalottens handelssjöfart sammanstrålar i Kvarken och behöver även vintertid säker sjöfart och vid behov assistans. Handelsfartygen bör vid svåra islägen kunna manövrera utanför normala farleder.
- ▶ Kvarken är den känsligaste delen av Finlands havsområden och därför illa lämpad för den belastning som en havsvindkraftsexploatering medför.
- ▶ Rekreativvärdet av det fria havet vid kusten är mycket högt.
- ▶ Mer än 1500 personer har undertecknat ett upprop mot havsvindkraftsexploatering och för ett fritt Kvarken.
- ▶ Det saknas såväl regelverk som juridisk grund för havsvindkraftsexploatering såväl i territorialvattnen som i den ekonomiska zonen.

Dessutom är den landbaserade vindkraften mycket mer kostnadseffektiv än den havsbaserade och åtnjuter större acceptans i närsamhället, i kommuner och bland markägare. Den pågående utbyggnaden av landbaserad vindkraft i förening med stabiliserande kärnkraft skapar tillräckliga förutsättningar för ett fossilfritt välfärdssamhälle och modern industri.

2.17 ALFRED KJELLMAN M.FL. TOTALT 1727 NAMN

Alfred Kjellman samt namninsamlingens alla undertecknare uppmanar Österbottens förbund att korrigera utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 samt verka så att hela Norra Kvarkens havsområde förblir fritt från havsvindkraft. Den

mukaan Brändskogen-alue soveltuu tuulivoima-alueeksi. Tämä on myös Närpiön kaupungin kanta.

9. Merkitään tiedoksi.

Bemötande:

Åsikten noteras vid uppgörandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. Av kommunerna har endast Nykarleby stad i sitt utlåtande önskat att Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 inte bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. På det svarar Österbottens förbund att eftersom Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 ligger helt inom Nykarlebys gränser kan det strykas ur landskapsplanen ifall staden så önskar.

Bemötande:

Namninsamlingens uppmaning inleds med följande text. "Tre storskaliga vindkraftsprojekt, **Laine** (OX2, Sverige), **Reimari** (Skyborn, USA) och **Voi-ma** (Ilmatar Offshore, Finland) tävlar som bäst om att etablera sig ca 30 km utanför Österbot-

23.02.2023 startades namninsamlingen "Inga flera vindkraftsparker nära Österbottens kust". Initiativet togs av en aktionsgrupp bestående av ett tiotal motståndare i Jakobstad och Nykarleby. Syftet med namninsamlingen är att visa det stora motståndet mot byggandet av havsvindkraftsparker utanför Österbottens kust och exploateringen av våra naturområden. Namninsamlingen har publicerats på både svenska och finska och dess skapare är Alfred Kjellman från Jakobstad. I namninsamlingen anses att Kvarkens havsområde bör förbli fritt från vindkraftsexploatering. Argumenten för detta är att:

- ▶ 30 % av känsliga hav ska före 2030 ges skyddsstatus. Kvarkens havsareal utgör 5 % av Finlands hela havsområde och är den känsligaste delen av Botniska viken.
- ▶ Norra Kvarken är en av Fennoskandiens tio flaskhalsar i rovfåglarnas flyttningstråk.
- ▶ Kvarken är packisbenägen och tidvis med bottenstående mycket höga packisvallar.
- ▶ Handelsfartygen bör vid svåra islägen kunna manövrera utanför normala farleder.
- ▶ Fiske och fiskerinäringen bör tryggas och utvecklas.
- ▶ Mer än 1700 personer har undertecknat ett upprop för ett fritt Kvarken.
- ▶ Rekreativvärdet av det fria havet vid kusten i Norra Kvarken är mycket högt.
- ▶ Mycket stora fastighetsvärden påverkas av en eventuell utbyggnad av havsvindkraften.
- ▶ Juridiska regelverk och skadeersättningsgrunder saknas.
- ▶ Ett reellt behov och tekniska lösningar för kommersiellt lönsam havsvindkraft saknas.

2.18 KARL-HENRIK LANGELS M.FL. TOTALT 448 NAMN

448 undertecknade motsätter sig å det bestämdaste att det - innan forskningen kan bevisa att det inte händer något med ekosystemen i vattnet - planeras vindkraftverk utanför Nämpräs och frågar hur de planerade vindkraftsområdena går ihop med naturskyddsområdet på Natura 2000-området?

2.19 NINA LINDLÖF, INGA-LILL TILL, JENNY LINDBERG M.FL. TOTALT 305 NAMN

305 undertecknare motsätter sig en etablering av havsvindkraft (Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4) i Kristinestad. Den planerade parken gränsar till IBA området (internationellt fågelskyddsområde), vilket absolut inte lämpar sig för storskalig industri. I kommunen finns redan en stor grön energiproduktion. Havet är den sista frizonen och bör lämnas fritt från industri.

tens kust närmast Vörå, Nykarleby, Jakobstad, Larsmo och Karleby. Upp till etthundrafemtio 390 m höga vindkraftverk planeras. Vindkraft levererar som sämst när elenergin behövs som mest. Vi motsätter oss verkställandet av något sådant projekt i nuvarande form. Tillståndsmyndigheterna och staten bör inse att den planerande exploateringen av **det aktuella ekonomiska havsområdet** av miljömässiga och nationalekonomiska skäl inte får ske." Österbottens landskapsplan 2050 täcker territorialvattnet men inte den ekonomiska zonen. Vindkraftsprojektet Laine, Reimar och Voima ligger inte inom landskapsplanens gränser.

Namninsamlingen noteras vid uppgörandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. Av kommunerna har endast Nykarleby stad i sitt utlåtande önskat att Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 inte bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. På det svarar Österbottens förbund att eftersom Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 ligger helt inom Nykarlebys gränser kan det strykas ur landskapsplanen ifall staden så önskar.

Bemötande:

Skyddsområden, skyddsprogram och Natura-områdena har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 och i buffertanalysen har använts ett avstånd på 500 meter till dessa. För alla havsområden har, i enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation, gjorts en Natura-bedömning. Resultatet av denna beaktas vid uppgörandet av planförslaget.

Bemötande:

IBA-området har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 genom att i den uteslutande buffertanalysen används ett avstånd på 500 meter till IBA-området. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av

2.20 VESTERSUNDBY DELÄGARLAG

Vestersundby delägarlag skriver i sin åsikt att det är helt oacceptabelt att i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisa stora vindkraftsområden i orörda havsområden utan att ha undersökt närmare hur det påverkar miljön och t.ex. fiskens vandring.

2.21 PK NORRDAHL AB, PHILIP NORR-DAHL

Philip Norrdahl skriver i sin åsikt följande gällande vindkraftsområdet utanför Korsnäs:

1. Vid planeringen av kabeldragningen från vindkraftsområdet utanför Korsnäs bör fisket med stående redskap beaktas. De som fiskar med t.ex. storryssjor är beroende av omfattande förankringsmöjlighet.
2. Östra gränsen mot Storskallegrund borde flyttas västerut, eftersom området är viktigt för strömmings- och sikfisket speciellt under sensommaren och hösten. Storskallegrund är ett viktigt område för strömmingens reproduktion.
3. Ur en yrkesfiskares synvinkel skulle det vara bra att få veta vilka begränsningar som gäller inom och utanför vindkraftsområdet.

2.22 JOSEFINA AHLVIK

Josefina Ahlvik skriver i sin åsikt följande och önskar få bemötandet sig tillskickat via e-mail.

1. Ur den information som finns tillgänglig i FC-

områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 utanför Kristinestad minskas till hälften i enlighet med Kristinestads stads utlåtande. Avgränsningen av Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 ändras i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.

Bemötande:

De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är enligt vindkraftsutredningen och Finlands miljöcentrals utredning lämpliga för produktion av vindkraft. Vindkraftsutredningen är gjord i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för fast boende, fritidsboende, rekreation och fiske samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden beaktas.

Bemötande:

1. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 tas inte ställning till kabeldragningen. I projektets miljökonsekvensbedömning (MKB) utreds kabeldragningens konsekvenser för fisket.
2. Det havsbaserade vindkraftsområdet utanför Korsnäs anvisas med en egenskapsbeteckning. Området är ingen områdesreservering och det är upp till kommunen ifall området förverkligas som vindkraftsområde och med vilka avgränsningar. I planeringsbestämmelsen står det att vid planering av området ska konsekvenserna bl.a. för fiske beaktas. Områdets avgränsning. Förutsättningar att ändra avgränsningen granskas i förslagsskedet och hur områden viktiga för fiske kunde anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 och hur förverkligandet av vindkraftsområden borde beakta fiskerinäringen ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land
3. Ifall området förverkligas är det i de mer detaljerade planerna som begränsningarna inom och utanför området fastställs.

Bemötande:

1. Till FCG:s utredning hör en konsekvensbe-

G:s utredning över potentiella områden för vindkraftsproduktion av regional betydelse framkommer det tydligt att utredningsområdena 61, 62, 63, 64 och 65 inte är lämpliga som vindkraftsområden. I samma område ligger dessutom de största sammanhängande skogsområdena i Österbotten och även de tystaste och mörkaste områdena vilket gör att områdets betydelse som kolsänka samt med tanke på biodiversitet och rekreation är hög.

dömning för potentiella områden i Österbotten. I den står det för utredningsområdena 61, 62, 63, 64 och 65 under "Rekommendationer för vidare planering" att de antingen hör till klass två eller till klass tre. Dessa områden lämpar sig i regel väl för vidare planering och vid den mer detaljerade planeringen rekommenderas att särskild uppmärksamhet fästs vid områdets särdrag. Vid den fortsatta planeringen rekommenderas att:

- uppmärksamhet fästs vid de sammantagna konsekvenserna med andra projektområden
  - särskild uppmärksamhet fästs vid vindkraftverkens konsekvenser för skogsrensens livsmiljö (gäller utredningsområdena 61, 62, 63 och 64)
  - särskild uppmärksamhet fästs vid grundvattnet (gäller utredningsområdena 64 och 65)
  - en Naturabedömning har gjorts för utredningsområdena 64 och 65.
  - I den fortsatta planeringen har rekommendationerna som gavs i FCG:s utredning följts:
  - En utredning över de sammantagna konsekvenserna har gjorts.
  - En utredning över vindkraftsområdenas konsekvenser för skogsren har gjorts och beaktats i bedömningen av de sammantagna konsekvenserna. I den står det att förverkligandet av de områden som identifierats i utredningen över potentiella vindkraftsområden bedöms inte orsaka direkta sammantagna konsekvenser för sommar- och vinterbeten samt kalvningsområden som är viktiga för skogsrenpopulationen. Men att det är svårt att bedöma konsekvensernas omfattning och betydelse på ett tillförlitligt sätt eftersom det saknas vetenskapliga forskningsresultat om skogsrenarnas beteende i områden med verksamma vindkraftsparker.
  - Utredningsområdet 64 finns, i enlighet med kommunens önskan, inte med i utkastet till Österbottens Landskapsplan 2050.
  - Utredningsområdet 65 har avgränsats så att inga grundvattenområden ligger inom avgränsningarna.
  - I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för utredningsområdena 61, 62, 63 och 65. Naturabedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.
- I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. rekreation samt för landskaps-, kultur-

2. Vindkraftsområden borde byggas närmare städer.
3. De storskaliga vindkraftsparkerna utanför Jakobstad och Nykarleby kommer att förorena havet och ha ännu inte kända konsekvenser för fisket och fågellivet.

2.23 GUN BEIJAR

Gun Beijar skriver i sin åsikt följande och önskar få respons.

1. Vindkraft ger inte grön energi och är inte försvarbar med tanke på de negativa konsekvenser den medför för natur samt för människors och djurs välmående under oöverskådlig tid. För att undvika oreparerbara följder för människor, djur och natur är det skäl att tillämpa försiktighetsprincipen. Enligt försiktighetsprincipen ska försiktighetsmått vidtas redan om det kan antas att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada och olägenheter för människors hälsa och miljö.
2. Det saknas trovärdiga konsekvensbedömningar av vindkraftsindustrins påverkan på människors hälsa, naturvärden, fastigheters värde, kringliggande byars utveckling mm då miljökonsekvensbedömningarna görs av projektägaren. Deras bedömningar är schematiska och syftar till etablering.
3. En konsekvens är den spridning av mikroplaster och giftiga kemikalier som uppkommer när vind, vatten och kyla nöter på turbinbladen.

miljö- och naturvärden beaktas. Tysta och mörka områden har tagits fram som bakgrundsinformation för planläggningen. Enligt planeringsrekommendationen för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på tematkartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden. För mörka områden lyder planeringsbestämmelsen att vid planering och utveckling av områden som finns inom zonerna med typisk mörk himmel eller landsbygdshimmel på tematkartan över mörka områden bör uppmärksamhet fästas vid den upplevelsepotential som mörkret erbjuder. Av tematkartorna framgår att dessa upplevelsevärden finns i bland annat sammanhängande skogsområden. Eftersom områden för vindkraftverk anvisas i landskapsplanen med en egenskapsbeteckning är det i den mer detaljerade planeringen som valet görs om området utvecklas för energiproduktion och/eller som kolsänka, till rekreation samt för biodiversitet.

2. Noteras
3. Områdena i territorialvattnet utanför Jakobstad och Nykarleby är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt SYKES utredning lämpliga som vindkraftsområde. Den ekonomiska zonen ligger utanför landskapsplanens gräns.

Bemötande:

1. Till grund för Österbottens landskapsplan 2050 gjordes en vindkraftsutredning, som bygger på en buffertanalys. De avståndszoner som beaktades i buffertanalysen utarbetades i växelverkan med en arbetsgrupp bestående av representanter från centrala intressentgrupper och myndigheter. Samarbetsgruppens roll var att i beredningen av utredningen bidra med expertis från olika områden.
2. Konsekvensbedömningen av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har gjorts av Sweco Finland Oy.
3. Noteras.

4. Vem äger vindkraften i Finland? Behövs mera vindkraft överhuvudtaget? Motsvarar eventuella inkomster från såld vindenergi priset för ödelagd natur, människors ohälsa, bostädernas värdeminskning osv?
5. Beslutsfattarna borde informera sig om de nackdelar som en massiv etablering av vindkraftsindustrier medför ss konsekvenser för människors hälsa och välmående, för skador på natur och livet i havet.
6. Vad är egentligen Österbottens förbunds uppgift? Var finns förbundets lojalitet och för vem är Österbottens förbund intressebevakare?
  - ▶ I sin andra åsikt ställer Gun Beijar en hel del frågor om vindkraftsproduktion och dess konsekvenser. Åsikten bemöts inte här utan har delgetts landskapsstyrelsen i sin helhet.

2.24 GUNILLA OCH HILDING BERGSTRÖM

Gunilla och Hilding Bergström skriver i sin åsikt följande:

1. För många vindkraftsområden planeras i Österbotten. Är det inte mycket kortsiktigt och obetänkt att tillåta och uppmuntra utländska intressen att ytterligare exploatera vår natur? Finland riskerar att bli en vindkraftskoloni.
2. I utkastet sägs "vid planering av området ska man beakta konsekvenserna för fast boende, fritidsboende, rekreation och skogsbruk samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden". När vindkraftsområden anvisas på en dryg kilometers avstånd från bostads- och fritidsbyggnader har detta inte beaktats.
3. Cirkulär ekonomi borde beaktas i fråga om vindkraft. Vindkraftverkens vingar består av problemavfall och fundamenten består av stora mängder betong. När vindkraftverkets livscykel nått sitt slut ska materialen enligt avfallslagen rivs och behandlas som vilket annat byggnadsverk som helst.
4. Molpe vindkraftsområde bör inte anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. Området är i princip det samma som av miljöministeriet lämnades utan fastställelse i Österbottens landskapsplan 2030 etapp 2. Orsaken var det unika fågellivet i Natura 2000-området vid Petalax åmynning. Fågellivet och övriga omständigheter är oförändrade.

4. Noteras.
5. Noteras.
6. Enligt markanvändnings- och bygglagen är en av landskapsförbundens uppgift att uppgöra landskapsplaner. Österbottens förbund är landskapets viktigaste intressebevakare och huvudmålet för intressebevakningen är att stärka Österbottens konkurrenskraft.

Bemötande:

1. Noteras.
2. Planeringsbestämmelsen som säger att man vid planering av området ska beakta konsekvenserna för fast boende, fritidsboende, rekreation och skogsbruk samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden gäller den mer detaljerade planeringen som förverkligar landskapsplanen. I den utslutande buffertanalysen har använts ett avstånd på 1500 meter till bostads- och fritidsbyggnader. De avståndszoner som beaktades i buffertanalysen utarbetades i växelverkan med en arbetsgrupp bestående av representanter från centrala intressentgrupper och myndigheter. Samarbetsgruppens roll var att i beredningen av utredningen bidra med expertis från olika områden.
3. Noteras.
4. Molpe vindkraftsområde är enligt vindkraftsutredningen ett potentiellt område för produktion av vindkraftsenergi av regional betydelse. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för området. Naturabedömningens resultat kommer att beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens

landscapsplan 2050. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna. I förslagsskedet granskas ännu avgränsningen och huruvida området har förutsättningar att anvisas för regionalt betydande vindkraftsproduktion.

2.25 ANNE DAHL M.FL.

Anne Dahl m.fl. motsätter sig i sin åsikt en etablering av havsvindkraft utanför Sideby-Skaftung och anser att området absolut ska strykas från utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.

1. Fåglar som häckar och ruggar i området söker sin föda i havet där det är relativt grunt. Födosökning och ruggning sker mycket längre ut än bara på det nuvarande IBA-området. IBA-området borde utvidgas längre västerut.
2. Sjöfågelbeståndet har under årens lopp minskat betydligt och det är en stor risk att de minskar ytterligare om vindkraftsverk byggs i havet.
3. Fåglarnas flyttning sker inte alltid längs samma rutter utan påverkas av väder och vind. Rutterna kan gå långt ut till havs. Eftersom området är ett av de viktigaste för fågelflyttning, kommer massor av fåglar att flyga rätt på vindkraftverken, då de inte förstår att akta dem.
4. Mycket nära kusten finns Natura- och skyddsområden. Planen på en storskalig vindkraftsindustri i närliggande vattenområde är ett hot mot naturen.
5. En orörd havsbotten har ett ekologiskt värde. Då havet blivit vindkraftverksområde kan det inte återställas till naturtillstånd.
6. En massiv havsvindkraftspark sänker värdet på fastigheterna och avsevärt områdets attraktionskraft för permanent och deltidsboende samt för rekreation och turism. Den finaste utsikten till yttre havet förstörs för att inte tala om det buller och blänk som kommer att uppstå.
7. Vem tar bort havsvindkraftverken om t.ex. små kärnkraftverk eller någon annan energi-

Bemötande:

1. IBA-området har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 genom att i den uteslutande buffertanalysen använda ett avstånd på 500 meter till IBA-områden. Ifall det framkommer nya uppgifter gällande IBA-områdets avgränsning vid uppgörandet av landskapsplanförslaget beaktas dessa i planförslaget.
2. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas. I den mer detaljerade planeringen av vindkraftsområden görs det noggrannare utredningar om t.ex. sjöfågelbeståndet.
3. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna.
4. Natura-områden, naturskyddsområden och skyddsprogramområden har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050.
5. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftverk står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas.
6. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftverk står det att vid planering av området ska konsekvenserna bl.a. för fast boende, fritidsboende och rekreation beaktas.
7. I landskapsplanen tas inte ställning till vem som förverkligar vindkraftsparkerna eller

form i framtiden ersätter vindkraften?

8. I Kristinestad finns redan en ansenlig mängd vindkraftverk på land. Om planen fullföljs, omsluts Kristinestad på alla håll av storskalig vindkraftsindustri.

9. Det är kortsiktigt att förstöra området för några års skatteinkomster för kommunerna, inkomster som dessutom minskar när vindkraftverken åldras.

2.26 MAJ-LEN ENLUND

Maj-Len Enlund skriver i sin åsikt att Örarna i Larsmo yttersta skärgård bör skyddas och bevaras eftersom området är ett viktigt kulturområde med värdefull växtlighet. Forsstyrelsen har kartlagt och uppgjort en skötselplan för området. I en annan åsikt frågar Enlund hur målsättningen om mångfald och rent vatten syns i utkastet till Österbotten landskapsplan 2050.

2.27 JOHAN-ERIK FANT

Johan-Erik Fant skriver i sin åsikt att trafikarrangemangen längs Alskatvägen i Grönvik bör ändras till den tidigare planerade reserveringen för en omfartsväg längs med ellinjen i skogen. Allt annat är inte hållbart på lång sikt varken för de boende eller med tanke på en eventuell fast förbindelse till Sverige.

vem som plockar ner kraftverken.

8. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 utanför Kristinestad minskar i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.
9. Noteras.

Bemötande:

I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 ligger Örarna i Larsmo skärgård inom följande beteckningar, som syftar till skydd eller redan skyddar områden:

- ▶ SL, område som är skyddat eller avses bli skyddat enligt naturvårdslagen
- ▶ luo, område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald
- ▶ Natura 2000, område som ingår i nätverket Natura 2000
- ▶ Byggd kulturmiljö av riksintresse

I Österbottens landskapsplan 2050 har målet varit en enhetlig grönområdesstruktur inklusive blåstruktur. I grönområdesstrukturen ingår naturskyddsområden, rekreationsområden, sammanhängande skogsområden samt grönområdes- och ekologiska förbindelser mellan dessa. I blåstrukturen som är en del av grönområdesstrukturen ingår vattenområden som älvar, åar, kärr samt andra mindre och större vattenelement i landskapet. Genom att anvisa en enhetlig grönområdesstruktur i en landskapsplan som är en översiktlig plan, stöds utvecklandet av ett ekologiskt fungerande nätverk så att den biologiska mångfalden bevaras och viktiga ekosystemtjänster, som t.ex. rent vatten, främjas.

Bemötande:

Den beteckning för alternativ eller ny vägsträckning som fanns anvisad i Österbottens landskapsplan 2030 har återinförts i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Vid uppgörandet av den nu gällande Österbottens landskapsplan 2040 ströks Grönvik omfartsväg eftersom den sågs höra ihop med förverkligandet av utredningsområdet på Replot, som inte ansågs möjligt fram till målåret 2040. Vid diskussioner med Korsholms kommun gällande den framtida områ-

desanvändning i Grönvik framgick att omfartsvägen inte direkt är kopplad till förverkligandet av utredningsområdet utan skulle främst möjliggöra en utveckling av områdesanvändningen i Grönsviksområdet.

2.28 PEKKA JA VIVEKA FLÖIJER

Pekka ja Viveka Flöijer vastustavat lausunnossaan Siipyyn, Skaftungin ja Kristiinankaupungin välistä meritulivoimahanketta, koska tuulivoimalat eivät kuulu luontoon, eivätkä ole miellyttäviä katsella ja aiheuttavat haittaa lintujen muuttoreitille.

Vastine:

Pohjanmaan maakuntakaava 2050 on yleisluonteinen suunnitelma ja tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksessä lukee, että alueen tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon mm. vaikutukset maisema- ja kulttuuriympäristöarvoihin. Kaavaluonnoksessa on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja Kristiinan kaupungin päätettävissä on, toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja millä rajauksella. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin. Natura-arvioinnin tuloksia ei aikataulusyystä voitu huomioida maakuntakaavaluonnoksessa mutta huomioidaan maakuntakaavaehdotuksessa. Merenkurkun eteläinen meritulivoima-alue 4 Kristiinankaupungin edustalla pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.

2.29 JESSICA GRANLUND

Jessica Granlund anser i sin åsikt att vindkraftsområdet vid Gålören i Petalax är olämpligt för vindkraftsproduktion. Området lämnades, efter besvär mot Österbottens landskapsplan 2030, etapp 2, av miljöministeriet utan fastställelse.

Bemötande:

Molpe vindkraftsområde är enligt vindkraftsutredningen ett potentiellt område för produktion av vindkraftsenergi av regional betydelse. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för området. Naturabedömningens resultat kommer att beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.

Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens Landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna. I förslagsskedet granskas ännu avgränsningen och huruvida området har förutsättningar att anvisas för regionalt betydande vindkraftsproduktion.

2.30 LARA, RONJA JA SORJE HARRISON

Lara, Ronja ja Sorje Harrison vastustavat mieli-

Vastine:

piteessään meritulivoimapuistoa Skaftungin-Sii-
pyyn edustalla, koska:

1. Kristiinankaupungissa on jo nyt paljon tuulivoimaa, ja koko kunnan alueen valtaaminen tuulivoimalla, rakentamalla mereenkin on liikaa ympäristövaikutusten vuoksi. Tästä syystä on tärkeää selvittää tarkkaan eri ehdotettujen alueiden luontoarvot ja ottaa ne huomioon päätöksiä tehdessä.
2. Siipyyn ja Skaftungin edustan merialue on kansainvälisestäikin erittäin tärkeä luonto-arvoiltaan sekä kaloille että linnuille. Merituulivoiman rakentaminen häiritsee vuosiksi merieläinten oloja, kalat kaikkoavat rakentamisaikoina ja pieneliöt kärsivät. Erityisen haitallista meritulivoima on suunnitellussa paikassa linnuille.
3. Lintujen päämuuttoreitti Pohjanlahden kautta menee suunnitellun tuulivoima-alueen läpi. Muuttoreitti on hyvin tärkeä vesilintujen muuttolinja. Se osa merialueesta, mihin lintujen kevät- ja syysmuutto jakautuu, vaihtelee erityisesti tuulen suunnan ja voimakkuuden mukaan. Myös saderintamat, kierrettävät sumurintamat ja lintujen lähtöalueet vaikuttavat asiaan, joten muuttoa voi mennä kaukana-kin avomerellä.
4. LUKE aikoo järjestää kesällä lentolaskentoja, joissa on tarkoitus selvittää lintujen esiintymismääriä ko. merialueella ja mahdollisesti laajentaa IBA-alueita lännemmäksi.

2.31 RASMUS HOLM

Rasmus Holm skriver i sin åsikt att alla havsvindkraftsområden utanför Kristinestad och Närpes bör styrkas ur utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Det fattas konsekvensanalyser om hur dessa kan komma att påverka den marina miljön över och under ytan. Även landskapet på

1. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja Kristiinan kaupungin päätettävissä on, mitkä näistä alueista toteutuvat tuulivoimatuotannolle ja millä rajauksilla. Maakuntakaava on yleisluonteinen suunnitelma ja tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksessä lukee, että alueen tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon mm. vaikutukset luonnonarvoihin. Merenkurkun eteläinen meritulivoima-alue 4 Kristiinankaupungin edustalla pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.
2. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu lukuisiin selvityksiin. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen poissulkevassa puskurianalyyssissä on huomioitu mm. Natura 2000-alueet, luonnonsuojelualueet, suoje-luohjelmat sekä IBA-alueet. Potentiaalisten tuulivoima-alueiden vaikutusten arvioinnissa on huomioitu mm. vaikutukset luontoympäristöön. Tuulivoima-alueiden vaikutukset ma- ja merikotkiin sekä sääksiin on myös selvitetty. Nämä selvitykset on huomioitu kaavaluonnoksessa. Tuulivoima-alueiden Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin lintujen törmäys- ja populaatiomallit. Natura-arvioinnin tuloksia ei aikataulusyystä voitu huomioida maakuntakaavaluonnoksessa mutta huomioi-daan maakuntakaavaehdotuksessa.
3. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteutamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin.
4. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnok-sen 2050 lähtökohtana on viimeisimmät IBA-alueiden rajaukset. Jos uutta tietoa IBA-alueiden rajauksista ilmenee kaavaehdotuksen laadinnan yhteydessä, niitä huomioidaan kaavaehdotuksessa.

Bemötande:

De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är enligt vindkraftsutredningen och Finlands miljöcentrals utredning lämpliga för produktion av vindkraft. Vindkraftsutredningen är gjord i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en

verkas och värdet på fastigheterna kommer att sjunka. Det bör inte heller byggas mera vindkraft på land i Kistonestad och Närpes. Det borde ordnas en folkomröstning i dessa frågor, samt veto-rätt för folk som bor permanent nära de anvisade vindkraftsområdena.

2.32 ANDREAS HÖGLUND

Andreas Höglund skriver i sin åsikt att det i Österbottens landskapsplan 2050 borde stå att de byar, där vindkraftsparker eller solenergi-produktionsområden etableras borde få sk. byapeng.

2.33 HELENA JOSKITT

Helena Joskitt skriver i sin åsikt följande och önskar få bemötandet sig tillskickat via e-mail.

1. Ur den information som finns tillgänglig i FCG:s utredning över potentiella områden för vindkraftsproduktion av regional betydelse framkommer det tydligt att utredningsområdena 61, 62, 63, 64 och 65 inte är lämpliga som vindkraftsområden. Enligt regeringens nya klimatprogram ska ännu större vikt fästas vid skyddande av naturens mångfald samt av arter som riskerar utrotning eller är under uppsikt. Detta ska huvudsakligen göras genom att skydda livsmiljön för sådana arter.

översiktlig plan. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar.

Bemötande:

Frågan om byapeng är inget som tas upp i landskapsplaners planeringsbestämmelser eller -rekommendationer.

Bemötande:

1. Till FCG:s utredning hör en konsekvensbedömning för potentiella områden i Österbotten. I den står det för utredningsområdena 61, 62, 63, 64 och 65 under "Rekommendationer för vidare planering" att de antingen hör till klass två eller till klass tre. Dessa områden lämpar sig i regel väl för vidare planering och vid den mer detaljerade planeringen rekommenderas att särskild uppmärksamhet fästs vid området särdrag. Vid den fortsatta planeringen rekommenderas att:
  - uppmärksamhet fästs vid de sammantagna konsekvenserna med andra projektområden
  - särskild uppmärksamhet fästs vid vindkraftverkens konsekvenser för skogsrensens livsmiljö (gäller utredningsområdena 61,62,63 och 64)
  - särskild uppmärksamhet fästs vid grundvattnet (gäller utredningsområdena 64 och 65)
  - en Naturabedömning har gjorts för utredningsområdena 64 och 65.
  - I den fortsatta planeringen har rekommendationerna som gavs i FCG:s utredning följts.
  - En utredning över de sammantagna konsekvenserna har gjorts.
  - En utredning över vindkraftsområdenas konsekvenser för skogsren har gjorts och beaktats i bedömningen av de sammantagna konsekvenserna. I den står det att förverkligandet av de områden som identifierats i utredningen över potentiella vindkraftsområden bedöms inte orsaka direkta sammantagna konsekvenser för sommar- och vinterbeten samt kalvningsområden som är viktiga för skogsrenspopulationen. Men att det är svårt att bedöma konsekvensernas omfattning och betydelse på ett tillförlitligt sätt eftersom

det saknas vetenskapliga forskningsresultat om skogsrenarnas beteende i området med verksamma vindkraftsparker.

- Utredningsområdet 64 finns, i enlighet med kommunens önskan, inte med i utkastet till Österbottens Landskapsplan 2050.
- Utredningsområdet 65 har avgränsats så att inga grundvattenområden ligger inom avgränsningarna.
- I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för utredningsområdena 61, 62, 63 och 65. Naturabedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.

► I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftverk står det att vid planering av området ska konsekvenserna för fast boende, fritidsboende, rekreation och skogsbruk samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden beaktas.

2. Noteras.

2. De ansvariga i kommunerna och vindkraftsbolagen handlar dessutom oseriöst med tanke på det problemavfall som uppkommer i och med vindkraften. Vindkraftverkens rotorblad tillverkas av kolfiber- och aramidkomposit som är organiska material och innehåller stora mängder bisfenoler.

2.34 JOHANNA JUSSILA

Johanna Jussila kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Helsingby-Tuovila-Vassorin ohitustien rakentaminen on hyvä asia ja olisi hyvä, jos liittymiä tulisi siten, että Jokikylistä pääsisi hyvin liittymään uudelle tielle. Huolenaiheena on kuitenkin liikenteen lisääntyminen Jokikylien alueella sekä Jokikylien pirstoutuminen. Turvallisuuden lisäämiseksi tiesuunnitelmaan tulisi kuulua myös kevyen liikenteen väylien suunnittelu mahdollisine ali- tai ylikulkuineen. Aiempi Tuovilantien 7161 ja Vähäänkyröön vievän tien 717 liikenne on ollut vaarallista jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Jos ohitustien yhteyteen ei suunnitella kevyen liikenteen väylää niin ehkäpä Tuovilantien 7161 voisi muuttaa kevyenliikenteen väyläksi ja "tonteille ajo sallittu" -tieksi.
2. Ohitustien linjausta voisi siirtää väliltä Tuovila - Vassor ja Tuovila - Karperö -linjalta Tuovila - Koivulahti Raippaluoto -linjaan. Tie pysyisi lännen puolella Kyrönjokea eikä uutta siltää tarvitsisi rakentaa joen yli. Samalla suunnitellun Tuovila - Karperö tien voisi poistaa suunnitelmasta ja jatkaa tielinjausta Koivulahdesta Koskön, Södra Jungsundin ja Iskmön kautta Raippaluotoon. Koivulahti on kasvava kylä, ja tie yhdistäisi suomenkieli-

Vastine:

1. Esitettyjen toimenpiteiden (mm. kevyen liikenteen väylät, ali- ja ylikulut sekä liittymät) suunnittelua tehdään seuraavissa tarkemmissa suunnitteluvaiheissa.
2. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 esitetyn linjauksen ensisijaisena tarkoituksena on oikaista valtatieä 8 ja lyhentää matka-aikaa, parantaa logistiikka- ja akkuteollisuusalueen sekä pitkämatkaisen liikenteen saavutettavuutta. Ohitustien tielinjauksen (maakuntakaavassa yhteystarve-merkinnällä) yksityiskohtaisempi sijainti määräytyy kuitenkin vasta tarkemmissa suunnitteluvaiheissa. Esitetty Tuovila-Koivu-

sen Tuovilan ja ruotsinkielisen Koivulahden ja Jokikylien kylä toisiinsa.

3. Autoliikennettä tulisi ohjata Vaasan satamaan siten, ettei sataman liikenne kulje Vaasan keskustan kautta. Tölby - Sulva - Sundom -linjaus on hyvä, vaikka siinä puututaan myös hyvin idylliseen miljööseen. Erityisesti Sulvan kylämiljöö tulisi säilyttää.
4. Rantarata tulisi suunnitella sekä henkilö- että tavaraliikenteelle. Mutta onko uudelle radalle oikeasti tarvetta? Nykyinen junarata kulkee Vaasasta Laihialle, Tervajoelle ja Seinäjoelle eli se ei kulje kovin paljon kauempaa kuin suunniteltu uusi rantarata. Nykyisenkin radan käyttöä voisi kasvattaa. Uusi junarata tuo lisää onnettomuuksia.
5. Jos rantarata toteutuu, niin rantarata tulisi noudattaa suunnitellun uuden ohitustien linjaa Tuovila - Skatila - Vassor tai, jos ohitustieosuus muuttuisi Tuovila - Koivulahti -linjaan, niin rantarata noudattaisi sitä samaa linjaa. Autotiestä tulee jo ympäristövaikutuksia ulkonäöllisesti, melullisesti ja saasteellisesti, joten rantaradan lisääminen sen rinnalle ei aiheuttaisi enää niin paljon lisähaittaa.
6. Junayhteyden kehittäminen Vaasan keskustasta Vaasan satamaan asti on tarpeellista. Vaasassa pitäisi olla matkustajille yhteys suoraan satamaan.

2.35 ALFRED KJELLMAN M.FL.

Alfred Kjellman m.fl. skriver i sin åsikt att Kvarkens havsområde bör förbli fritt från vindkraftsexploatering. Argumenten för detta är att:

- ▶ Kvarkens havsareal exklusive världsarvet utgör endast 5 % av Finlands hela havsområde.

lahti-Karperö-yhteys muodostuu olemassa olevista teistä (Tuovilantie + Koivulahdentie + Kosköntie + Kalvholmintien + Jungsundintie). Niiden osalta voi olla tarpeen tehdä teiden linjauksiin oikaisuja ja tien parannuksia, mutta niiden suurempi parantaminen voi olla hyvin haasteellista, sillä näiden teiden varret ovat jo entuudestaan hyvin asuttuja. Näiden yhteyksien parantaminen voi olla tarpeen muista syistä kuin mitä maakuntakaavassa nyt on ohitustien osalta osoitettu. Tältä osin muutos ei toteuttaisi maakuntakaavalle asetettuja maankäyttötavoitteita.

3. Tielinjauksen tarkempi sijainti ja suunnitteluratkaisut määräytyvät seuraavissa ja tarkemmissa suunnitteluvaiheissa.
4. Rantarata on esitetty maakuntakaavassa yhteystarvemerkinä. Merkintä mahdollistaa erilaisten ratalinjausvaihtoehtojen selvittämisen. Radan tarveselvitys on syytä laatia, mikäli sopivia linjausvaihtoehtoja ratalinjaukselle löytyy. Voi myös olla mahdollista, ettei sopivaa ratalinjausvaihtoehtoa löydy. Nykyisen Vaasa-Seinäjoki radan käytön lisäämiseksi on tehty useita selvityksiä, mutta maakuntaliitot eivät vastaa toimenpiteiden toteuttamisesta. Rantaradan osalta kyse on laajemman koko Suomea koskevan rataverkoston muodostumisesta kuin nykyisen Vaasa-Seinäjoki yhteyden liikenteen lisäämisestä. Raideliikenne on henkilöautoliikenteeseen nähden huomattavasti turvallisempaa. Onnettomuudet tapahtuvat usein vartioimattomissa tasoristeyksissä, joissa väistämisvelvollisuus koskee kumipyörillä kulkevaa liikennettä.
5. Merkitään tiedoksi.
6. Nykyisen Vaasa-Seinäjoki radan käytön lisäämiseksi on tehty useita selvityksiä, mutta maakuntaliitot eivät vastaa toimenpiteiden toteuttamisesta.

Bemötande:

Åsikten noteras vid uppgörandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. Av kommunerna har endast Nykarleby stad i sitt utlåtande önskat att Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 inte bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. På det svarar Österbottens förbund att eftersom Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4

- ▶ 30 % av känsliga hav ska före 2030 ges skyddsstatus.
- ▶ Kvarken är en av Fennoskandiens tio flaskhalsar i rovfåglarnas flyttningstråk.
- ▶ Kvarken är grund, packisbenägen och tidvis med bottenstående mycket höga packisvallar.
- ▶ Nordkalottens handelssjöfart sammanstrålar i Kvarken och behöver även vintertid säker sjöfart och vid behov assistans. Handelsfartygen bör vid svåra islägen kunna manövrera utanför normala farleder.
- ▶ Kvarken är den känsligaste delen av Finlands havsområden och därför illa lämpad för den belastning som en havsvindkraftsexploatering medför.
- ▶ Rekreativvärdet av det fria havet vid kusten är mycket högt.
- ▶ Mycket stora fastighetsvärden påverkas av en eventuell utbyggnad av havsvindkraften.
- ▶ Mer än 1500 personer har undertecknat ett upprop mot havsvindkraftsexploatering och för ett fritt Kvarken.
- ▶ Det saknas såväl regelverk som juridisk grund för havsvindkraftsexploatering såväl i territorialvattnen som i den ekonomiska zonen.
- ▶ Dessutom är den landbaserade vindkraften mycket mer kostnadseffektiv än den havsbaserade och åtnjuter större acceptans i närsamhället, i kommuner och bland markägare. Den pågående utbyggnaden av landbaserad vindkraft i förening med stabiliserande kärnkraft skapar tillräckliga förutsättningar för ett fossilfritt välfärdssamhälle och modern industri.

2.36 TUIJA JA ESA KORKEAMÄKI

Tuija ja Esa Korkeamäki vastustavat mielipiteessään Siipyyn-Skaftungin edustalle suunniteltua tuulivoimapuistoa koska alue on tärkeä lintualue. Tuulivoimapuistosta kuuluu mökille häiritsevää ääntä ja ne pilaavat näkymät mikä taas laskee mökkien hintoja.

ligger helt inom Nykarlebys gränser kan det strykas ur landskapsplanen ifall staden så önskar.

Vastine:

Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin. Natura-arvioinnin tuloksia ei aikataulusyystä voitu huomioida maakuntakaavaluonnoksessa mutta huomioidaan maakuntakaavaehdotuksessa. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen poissulkevassa puskurianalyyssissä on käytetty 1500 metrin puskuria asuin- ja lomarakennuksiin. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on osoitettu ominaisuusmerkinnällä seudullisesti merkittäviä tuulivoiman tuotantoalueita. Alueet eivät ole aluevarauksia ja Kristiinankaupungin päätettävissä on, mitkä näistä alueista toteutuvat ja millä rajauksilla. Merenkurkun eteläinen meritulivoima-alue 4 Kristiinankaupungin edustalla pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin,

2.37 JUKKA KOSKELAINEN

Jukka Koskelainen vastustaa mielipiteessään merituulivoimaloiden suunnittelua ja rakentamista Kristiinankaupungin edustan merialueille ja vaatii, että Pohjanmaan maakuntakaava 2050 ei salli minkäänlaista merituulivoimaloiden suunnittelua ja rakentamista Merenkurkun eteläiselle merituulivoima-alueelle 4 ja että Metsähallituksen esittämä suunnittelualue poistetaan kaavaluonnoksesta.

1. Tuulivoima-alueiden alustavassa kartoituksessa, oli tavoitteena tunnistaa ennakoivasti sellaiset sensitiiviset alueet, joissa tuulivoima kohtaa muun alueidenkäytön ja ympäristönsuojelun johdosta vastustusta. Jo nyt on selvää, että kyseinen alue on uhanalaisen haahkakannan ja Natura-alueen pesimäsaarten läheisyyden takia sellaisia sensitiivisiä alueita, joille tuulivoimaa ei kannata suunnitella.
2. Kristiinankaupungin edustan merialue on luontoarvoiltaan ainutlaatuinen Suomessa ja siellä on kansainvälisestikin erittäin tärkeä IBA-alue. Kesä-syyskuussa merialuetta käyttää kymmeniä tuhansia merilintuja, joista haahka on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi.
3. Lintujen päämuuttoreitti menee Kristiinankaupungin edustan ohitse suunnitellun tuulivoima-alueen läpi. Se osa merialueesta, mihin kevät- tai syysmuutto jakautuu, vaihtelee erityisesti tuulen suunnan ja voimakkuuden mukaan. Myös saderintamat, kierrettävät sumurintamat ja lintujen lähtöalueet vaikuttavat asiaan ja muutto voi kulkea pitkiä matkoja 10–30 kilometrin etäisyydellä rannikosta. Linnut joutuvat jo rakentamisen aikana väistymään ja väistävät tutkimusten mukaan myös jo valmiita tuulimyllyjä.
4. Alueen matalikot ovat tärkeitä kalojen kutsualueita ja siksi suuret määrät lintuja esiintyy alueella suuren osan vuotta. Matalikoilla esiintyy myös viimeisimpien merenpohjatutkimusten mukaan runsaasti sinisimpukkaa, joka on sukeltaville merilinnuille, varsinkin haahkalle, ensisijainen ravinnonlähde.
5. Tuulivoimaloiden rakentaminen huonontaa merenpohjan tilaa ja vaikuttaa negatiivisesti kalojen ja lintujen elinolosuhteisiin pysyvästi.
6. Kristiinankaupungin alueelle on jo rakennettu, on rakenteilla ja suunnitteilla niin paljon tuulivoimaa, että kaikkia esitettyjä uusia alueita ei voida toteuttaa. Yhden kunnan alueelle ei voi rakentaa liian paljon tuulivoimaloita niiden ympäristövaikutusten vuoksi.

että alue on riittävän suuri toteutettavaksi..

Vastine:

1. Kyseessä oleva alue soveltuu sekä Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen ja SYKEN tutkimuksen mukaan tuulivoima-alueeksi.
2. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnosta 2050 laadittaessa on huomioitu luonnonsuojelualueet, suojeluohjelmat, Natura-alueet, IBA-alueet ja EMMA-alueet. Lähtökohtana on viimeisimmät IBA-alueiden rajaukset. Tuulivoimaselvityksen poissulkevassa puskurianalyyssissä käytettiin 500 metrin etäisyyttä IBA-alueisiin.
3. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin.
4. Tuulivoima-alue sijaitsee merialueella, jonka syvyys pääasiassa on 15–40 metriä.
5. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden tarkemmassa suunnittelussa selvitetään mahdollisuuksien mukaan tuulivoimarakentamisen vaikutuksia merenpohjan tilaan sekä kalojen ja lintujen elinolosuhteisiin.
6. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 on osoitettu ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset, seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja Kristiinankaupungin päätettävissä on, toteutuuko alueet tuulivoi-

Siksi on tärkeää selvittää tarkkaan eri ehdotettujen alueiden luontoarvot ja ottaa ne huomioon päätöksiä tehdessä.

marakentamiselle ja millä rajauksella. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 on yleisluonteinen suunnitelma ja tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksessä lukee, että alueen tarkemmassa suunnittelussa on otettava huomioon mm. vaikutukset luontoympäristöarvoihin. Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 4 Kristiinankaupungin edustalla pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.

2.38 PETER LILLKVIST

Peter Lillkvists åsikt gäller naturområdena i Österbotten, som borde få vara just det de är dvs. underbara skogar, mossar och myrar, lugna ställen för människans rekreation. Varför ska de sista unika ödemarkerna förstöras med vindkraftverk. Var ska folk njuta av lugnet i skogen under bärplockning och svampjakten och vem vill se dessa blinkande lampor som en siluett på natthimlen? Vindmöllor ska byggas där det redan är förstört, efter alla stora vägar och i hamnarna.

2.39 JENNY LINDBERG

Jenny Lindberg skriver i sin åsikt att Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 ska tas bort från utkastet till Österbottens landskapsplanen 2050 och aldrig mera sättas in i någon framtida landskapsplan

1. Området ligger strax utanför ett IBA-område som var orsaken till att ett havsvindkraftsområde tagits bort med domstolsbeslut. LUKE ska göra flygtaxeringar och området kommer sannolikt att förstöras västerut, upp till 20 km från kusten.
2. Området ligger mitt i viktiga flyttstråk för flera olika fåglar.
3. FCG:s rapport som står som grund för vindkraftsområdena i utkastet till Landskapsplanen 2050 är bristfällig på flera punkter enligt Suupohjan lintutieteellinen yhdistys. Rapporten beaktar varken flyttstråk eller IBA. Rapporten nämner inte vilka källor den använt.
4. Kusten är Kristinestads trumfkort och främsta orsak till att människor vill flytta hit och vistas här. Byarna Sideby och Skaftung har på senare år lockat invånare just tack vare

Bemötande:

Noteras.

Bemötande:

1. IBA-området har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 genom att i den utslutande buffertanalysen använda ett avstånd på 500 meter till IBA-områden. Ifall det framkommer nya uppgifter gällande IBA-områdets avgränsning vid uppgörandet av landskapsplanförslaget beaktas dessa i planförslaget.
2. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationssmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens Landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna.
3. Vindkraftsutredningen är gjord i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. IBA-området har beaktats och en kollisionsmodell har gjorts som en bakgrundsutredning för Natura-bedömningen.
4. I planeringsbestämmelsen för vindkraftverk står det att vid planering av området ska beaktas konsekvenserna bl.a. för fast boende, fritidsboende och rekreation samt för land-

närheten till havet och naturen. Den storskaliga vindkraft som planeras till havs med upp till 400 meter höga kraftverk kommer att dominera precis hela kommunen. Allt kustnära boende, alla fritidsbostäder, allt mister det mesta av sitt värde.

5. I Kristinestad finns redan en alldeles för stor mängd kraftverk. Ingen annan ort i Österbotten har väl så tätt med kraftverk? Andra kommuner och delar av landet också ska bidra till den gröna omställningen?
6. Österbottens förbund har ett ansvar för helhetsplaneringen inte de enskilda kommunerna.

skaps-, kulturmiljö och naturvärden. I samband med större vindkraftsprojekt görs en miljökonsekvensbedömning för att säkerställa att miljökonsekvenserna utreds tillräckligt noggrant.

5. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 utanför Kristinestad minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, kuitenkin niin, että alue on riittävä suuri toteutettavaksi.
6. Till landskapsförbundens uppgifter hör att uppgöra en landskapsplan. Landskapsplanen är en strategisk plan och i en landskapsplan anvisas markanvändning av regional betydelse. Landskapsplanen förverkligas via de kommunala planerna. För utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 gjordes en konsekvensbedömning, enligt vilken planutkastet inte har större negativa konsekvenser.

2.40 NINA LINDLÖF, KAJ LINDLÖF, PIA KASKELA, MAURI KASKELA

Nina Lindlöf, Kaj Lindlöf, Pia Kaskela och Mauri Kaskela anser att den kustnära havsvindkraftsparken utanför Sideby och Skaftung inte bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 eftersom:

1. området, i enlighet med förvaltningsdomstolens beslut, togs bort från Österbottens landskapsplan 2040.
2. området gränsar till ett internationellt fågelskyddsområde (IBA), som efter utredningar troligtvis kommer att förstöras.
3. området är grunt och utgör en viktig matplats för fåglar.

Bemötande:

1. Vindkraftsområdet som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är inte det samma som fanns anvisat i Österbottens landskapsplan 2040. Området utanför Sideby-Skaftung är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt SYKES utredning lämpligt som vindkraftsområde. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 utanför Kristinestad minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.
2. IBA-området har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. I den uteslutande buffertanalysen användes ett avstånd på 500m.
3. Vindkraftsområdet ligger i ett havsområde med ett djup på 15–40 meter. Enligt planeringsbestämmelsen för havsområden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. naturvärden. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationssmodellering för de viktigaste fåglar som

eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna.

2.41 STINA LÄHTEENMÄKI

Stina Lähteenmäki skriver i sin åsikt att vindkraftsområdet utanför Sideby-Skaftung inte ska tas med i Österbottens landskapsplan 2050.

1. Området har redan en gång tagits bort genom domstolsbeslut. Att endast flytta ut området en aning löser inte problemet.
2. I utkastet till Österbottens landskapsplanen 2050 ligger det tänkta havsbaserade vindkraftsområdet i direkt anslutning till ett nationellt och internationellt betydelsefullt IBA-område, det enda IBA-området söder om Vasa.
3. Att bygga ett storskaligt industriområde i ett så känsligt naturområde påverkar oåterkalleligt djurens livsrum och hotar naturens mångfald. En mångårig byggprocess kan skrämja iväg fåglarna till och med permanent. Likaså flera år av utbredda undervattensarbeten med sprängning, muddring, pålning, gjutning etc. är mycket störande för alla levande varelser som vistas i området och i vattnet. Området ligger mitt i sjöfåglarnas födosökningsområde. Speciellt för den hotade ejdern, är det här ett väldigt viktigt område.
4. Det är frågan om ett grunt havsområde där fiskarna leker. Havsbotten har inte undersökts tillräckligt.
5. Kustnära havsvindparker påverkar människor i stor utsträckning, då havslandskapet förändras /förstörs. Blinkeffekter (speciellt kvälls-och nattetid) och buller som alstras av vindkraftverken stör invånarna. Värdet på alla fastigheter längs Sidebys och Skaftungs kust, både för fast boende och sommarstugor, kommer sannolikt också att sjunka rejält, då hela synfältet fylls av vindkraftverk.
6. Kristinestad har redan satsat stort på landbaserade vindkraftsparker och flera energiparker till lands är på kommande. Många invånare anser att toleransgränsen är nådd gällande vindkraft överlag och att havet bör

Bemötande:

1. Vindkraftsområdet som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är inte det samma som fanns anvisat i Österbottens landskapsplan 2040. Området utanför Sideby-Skaftung är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt SYKES utredning lämpligt som vindkraftsområde.
2. IBA-området har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. I den uteslutande buffertanalysen användes ett avstånd på 500 m.
3. Vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har beaktats naturskyddsområden, skyddsprogram, Natura-områden, IBA-områden och EMMA områden. Enligt planeringsbestämmelsen för havsområden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. naturvärden. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna.
4. I planeringsbestämmelsen för vindkraftverk står det att vid planering av området ska beaktas konsekvenserna bl.a. fiske. Fiskars lekplatser utreds och beaktas i den mer detaljerade planeringen.
5. I planeringsbestämmelsen för vindkraftverk står det att vid planering av området ska beaktas konsekvenserna bl.a. för fast boende, fritidsboende och rekreation och fiske samt för landskaps-, kulturmiljö och naturvärden. I dessa ingår vid behov bullermodeller och utredningar av ljuseffekter.
6. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till

lämnas öppet med fri horisont.

2.42 CAMILLA MATSSON

Camilla Mattson skriver i sin åsikt att havsvindparken utanför Sideby och Skaftung ska strykas ur Österbottens landskapsplan 2050.

1. En storskalig vindkraftspark utanför Sideby och Skaftung står i konflikt med målet för Österbottens landskapsplan 2050 att Österbotten år 2050 ska vara en ledande region för hållbar utveckling med god livsmiljö, välmående befolkning och blomstrande näringsliv. Gällande god livsmiljö är målsättningen en mångfaldig natur, rent vatten och ett ansvarsfullt användande av naturresurser. Landskapsplanen förbiser totalt konsekvenserna för de boende och miljön i Sideby och Skaftung.
2. Utländska bolag skulle med stor sannolikhet bli de som uppför och äger vindkraftverken.
3. Det finns i nuläget inga planer på att ersätta hus- och markägarna för att deras egendom kommer att minska i värde vid uppförandet av en havsvindpark.
4. Förutom de rent estetiska nackdelarna vindkraftverk i allmänhet bidrar med, borgar vindkraftverken oavsett på land eller till havs varken för en hållbar utveckling för regionen eller en god livsmiljö för de boende. Vattnet kommer inte att förbli rent och miljön förblir inte heller mångfaldig. Fisket skulle troligen upphöra helt då uppförandet av en havsvindpark skulle kräva att stora mängder muddringmassor behöver fraktas bort. Havsbotten skulle riskera att få mycket negativ påverkan. Fågellivet skulle påverkas mycket negativt och fågelbeståndet skulle minska drastiskt.
5. En havsvindpark i vattnet utanför Sideby och Skaftung skulle sannolikt inte generera några fler arbetstillfällen för befolkningen och det skulle heller inte bidra till ett blomstrande näringsliv för regionen.

2.43 MATHIAS NORRGÅRD

Mathias Norrgård skriver i sin åsikt att vindkraftsområdet Lasor i Vörså ska lämnas bort från Österbottens landskapsplan 2050 eftersom det väst om området redan finns godkända planer för mindre vindkraftsparker. Dessa bildar tillsammans en helhet och ska behandlas som en sådan.

kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 utanför Kristinestad minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.

Bemötande:

1. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 utanför Kristinestad minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.
2. Österbottens landskapsplan 2050 tar inte ställning till vem som förverkligar vindkraftsparkerna.
3. Noteras.
4. Området utanför Sideby-Skaftung är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt SYKES utredning lämpligt som vindkraftsområde. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. fast boende, fritidsboende och rekreation och fiske samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden.
5. Noteras.

Bemötande:

De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 baserar sig på gjorda utredningar och dialog med kommunerna. Som en del av vindkraftsutredningen gjordes en konsekvensbedömning skilt för varje område och för helheten.

2.44 PETER NORRGÅRD

Peter Norrgård skriver i sin åsikt att vindkraftsområdet Lasor i Vörå ska lämnas bort från Österbottens landskapsplan 2050 eftersom området gränsar både i söder och väst till fast boende och i väst till ett nationellt värdefullt kulturlandskap. I området finns även både vandrings- och cykelleder samt skidspår. Väst om området finns redan godkända planer för mindre vindkraftsparker.

2.45 GEN NYLUND

Gen Nylund skriver i sin åsikt att de i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisade vindkraftsområdena 62, 63 och 65 bör strykas ur landskapsplanen. Ett av Österbottens sista stora tysta och mörka områdena på land ligger i Purmo och Purmo ådal är ett värdefullt kulturlandskap.

2.46 REBECCA NYLUND

Rebecca Nylund skriver i sin åsikt följande och vill gärna få svar personligen:

Ännu för några år sedan poängterade Österbottens förbund vikten av stora, sammanhängande, mörka och tysta områden. I Pedersöre finns Österbottens största, tystaste och mörkaste områden och de bör inte exploateras av storskalig vindkraftsindustri. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas områden för vindkraft inom Purmo ådals odlingslandskap, nr 123 på listan över Nationellt värdefulla landskapsområden (VAMA 2021). Österbottens förbund borde

Bemötande:

De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 baserar sig på gjorda utredningar och dialog med kommunerna. I vindkraftsutredningen gjordes en så kallad uteslutande buffertanalys i syfte att utesluta sådana områden som inte är lämpliga för vindkraftsproduktion. I analysen beaktades bland annat bosättning, kulturmiljöer och värdefulla landskapsområden samt landskapsmässigt värdefulla rekreationsområden. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. I planeringsbestämmelsen för vindkraftsverk står det att vid planering av området ska beaktas konsekvenserna bl.a. för fast boende, rekreation samt för landskaps- och kulturmiljövården.

Bemötande:

Områdena 62, 63 och 65 är enligt vindkraftsutredningen områden som är lämpligt som vindkraftsområde. Enligt planeringsrekommendationen för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på tematkartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden. För mörka områden lyder planeringsrekommendationen att vid planering och utveckling av områden som finns inom zonerna med typisk mörk himmel eller landsbygdshimmel på tematkartan över mörka områden bör uppmärksamhet fästas vid den upplevelsepotential som mörkret erbjuder. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas inte något vindkraftsområde inom det nationellt värdefulla landskapsområdet Purmo ådals odlingslandskap. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraftsverk ska vid planering av området konsekvenserna för landskaps- och kulturmiljövården beaktas.

Bemötande:

Österbottens förbund betonar vikten av mörka och tysta områden på samma sätt som tidigare. Tysta och mörka områden har tagits fram som bakgrundsinformation för planläggningen. Enligt planeringsrekommendationen för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på tematkartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden. För mörka

bespara dessa områden från vindkraftsindustri.

2.47 LOTTA NYQVIST

Lotta Nyqvist skriver i sin åsikt följande och önskar få personligt bemötandet sig tillskickat via e-mail:

1. Nedervetil vandringsled bör i sin helhet tas med i Österbottens landskapsplan 2050. Den regionalt betydelsefulla friluftsleden är planerad som en helhet på tiotals kilometer och med möjlighet att sammanlänkas med Perho å och Såka-Åivo vandringsleder i Karleby. Såka leden har redan förbindelse över kommungränsen med Bast-Brännkärr vandringsled i Nedervetil. Detta unika nätverk i två kommuner och landskap har potential att erbjuda en enhetlig friluftsled på t.om. 85 km och därmed verkligt betydande rekreations- och naturmotionsmöjligheter.
2. Jolkka vindkraftsområde (nr 60 i utredningen) bör ej ingå i landskapsplanen 2050. Slutsatsen i bedömningen av de sammantagna konsekvenserna, är att det är väldigt sannolikt att toleransen för Nedervetil kulturlandskap överskrids om alla vindkraftsområden på 5 km avstånd byggs. Utredningen av Jolkka vindkraftsområde är bristfällig, eftersom informationen om den delvis förverkligade regionalt betydelsefulla friluftsleden inte varit tillgängligt/beaktats i utredningen.
3. Eftersom största delen av vindkraftsområdena i nuvarande landskapsplan är byggda, planerade eller under planering, bör försiktighetsprincipen tillämpas och nya områden för vindkraft på land anvisas utgående från utredningens uteslutande buffertanalys; alternativ 2 i landskapsplanen 2050.

2.48 JOHANNA RÖNKKÖ

Johanna Rönkkö kirjoittaa mielipiteessään, että Kristiinankaupungin Siipyyn ja Skaftungin edustan merituulivoima-alue (Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 4) ei osoiteta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050.

1. Tuulivoima-alue on osoitettu liian lähelle mannerta, vain noin 10 km etäisyydelle, jol-

områden lyder planeringsrekommendationen att vid planering och utveckling av områden som finns inom zonerna med typisk mörk himmel eller landsbygdshimmel på temakartan över mörka områden bör uppmärksamhet fästas vid den upplevelsepotential som mörkret erbjuder. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas inte något vindkraftsområde inom det nationellt värdefulla landskapsområdet Purmo ådals odlingslandskap. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraftsverk ska vid planering av området konsekvenserna för landskaps- och kulturmiljövärden beaktas.

Bemötande:

1. Vandringsleden kan anvisas i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 som riktgivande friluftsled.
2. Jolkka vindkraftsområde är enligt vindkraftsutredningen lämpligt område för vindkraft. Enligt planeringsbestämmelsen ska konsekvenserna för bl.a. rekreation, landskaps- och kulturmiljövärden beaktas i den mer detaljerade planeringen.
3. De avståndszoner som beaktades i vindkraftsutredningens buffertanalys har utarbetats i växelverkan med en samarbetsgrupp bestående av representanter från centrala intressentgrupper och myndigheter. Samarbetsgruppens roll var att bidra med expertis från olika områden vid beredningen av utredningen.

Vastine:

1. Tuulivoimaselvityksen ja SYKE:n selvityksen mukaan Merenkurkun eteläinen merituuli-

loin tuulimyllyjen jatkuva välke ja melu häiritsevät rannan asukkaita ja tulevat olemaan siten vakava terveyshaitta. Tuulivoiman infraäänien on todettu olevan haitallista ihmisen terveydelle. Näitä haittoja ovat mm kuulo- ja tasapaino-ongelmat, huimaus ja tinnitus, vastustuskyvyn heikkeneminen, sydämen ja verisuonten kollageenimuutokset, unihäiriöt sekä keskittymishäiriö.

2. Tuulivoiman rakentaminen lähelle tärkeää lintualueita kestää useita vuosia, sekoittaa merenpohjan ja karkottaa aluetta käyttävät linnut pysyvästi. Tuulimyllyjen rakentaminen muuttaa oleellisesti merenpohjan tilaa ja heikentää sekä kutualueen että lintujen elinolosuhteita. Tuulivoima-alue sijoittuu meressä oleville alle 20 metrin syvyisille matalikoille, jotka ovat lintujen ruokailualueita ja kalojen kutualueita. Merialue on erittäin tärkeä kalojen, mm. silakan ja siian kutualue ja siksi myös vesilintujen ruokailu ja sulkimisalue. Siellä on kesäisin jopa 30 000 vesilintua ruokailemassa, osan ajasta lentokyvyttöminä sulkien vaihdon takia.
3. Suurten lintujen törmäysriski roottoreihin on huomattava. Keväisin ja syksyisin alueen läpi muuttaa useampi satatuhatta merilintua, joiden muuttoreitti menee sääolosuhteiden mukaan vaihtelevasti suunnitellun tuulivoima-alueen läpi.
4. Jo ennestään harvenevien kalastajien elinkeinon jatkamiselle tuulivoimaloiden alueen rakentaminen tarkoittaa suurta uhkaa, kalakantojen olevan uhattuna tuulimyllyjen takia.
5. Tutkimusten mukaan tuulivoimalat voivat voimistaa ilmastonmuutosta ja aiheuttaa kiviä.
6. Kristiinankaupungissa on jo rakennettu toista sataa myllyä, jotka riittävät alueen tarpeeseen nähden. Suunnitteilla ja jo rakenteilla on tulossa vielä lisää. Suunnitelmia tulee kohtuullistaa ja tehdä tarvittavat tutkimukset ja haitta-arviot pysyvien vaurioiden välttämiseksi.
7. Kristiinankaupungin seutu perinnemaisemineen kuuluu Pohjanmaan rannikon arvokkaihin kohteisiin. Perinnemaisemat, tai perin-

voima-alue 4 soveltuu merkitykseltään seudulliseksi tuulivoimapuistikoksi. Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 4 Kristiinankaupungin edustalla pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.

2. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnos 2050 perustuu lukuisiin selvityksiin. Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan tuulivoimaselvityksen poissulkevassa puskurianalyyssissä on huomioitu mm. IBA-alueet. Potentiaalisten tuulivoima-alueiden vaikutusten arvioinnissa on huomioitu mm. vaikutukset luontoympäristöön. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset luonnonarvoihin.
3. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset luonnonarvoihin.
4. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset kalastukseen. Miten kalastukselle tärkeitä alueita voisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 ja miten tuulivoima-alueiden toteuttamisessa pitäisi huomioida kalastuselinkeinoja keskustellaan syksyllä Baltic Sea2Land hankkeen puitteissa.
5. Merkitään tiedoksi.
6. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetaan ominaisuusmerkinnällä potentiaaliset seudullisesti merkittävät tuulivoiman tuotantoalueet. Alueet eivät ole aluevarauksia ja kuntien päätettävissä on, toteutuuko alue tuulivoimarakentamiselle ja millä rajauksella. Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 4 Kristiinankaupungin edustalla pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi.
7. Tuulivoimaloiden alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset luonnonarvoihin.

nebiotoopit, kuuluvat meidän lajirikkaimpiin luontotyyppeihimme ja ovat siis tärkeässä osassa luonnon monimuotoisuuden suojelussa.

8. Emeritusprofessori Kimmo Suomi: "Suomessa ei ole mitään muuta näin suurta suunniteltujen infrahankkeiden kokonaisuutta, josta ei ole tehty eikä ole tekeillä ilmiön mahdollisimman kokonaisvaltaista, systemaattista tutkimusta. Tuulivoiman käytännön suunnittelu ja rakentaminen Suomessa juoksee alan tutkimuksen edellä". Kimmo Suomi ja Pirjo Keronen: "Tuulivoimaloiden terveyshaitat ovat suuri riski, jota ei oteta riittävästi huomioon poliittisessa päätöksenteossa ja tuuliteollisuusalueiden sijoittelussa".

2.49 ANTERO SILTANEN

Antero Siltanen kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Pohjanmaan liitto pitäisi tehdä pysyvän päätöksen siitä, että Siipyyn – Skattungin edustalle suunnitellun valtavan merituulivoimakeskittymän jatkosuunnittelulle laitetaan pysyvä kiello. Suunniteltu tuulivoima-alue on Naturan vaikutusalueella ja heikentää niitä luontoarvoa, joita ko. linnusto-Natura edustaa. Koska kyseessä on lintujen suojelualue, Natura-rajaus tulee ymmärtää ohjeellisena. Natura-alue on linnuston kannalta merkittävästi suurempi kuin mitä sen nykyinen alue-rajaus on.
2. Alue sijoittuu tärkeälle suurten vesilintujen muuttoreitille. Tuulioolosuhteista riippuen, suuret vesilinnut käyttävät pohjoiseteläsuuntaisen lentoreitin ohella koillinen-lounas suuntaista lentoreittiä suoraan kaavaillun tuulivoimakeskittymän läpi. Koska tuulivoimaloiden korkeus on nostettu jopa 350 metriin isojen aurassa liikkuvien lintujen törmäys tuulivoimaloiden lapoihin on isoakin suurempi riski.

2.50 PIA SJÖLIND

Pia Sjöling skriver i sin åsikt följande och begär personligt svar på sin respons:

1. FCG:s utredning om potentiella vindkraftsområden är full av motsägelser. Gällande alla delområden påstås först att de sammantagna konsekvenserna är betydande för att sedan ändras till att påverkan inte har betydelse eller är ringa.
2. Målet är att Österbotten ska år 2050 vara en ledande region för hållbar utveckling,

hin. Perinnebiotoopin suunnittelumääräyksen mukaan alueidenkäyttö ja toimenpiteet tulee suunnitella ja toteuttaa niin, että edistetään kulttuurivaikutteisten luonnonarvojen ja biologisen monimuotoisuuden säilymistä alueella. Alueen käytössä on varmistettava, että kulttuuri- ja luonnonperinnön arvot säilyvät.

8. Merkitään tiedoksi.

Vastine:

1. Merenkurkun eteläinen merituulivoima-alue 4 Kristiinankaupungin edustalla pienennetään Kristiinankaupungin, Väyläviraston ja Traficomien lausuntojen mukaisesti, kuitenkin niin, että alue on riittävän suuri toteutettavaksi. Suunniteltu tuulivoima-alue ei ole Natura-alueen rajauksien sisällä. Natura-alueen rajaus ei ole ohjeellinen. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minkä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa.
2. Natura-arvioinnin taustaselvityksenä tehtiin keskeisimpien, tuulivoimahankkeista mahdollisesti kärsivien lintujen törmäys- ja populaatiomallinnus. Tämän mukaan yhdenkään lajin osalta Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitettujen tuulivoima-alueiden toteuttamisella ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia populaatioihin.

Bemötande:

1. I FCG:s utredning beskrivs först vilka värden som finns inom de potentiella vindkraftsområdena, därefter bedöms konsekvenserna och slutligen ges rekommendationer för vidare planering.
2. Noteras.

med god livsmiljö, invånaren i fokus och blomstrande näringsliv. Det gäller tydligen inte dem som lever under hotet att bli helt omringar av vindkraftverk. Vindkraftsområdena kommer att ha förödande konsekvenser för samhällsstruktur, landskap och kulturmiljö, vidsträckta och sammanhållna naturområden, naturresurser och naturskydd, rekreation och primärnäringar samt för nu mörka och tysta områden.

3. I vindkraftsutredningen har enbart konsekvenserna för boendet på ett avstånd på 5 km utretts. I MKB-förfarandet anser NTM-centralen att avståndet borde vara 7 km. Inga bullermodeller eller ljuseffektspåverkan heller gjorts. Den nya naturskyddslagen förespråkar skyddet av mörka och tysta områden.

4. Miljöministeriets anvisningar och bedömningsmetoder är föråldrade. Det finns inga tillförlitliga undersökningar gällande vindkraftsindustrin av denna storlek eller omfattning.

5. Utrotningshotade fågelarter som observerats i utredningsområdena 61, 62, 63, 64, 65 bör beaktas.

6. Synlighetsanalysen baserar sig på en teoretisk layout som verkar vara ett skämt.

7. Enligt den nya avfallslagen får inte vindkraftsverkens fundament vara kvar i marken efter kraftverkens avslutade livslängd. Dessutom behövs en utförlig materialförteckning samt rivningsplan göras.

8. Vindkraftsindustrin erbjuder inga arbetsplatser för lokalbefolkningen efter byggnadsskedet. Förekomsten av utländsk arbetskraft under byggnadsskedet är markant. Likaså andelen av utländsk ägo av industrin.

9. Klimatavtrycket för kraftverkens hela livslängd borde beräknas och jämföras med hur mycket kol som den orörda naturen skulle ha bundit ifall inte vindkraftsområdet inte för-

3. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bygger på omfattande utredningar. Utredningar är gjorda i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. Enligt planeringsbestämelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. fast boende, fritidsboende och rekreation. I dessa ingår vid behov bullermodeller och utredningar av ljuseffekter. Tysta och mörka områden har tagits fram som bakgrundsinformation för planläggningen. Enligt planeringsrekommendationen för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på tematkartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden. För mörka områden lyder planeringsrekommendationen att vid planering och utveckling av områden som finns inom zonerna med typisk mörk himmel eller landsbygdshimmel på tematkartan över mörka områden bör uppmärksamhet fästas vid den upplevelsepotential som mörkret erbjuder.

4. Noteras.

5. Utrotningshotade fågelarter har beaktats i utredningen över potentiella vindkraftsområden och i naturabedömningen. Naturabedömningens resultat beaktas vid utarbetandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.

6. Synlighetsanalysen bygger på en etablerad metodologi som beskrivs i karttjänsten.

7. En materialförteckning och rivningsplan kan göras först i den mer detaljerade planeringen.

8. Noteras.

9. Noteras.

verkligas.

10. Det påstådda problemet med elbrist kommer inte att lösas med ökad vindkraft. Lösningen är en innovativ satsning på mini- och mikrogrids på gårdsnivå, samt utbyggandet av bioanläggningar.

2.51 ASTRID SMEDS

Astrids Smeds skriver i sin åsikt följande:

1. Koordinater bör finnas på plankartan för att säkerställa var exakt vindkraftsområden är tänkt att finnas.
2. Utredningarna finns enbart på finska i en region med stor del svenskspråkiga.
3. Vindkraftsområdet Poikel i Korsnäs kommun bör inte anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 eftersom området är allt för nära bebyggelse.
4. Vindkraftsområdet Molpe i Korsnäs/Malax bör inte anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 eftersom det finns i anslutning till grundvattenområden och i övrigt för nära bebyggelse.

10. Målsättningen för Österbottens landskapsplan 2050 är att möjliggöra ett energisystem som består av mångsidig produktion, tillräcklig lagring och säker distribution. I en landskapsplan anvisas endast sådan markanvändning som har betydelse på regional nivå. Mindre energiproduktionsenheter som bioanläggningar och solenergiproduktionsområden behöver inte anvisas i en landskapsplan.

Bemötande:

1. En landskapsplan är en översiktlig plan och ska tolkas som en sådan. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. Vindkraftsparkernas exakta läge bestäms alltså först i den mer detaljerade planeringen.
2. De viktigaste plandokumenterna dvs. plankartan med tillhörande planbeteckningar och planeringsbestämmelser, planbeskrivningen, konsekvensbedömningen samt vindkraftsutredningen finns både på svenska och finska. De övriga utredningarna är enbart på finska men med en sammanfattning på svenska. Österbottens förbund har tyvärr inte resurser att översätta alla utredningar och att direkt få dem på svenska har visat sig vara omöjligt.
3. Vindkraftsområdet Poikel finns redan anvisat i Österbottens landskapsplan 2040. Vid utarbetande av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har området granskats och i samråd med kommunen bibehålls vindkraftsområdet Poikel som ett regionalt betydande vindkraftsområde. Enligt planbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenser för bland annat boende och fritidsboende.
4. I den uteslutande buffertanalysen beaktades grundvattenområdena, men runt grundvattenområdena användes ingen buffert. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas. I den mer detaljerade planeringen av vindkraftsområden görs det noggrannare utredningar bl.a. gällande grundvattenområden. I planeringsbestämmelsen för viktigt grundvattenområde eller grundvattenområde som lämpar sig för vattentäkt står det att områdesanvändning och åtgärder i området och i dess närhet

bör planeras så att de inte riskerar grundvattenområdets användning samt vattnets kvalitet och mängd. I den uteslutande buffertanalysen har använts ett avstånd på 1500 meter till bostads- och fritidsbyggnader. De avståndszoner som beaktades i buffertanalysen utarbetades i växelverkan med en arbetsgrupp bestående av representanter från centrala intressentgrupper och myndigheter. Samarbetsgruppens roll var att bidra med expertis från olika områden vid beredningen av utredningen. I förslagsskedet granskas ännu avgränsningen och huruvida området har förutsättningar att anvisas för regionalt betydande vindkraftsproduktion.

5. Utredningsområdet 56 är ett omfattande vattenområde utanför Korsnäs och Närpes. Vindkraftverken kommer att dominera horisonten och synas bl.a över till Höga kusten i Sverige. Hela kusten blir dominerad av vindkraftverk
6. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 saknar utredningar över strömmingens lekplatser och laxens vandringar upp mot älvarna samt hur de påverkas av vindkraftsparker. Vindkraftsområdets inverkan på fisket har inte utretts och i planutkastet saknas en helhetsplan över fisket och hur Finland skulle kunna bli självförsörjande på fisk.
7. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 saknar utredning över och hur plankton påverkas av vindkraftsparker.
8. Elöverföringen från vindkraftsområdet i Korsnäs är dragen över grundvattenområdet och ingen bedömning finns hur detta kan påverka vattenförsörjningen.
9. Isbrytarnas rörelse under vintern är inte utredd.
10. Myndigheter kan inte ha rätt att ge tillstånd till att förstöra havsområden och livet som finns i det.

2.52 JOSEF SMEDS

Josef Smeds motsätter sig i sin åsikt det havsbaseerade vindkraftsområdet utanför Närpnäs by. Stora områden av Närpes areal utgörs redan

5. Noteras
6. I planeringsbestämmelsen för vindkraftsverk står det att vid planering av området ska beaktas konsekvenserna bl.a. för fiske och naturvärden. Vindkraftsområdets konsekvenser för fiskarna och fiskerinäringen utreds i den mer detaljerade planeringens MKB-förfarande. Hur områden viktiga för fiske kunde anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 och hur förverkligandet av vindkraftsområden borde beakta fiskerinäringen ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land. Men att ta fram en strategi för hur Finland skulle kunna bli självförsörjande på fisk är inte en uppgift för landskapsplanen.
7. Vindkraftsområdets konsekvenser för plankton utreds vid behov i den mer detaljerade planeringens MKB-förfarande.
8. Elöverföringen är i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisad med ett förbindelsebehov. Ledningarnas exakta sträckning bestäms i den mer detaljerade planeringen. Enligt planeringsbestämmelsen ska i den fortsatta planeringen det mest ändamålsenliga alternativet för ledningen utredas varvid övrig områdesanvändning samt bl.a. naturvärden beaktas.
9. Österbottens landskapsplan 2050 utarbetas i samarbete med Traficom, Trafikledsverket och Södra Österbotten NTM-central som har de senaste uppgifterna om hur isbrytarna rör sig.
10. Noteras

Bemötande:

I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning.

idag av vindparker med höga kraftverk. Att utöver detta också skapa en enorm vindkraftspark ute till havs är varken ur miljöaspekter eller ekonomiska aspekter försvarbart. Konsekvenserna för fisket och för fastigheternas värde har inte utretts. I fall den havsbaserade vindkraftsparken förverkligas omringas Nämån by av vindkraftsverk.

2.53 MIKAEL SMEDS

Mikael Smeds skriver i sin åsikt följande:

1. Det havsbaserade vindkraftsområdet utanför Nämån by skulle förstöra avsikten med och värdena av alla angränsande NATURA 2000 områden och medföra enorm förändring i den fria landskapsbilden.
2. Trots omfattande miljökonsekvensbedömningar är det inte helt känt vilka miljövärden som går förlorade och vilka miljöproblem som kan uppstå. De lågfrekventa starka vibrationerna upplevs av invånare i närheten av en vindkraftspark som det största problemet.
3. Bottenhavets/Bottenvikens största och bästa lekplats för strömming kommer att gå förlorad om förändringar görs i havet och på havets botten. Även sikstammen i området har ökat.
4. Att möjliggöra en stor vindkraftspark angränsande till ett Natura 2000-område, som medfört byggförbud för markägarna och inlösen av områden, är orättvist. Dessutom skulle en vindkraftspark kraftigt reducera värdet av fastigheter utan ersättning.
5. I den slutliga beräkningen av fastighetsskatteunderlaget ingår bara de billiga delarna, inte rotor mm.

2.54 MALENA STENMAN

Malena Stenman skriver i sin åsikt att Österbottens förbund bör begränsa byggandet av vin-

Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. I planeringsbestämmelsen för vindkraftsverk står det att vid planering av området ska beaktas konsekvenserna bl.a. för fast boende, fritidsboende, rekreation och fiske samt för landskaps-, kulturmiljö och naturvärden. Fiskars lekplatser utreds och beaktas i den mer detaljerade planeringen. Hur förverkligandet av vindkraftsområdena borde beakta fiskerinäringen ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land.

Bemötande:

1. Natura-områdena har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 och i buffertanalysen har använts ett avstånd på 500 meter till dessa. För alla havsområden har gjorts en Natura-bedömning. Resultatet av denna beaktas vid uppgörandet av planförslaget. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. landskapsvärden.
2. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bygger på omfattande utredningar. Utredningar är gjorda i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. fast boende, fritidsboende och rekreation samt för naturvärden.
3. Enligt planeringsbestämmelsen för havsområden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. fiske. Fiskars lekplatser utreds och beaktas i den mer detaljerade planeringen. Hur förverkligandet av vindkraftsområdena borde beakta fiskerinäringen ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land.
4. Det havsbaserade vindkraftsområdet utanför Nämån by anvisas med en egenskapsbe-teckning. Området är ingen områdesreservering och det är upp till staden i fall området förverkligas som vindkraftsområde och med vilka avgränsningar.
5. Noteras.

Bemötande:

De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är enligt vin-

dkraft på land och istället fokusera på att även den österbottniska glesbygden ska kunna vara bebodd. De projekt som planeras t.ex i Purmo och Markby förvandlar ett stort skogsområde till industri och det drabbar invånarna oskäligt hårt.

2.55 KRISTOFFER SUNDFORS

Kristoffer Sundfors skriver i sin åsikt att det i Närpes inte behövs nya landbaserade vindkraftsområden och att Bredåsens vindkraftsområde inte behöver förstöras norrut, pga närheten till bosättning.

2.56 GUNILLA SUNDQVIST

Gunilla Sundqvist skriver i sin åsikt följande och önskar få bemötandet sig tillskickat via e-mail.

1. Ur den information som finns tillgänglig i FCG:s utredning över potentiella områden för vindkraftsproduktion av regional betydelse framkommer det tydligt att utredningsområdena 61, 62, 63, 64 och 65 inte är lämpliga som vindkraftsområden. Enligt regeringens nya klimatprogram skall ännu större vikt läggas vid skyddande av naturens mångfald samt av arter som riskerar utrotning eller är under uppsikt. Detta skall huvudsakligen göras genom att skydda livsmiljön för sådana arter.

dkraftsutredningen och Finlands miljöcentrals utredning områden som är lämpligt som vindkraftsområde. I enlighet med Södra-Österbotens NTM-centrals rekommendation har en Natura-bedömning gjorts. Natura-bedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.

Bemötande:

Vindkraftsområdet Bredåsen och dess förstoring är på basen av vindkraftsutredningen ett lämpligt område för vindkraftsproduktion av regional betydelse. I den uteslutande buffertanalysen har använts ett avstånd på 1500 meter till bostads- och fritidsbyggnader. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar.

Bemötande:

1. Till FCG:s utredning hör en konsekvensbedömning för potentiella områden i Österbotten. I den står det för utredningsområdena 61, 62, 63, 64 och 65 under "Rekommendationer för vidare planering" att de antingen hör till klass två eller till klass tre. Dessa områden lämpar sig i regel väl för vidare planering och vid den mer detaljerade planeringen rekommenderas att särskild uppmärksamhet fästs vid områdets särdrag. Vid den fortsatta planeringen rekommenderas att:
  - uppmärksamhet fästs vid de sammantagna konsekvenserna med andra projektområden
  - särskild uppmärksamhet fästs vid vindkraftverkens konsekvenser för skogsrensens livsmiljö (gäller utredningsområdena 61,62,63 och 64)
  - särskild uppmärksamhet fästs vid grundvattnet (gäller utredningsområdena 64 och 65)
  - en Naturbedömning har gjorts för utredningsområdena 64 och 65.
  - I den fortsatta planeringen har rekommendationerna som gavs i FCG:s utredning följts.
  - En utredning över de sammantagna konsekvenserna har gjorts.
  - En utredning över vindkraftsområdenas konsekvenser för skogsren har gjorts och beaktats i bedömningen av de sammantagna konsekvenserna. I den står det att förverkligandet av de områden som

2. De ansvariga i kommunerna och vindkraftbolagen handlar dessutom oseriöst med tanke på det problemavfall som uppkommer i och med vindkraften. Vindkraftverkens rotorblad tillverkas av kolfiber- och aramidkomposit som är organiska material och innehåller stora mängder bisfenoler.

2.57 PATRIK SÖDERBACK

Patrik Söderback skriver i sin åsikt att ett eventuellt byggande av vindkraftsparken utanför Närpes står i paritet med landskapsplanens målsättning "Välstånd för befolkning med invånaren i fokus". Han frågar sig också vem som betalar fastigheters värdeminskning samt hur en vindkraftspark skulle påverka flyttfåglarna och fiskbeståndet.

2.58 ÅSA TEIR-BÄCKSTRÖM

Åsa Teir-Bäckström skriver i sin åsikt att vindkraftsområdet utanför Sideby-Skaftung bör strykas från utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 eftersom:

identifierats i utredningen över potentiella vindkraftsområden bedöms inte orsaka direkta sammantagna konsekvenser för sommar- och vinterbeten samt kalvningsområden som är viktiga för skogsrenpopulationen. Men att det är svårt att bedöma konsekvensernas omfattning och betydelse på ett tillförlitligt sätt eftersom det saknas vetenskapliga forskningsresultat om skogsrenarnas beteende i områden med verksamma vindkraftsparker.

- Utredningsområdet 64 finns, i enlighet med kommunens önskan, inte med i utkastet till Österbottens Landskapsplan 2050.
  - Utredningsområdet 65 har avgränsats så att inga grundvattenområden ligger inom avgränsningarna.
  - I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturbedömning gjorts för utredningsområdena 61, 62, 63 och 65. Naturbedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.
- I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftverk står det att vid planering av området ska konsekvenserna för fast boende, fritidsboende, rekreation och skogsbruk samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden beaktas.
2. Noteras.

Bemötande:

Åsikten noteras vad gäller konflikten mellan planens målsättning och planlösning. Österbottens förbund tar heller inte ställning till värdeminskningen av fastigheter. Det är en fråga för den mer detaljerade planeringen. Området utanför Närpes är enligt Södra Österbottens, Mellerta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt Finlands miljöcentrals utredning lämpligt som vindkraftsområde. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området konsekvenserna för bl.a. fast boende, fritidsboende och rekreation samt för landskaps-, kulturmiljö- och naturvärden beaktas.

Bemötande:

1. Vindkraftsområdet redan har strukits i Österbottens landskapsplan 2040 på grund av vägande besvär. Efter det har ingenting väsentligt ändrats.
2. Den inre gränsen av det planerade vindkraftsområdet ligger cirka 10 kilometer från kusten, vilket är för nära.
3. Det planerade vindkraftsområdet ligger för nära IBA-fågelskyddsområdet och naturskyddsområdet. Dessutom kan IBA-området eventuellt komma att utvidgas i och med nya inventeringar som ska göras i sommar.
4. Det bör även tas hänsyn till andra värden, så som havsnära boende, tysta områden, orörd natur, rikt fågelliv etc.
5. Kristinestads kommun har redan bidragit väl till den gröna omställningen genom utbyggnaden av vindkraften på land. Kanske gränsen för sund vindkraftsutbyggnad i en enskild kommun är nådd? Det måste finnas områden i kommunen som inte byggs ut för utländsk industri i stor skala.

2.59 HÅKAN TEIR-SILTANEN

Håkan Teir-Siltanen skriver i sin åsikt att det föreslagna havsbaserade vindkraftsområdet utanför Sideby och Skaftung tas bort ur Österbottens landskapsplan 2050 på basen av följande argument:

1. Förvaltningsdomstolens beslut gällande besväret mot Österbottens landskapsplan 2040 nonchaleras totalt genom att flytta ut det nya området endast några kilometer.

1. Vindkraftsområdet som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är inte det samma som fanns anvisat i Österbottens landskapsplan 2040. Området utanför Sideby-Skaftung är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt SYKES utredning lämpligt som vindkraftsområde.
2. Vindkraftsområdet minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas. Hur vindkraftsområdet sedan förverkligas är upp till Kristinestads stad. Staden har möjlighet att ändra vindkraftsområdets avgränsning i de mer detaljerade planerna.
3. IBA-området, Natura-området och strandskyddsprogramområdet har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050. Ifall det framkommer nya uppgifter gällande IBA-områdets avgränsning vid uppgörandet av landskapsplanförslaget beaktas dessa i planförslaget.
4. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bygger på omfattande utredningar. Utredningar är gjorda i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för fast boende, fritidsboende och rekreation, samt för landskaps-, kulturmiljö och naturvärden.
5. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar.

Bemötande:

1. Vindkraftsområdet som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är inte det samma som fanns anvisat i Österbottens landskapsplan 2040. Området utanför Sideby-Skaftung är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt Finlnads miljöcentrals utredning lämpligt som vindkraftsområde. Vindkraftsområdet minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är

2. Vindkraftsområdet gränsar till ett internationellt fågelskyddsområde IBA och utgör därmed fara för såväl häckande fåglar som flyttande stora fågelstråk. IBA-områden har fredats för större ingrepp och habitatdirektivets syfte är att även i dess närhet begränsa betydande anläggningar som försämrar de skyddade naturvärdena.
  3. De mest kända fiskebankarna Rakarin och Storgrynnan är och har alltid varit den vilda fiskens naturliga lekplats. Från dessa bankar har våra kustfiskare fått sitt levebröd. Även om fiskets karaktär har ändrats med tiden, så finns fisken fortfarande kvar och kan vid kristider bli en viktig råvarukälla.
  4. Inom området finns fiskebankar med ytterst känsliga och unika undervattensvegetation. Dessa är matställen för flera rödlistade fågelarter varför det är all orsak att främja och freda bankarnas- och närområdets biologiska mångfald.
2. I den uteslutande buffertanalysen användes ett avstånd på 500 meter till IBA-områden. Detta avstånd diskuterades i utredningen samarbetsgrupp och ansågs vara tillräcklig. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollision- och population-smodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna.
  3. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bygger på omfattande utredningar. Utredningar är gjorda i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. Enligt planeringsbestämmelsen för havsområden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. fiske och naturvärden. Fiskars lekplatser utreds och beaktas i den mer detaljerade planeringen. Hur förverkligandet av vindkraftsområden borde beakta fiskerinäringen ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land.
  4. Vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har beaktats naturskyddsområden, skyddsprogram, Natura-områden, IBA-områden och EMMA områden. Enligt planeringsbestämmelsen för havsområden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. naturvärden.

2.60 INGA-LILL TILL

Inga-Lill Till skriver i sin åsikt att havsvindkraftsområdet utanför Sideby-Skaftung, (Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4) inte ska anvisas i Österbottens landskapsplan 2050.

1. Utanför byarna Sideby och Skaftung finns ett mycket värdefullt fågelskyddsområde med internationell status, ett sk IBA-område. IBA-området ligger nu inträngt mellan kusten och det planerade havsvindkraftsområdet. På vissa ställen är avståndet mellan områdena enbart ca 1 km. En ny kartläggning av IBA-fågelsträckens/koloniernas födohämtnings- och ruggningsområden skall göras nu i sommar. Enligt ornitologerna är det sannolikt att IBA-området kan komma att utvidgas långt västerut, ända till 20 km från kusten. Österbottens förbund har tagit exemplarisk hänsyn till skyddet av Världsarvet i planeringen av grön energi. Kan även området Sideby-Skaftung hoppas på att samma hänsyn nu skall tas till IBA-fågelskyddsområdet, även det med internationell beteckning?
  2. Vindkraftsområdet ligger mitt i ett viktigt
1. IBA-området har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 genom att i den uteslutande buffertanalysen använda ett avstånd på 500 meter till IBA-områden. Detta avstånd diskuterades i samarbetsgruppen och ansågs vara tillräcklig. Ifall det framkommer nya uppgifter gällande IBA-områdets avgränsning vid uppgörandet av landskapsplanförslaget beaktas dessa i planförslaget.
  2. Som bakgrundsutredning för Natura-bedöm-

födo- och ruggningsområde för sjöfågel. Inom det anvisade vindkraftsområdet finns värdefulla lager av blåmussla som utgör viktig föda för den rödlistade ejdern som vistas i det intilliggande IBA- området. Även den ytterst hotade sädgåsen, tillsammans med ett stort antal andra stora kollisionbenägna arter, passerar området vid flyttning.

3. Uppenbarligen stöder Österbottens förbund Forststyrelsens planer eftersom man nu även sammanjämkat placeringen av vindkraftsområdet med Forststyrelsens förslag. Allt för att underlätta och försnabba?
4. Det behövs en helhetsbild av vindkraftsplanerna både på den finska och svenska sidan för att veta vilka de kumulativa effekterna blir. Med tanke på alla aktuella projekt i Bottniska viken bör havet utanför Sideby-Skaftung samt längs hela IBA-området lämnas fritt ut till gränsen för den ekonomiska zonen.
5. Kristinestad har mer än de allra flesta av landets kommuner redan skött, och kommer att sköta, sin andel av grön energi.
6. Österbottens förbund har genom sin planeringsrätt en skyldighet att värna om hela befolkningen, samt djuren och naturen inom landskapet.

2.61 TERO VIK

Tero Vik motsätter sig i sin åsikt vindkraftsområdena 62, 63 och 65.

2.62 ROALD WAHLSTEDT

Roald Wahlstedts skriver i sin åsikt följande:

1. Österbottens landskapsplan 2050 bör utgå från ett parlamentariskt utarbetat energipolitiskt regelverk, med stöd i klimatlagen. Innan ett sådant finns som rättesnöre är det upplagt för att landskapet är ett fortsatt eldorado för

ningen gjordes en kollisions- och populationssmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens Landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna. Enligt planeringsbestämmelsen för havsområden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. naturvärden.

3. Österbottens förbund har gjort sina utredningar helt oberoende av Forststyrelsens planer. Forststyrelsen har varit i kontakt med Österbottens förbund och följt utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 vid val av sina områden.
4. Österbottens förbund är av samma åsikt gällande behovet av en helhetsbild av vindkraftsprojekten i Bottniska viken. En bedömning av de kumulativa konsekvenserna behövs vid beslut om vilka potentiella vindkraftsområden som slutligen kan förverkligas. Detta är ändå inte Österbottens förbunds uppgift.
5. I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas de regionalt betydande produktionsområdena för vindkraft med en egenskapsbeteckning. Områdena är inga områdesreserveringar och det är upp till kommunerna vilka av områdena förverkligas som vindkraftsområden och med vilka avgränsningar. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.
6. Noteras.

Bemötande:

Områdena 62, 63 och 65 är enligt vindkraftsutredningen områden som är lämpligt som vindkraftsområden. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för områdena 62, 63 och 65. Naturabedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050.

Bemötande:

1. En av utgångspunkterna för Österbottens landskapsplan 2050 är den nationella klimat- och energistrategin för ett klimatneutralt Finland 2035. Det centrala i strategin är den gröna omställningen, frigörelsen från

kapitalförvaltare och för främmande stater att utarma Österbotten på all exploaterbar vind.

2. Österbottens landskapsplan 2050 bör i första hand utgå ifrån medborgarnas basbehov av energi och insikten om naturens begränsade resurser.
3. Österbottens landskapsplan 2050 bör säkerställa att markens och havets användning för vind- och solkraftsparkar inte rubbar den ekologiska jämvikt vi har kvar.
4. Österbottens landskapsplan 2050 bör avpegla (den självklara) insikten att självförsörjningen av energi i landskapet garanteras endast med regionala gemensamt ägda energibolag/kooperationer.
5. Österbottens landskapsplan 2050 bör avpegla insikten att försörjningsberedskapen för energi garanteras bäst med en samhällelig, decentraliserad och småskalig verksamhet.

2.63 GUNNEL WESTERBACK

Gunnel Westerback skriver i sin åsikt följande:

1. Molpe vindkraftområde är för nära bebyggelsen och kommer med de 290 m höga vindkraftverken att störa befolkningen. Molpe vindkraftområde gränsar dessutom till två viktiga grundvattenområden och bör inte anvisas i Österbottens landskapsplan 2050.

rysk fossilenergi och säkerställandet av en trygg energiförsörjning. I strategin fastställs inga kvantitativa mål för användningen av olika energikällor, förutsatt att utvecklingen är marknadsbaserad. En regional utgångspunkt för landskapsplanen är Österbottens landskapsstrategi 2022–2025. Ett av målen i strategin är att Österbotten som samhälle år 2050 är koldioxidnegativt och att energin produceras utsläppsfritt.

2. Beträffande energiproduktion anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 främst områden för vindkraft. Målet är att anvisa de potentiella områdena för produktion av vindkraft av regional betydelse.
3. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bygger på omfattande utredningar. Utredningarna är gjorda i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för bl.a. landskaps-, kultur- och naturvärden.
4. Vem som förverkligar vindkraftsparkerna är inte en fråga för landskapsplanen.
5. Målsättningen för Österbottens landskapsplan 2050 är att möjliggöra ett energisystem som består av mångsidig produktion, tillräcklig lagring och säker distribution.

Bemötande:

1. I den uteslutande buffertanalysen beaktades grundvattenområdena, men runt grundvattenområdena användes ingen buffert. I landskapsplanens planeringsbestämmelse för vindkraftsområden står det att vid planering av området ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas. I den mer detaljerade planeringen av vindkraftsområden görs det noggrannare utredningar bl.a. gällande grundvattenområden. I planeringsbestämmelsen för viktigt grundvattenområde eller grundvattenområde som lämpar sig för vattentäkt står det att områdesanvändning och åtgärder i området och i dess närhet bör planeras så att de inte riskerar grundvattenområdets användning samt vattnets kvalitet och mängd. I den uteslutande buffertanalysen har använts ett avstånd på 1500 meter till bostads- och fritidsbyggnader. De avståndszoner som beaktades i buffertanalysen utarbetades i växelverkan med en arbetsgrupp bestående av representanter från centrala intressentgrupper och myndig-

2. Poikel vindkraftsområde berör ca 1670 personer som bor inom en radie på 2 km. Vindkraftverken kommer helt att dominera Korsnäs centrum och därför är Poikel olämpligt som vindkraftsområde.
3. Havsvindkraftverken 16 km från centrum kommer att helt dominera Korsnäs skärgård och en stor del av Korsnäs. Naturen används som en billig konsumtionsvara. Fiskarna förlorar sina lekplatser och människor förlorar det havslandskap de en gång investerat en stor del av sina tillgångar i.
4. Hur ser fastighetsskatten ut om 7–8 år? Är vindkraftbyggandet överhuvudtaget en sund affärsverksamhet? Denna byggnation borde aldrig få ske och om det sker borde ersättningen betalas till villaägare och fiskare, som är de stora förlorarna.
5. En ledningsgata kommer att gå igenom Korsnäs största grundvattenområde, stora skogsarealer går dessutom åt till andra elledningsgator och vägar i alla vindkraftsområden.
6. För varje naturligt landskap som offras för vindkraften borde man kunna bedöma om energin ska användas inom landet eller om energin produceras av utländska intressen och exporteras till utlandet.
7. Ser man till helheten av vindkraft är den varken planerbar, miljövänlig, fossilfri eller ens lönsam och hållbar för samhället.

2.64 ANDERS WICKMAN

Anders Wickman skriver i sin åsikt att vindkraftsparker, speciellt till havs inte borde få störa tysta områden. Vindkraftsparker är en industri som nu planeras i orörda områden som varit befriade från industriell påverkan, men som nu kommer att påverkas både ljudmässigt och visuellt. Detta gäller speciellt holmar i skärgården. Vindkraftsområdena borde koncentreras till redan industrialiserade områden. Havet och de sista tysta områdena i landskapet borde hållas fritt.

2.65 STEFAN WIKMAN M.FL.

heter. Samarbetsgruppens roll var att bidra med expertis från olika områden vid beredningen av utredningen. I förslagsskedet granskas ännu avgränsningen och huruvida området har förutsättningar att anvisas för regionalt betydande vindkraftsproduktion.

2. Vindkraftsområdet Poikel finns redan anvisat i Österbottens landskapsplan 2040. Vid utarbetande av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har området granskats och i samråd med kommunen bibehålls vindkraftsområdet Poikel som ett regionalt betydande vindkraftsområde. Enligt planbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenser för bland annat boende och fritidsboende.
3. Noteras.
4. Noteras.
5. Elöverföringen är i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisad med ett förbindelsebehov. Ledningarnas exakta sträckning bestäms i den mer detaljerade planeringen. Enligt planeringsbestämmelsen ska i den fortsatta planeringen det mest ändamålsenliga alternativet för ledningen utredas varvid övrig områdesanvändning samt bl.a. naturvärden beaktas.
6. Noteras.
7. Noteras.

Bemötande:

Tysta områden har tagits fram som bakgrundsinformation för planläggningen. Enligt planeringsrekommendationen för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på temakartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden. De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har minst 7 vindkraftverk, vilket betyder minst 7 km². Det är svårt att anvisa så stora områden till redan industrialiserade områden.

Bemötande:

Stefan Wikman m.fl. skriver i sin åsikt att Kvarkens havsområde bör förbli fritt från vindkraftsexploatering. Argumenten för detta är att:

- ▶ Kvarkens havsareal exklusive världsarvet utgör endast 5 % av Finlands hela havsområde.
- ▶ 30 % av känsliga hav ska före 2030 ges skyddsstatus.
- ▶ Kvarken är en av Fennoskandiens tio flaskhalsar i rovfåglarnas flyttningstråk.
- ▶ Kvarken är grund, packisbenägen och tidvis med bottenstående mycket höga packisvallar.
- ▶ Nordkalottens handelssjöfart sammanstrålar i Kvarken och behöver även vintertid säker sjöfart och vid behov assistans. Handelsfartygen bör vid svåra islägen kunna manövrera utanför normala farleder.
- ▶ Kvarken är den känsligaste delen av Finlands havsområden och därför illa lämpad för den belastning som en havsvindkraftsexploatering medför.
- ▶ Rekreativvärdet av det fria havet vid kusten är mycket högt.
- ▶ Mycket stora fastighetsvärden påverkas av en eventuell utbyggnad av havsvindkraften.
- ▶ Mer än 1500 personer har undertecknat ett upprop mot havsvindkraftsexploatering och för ett fritt Kvarken.
- ▶ Det saknas såväl regelverk som juridisk grund för havsvindkraftsexploatering såväl i territorialvattnen som i den ekonomiska zonen.

Dessutom är den landbaserade vindkraften mycket mer kostnadseffektiv än den havsbaserade och åtnjuter större acceptans i närsamhället, i kommuner och bland markägare. Den pågående utbyggnaden av landbaserad vindkraft i förening med stabiliserande kärnkraft skapar tillräckliga förutsättningar för ett fossilfritt välfärdssamhälle och modern industri.

2.66 DANIEL WILLMAN

Daniel Willman skriver i sin åsikt att utredningsområdet 65 inte är lämpligt för vindkraft pga bl.a. konsekvenser för flyttfåglar, ljud och ljus, samt närhet till grundvattenområde.

Åsikten noteras vid uppgörandet av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. Av kommunerna har endast Nykarleby stad i sitt utlåtande önskat att Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 inte bör anvisas i Österbottens landskapsplan 2050. På det svarar Österbottens förbund att eftersom Kvarkens norra havsvindkraftsområde 4 ligger helt inom Nykarlebys gränser kan det strykas ur landskapsplanen ifall staden så önskar.

Bemötande:

Området 65 är enligt vindkraftsutredningen ett område som är lämpligt som vindkraftsområde. I vindkraftsutredningen utreddes ursprungligen ett stort enhetligt område. I rekommendationerna för fortsatt planering hade området minskats till två områden med ett grundvattenområde mellan dem. Dessa områden har under planprocessens gång minskats med beaktande av riksväg 8, järnvägen och avstånd till bosättning samt som ett resultat av rovfågelutredningen. Enligt planeringsbestämmelsen för område för vindkraftverk ska konsekvenserna för bl.a. naturvärden beaktas i den mer detaljerade planeringen. I landskapsplanen ges allmänna planeringsrekommendationer för tysta och mörka områden. Enligt

2.67 CHRISTER ÅSTRAND

Christer Åstrand emotsätter sig i sin åsikt byggandet av vindkraftverk i havet utanför Sideby-Skaftung-Härkmeri (SHH) i Kristinestad.

1. Vindkraftverk som byggs till havs är synliga från kusten och påverkar den visuella estetik i området. SSH och stadskärnan i Kristinestad är ett unikt och vackert skärgårds- och kulturlandskap som har bevarats i århundraden. Vindkraftverken förändrar utseendet på det omgivande landskapet, stör den visuella upplevelsen av skärgårds- och kulturlandskapet samt påverkar naturturismen negativt.
2. Fastighetsvärden längs kusten kan påverkas negativt och därmed bidra till ekonomisk förlust för markägare.
3. Har det forskats tillräckligt i bullerpåverkan från havsbaserade vindkraftverk både på människor och djur?
4. I området utanför SSH är fiskerinäringen livlig. Byggandet av vindkraftverk kan försämrade fiskarnas levnadsvillkor och därigenom påverka fiskarnas fångster och föra fiskodlingarna i trångmål.
5. Havet mellan Sverige och Finland är viktigt ur ett försvarsmässigt perspektiv för Nato. Har Nato och försvarsmakterna i Finland och Sverige gett sitt godkännande för uppbyggandet av vindkraftverk ute till havs?
6. Området utanför SSH har redan en gång strukits ur landskapsplanen.
7. Vi behöver en mer hållbar och diversifierad energiproduktion. Det finns andra alternativ till havsbaserad vindkraft för att producera energi. Solenergi och biomassa är två exem-

planeringsrekommendationen för tysta områden ska vid planering och förverkligande av områdesplanering och åtgärder de tysta områden som finns anvisade på temakartan samt deras närområden beaktas så att det är möjligt att njuta av naturens ljud och tystnaden. För mörka områden lyder planeringsrekommendationen att vid planering och utveckling av områden som finns inom zonerna med typisk mörk himmel eller landsbygdshimmel på temakartan över mörka områden bör uppmärksamhet fästas vid den upplevelsepotential som mörkret erbjuder.

Bemötande:

1. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för landskaps-, kultur och naturmiljömiljövärden.
2. Noteras.
3. Forskningsresultat kring påverkan av buller beaktas i den mer detaljerade planeringen.
4. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för fisket och naturmiljömiljövärden. Hur förverkligandet av vindkraftsområden borde beakta fiskerinäringen ska under hösten diskuteras inom ramen för projektet Baltic Sea2Land.
5. Om utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har begärts utlåtande av Försvarsmakten. Utlåtanden måste också begäras för de enskilda projekten.
6. Vindkraftsområdet som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 är inte det samma som fanns anvisat i Österbottens landskapsplan 2040. Området utanför Sideby-Skaftung är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt Finlands miljöcentrals utredning lämpligt som vindkraftsområde. Kvarkens södra havsvindkraftsområde 4 utanför Kristinestad minskas i enlighet med Kristinestads stads, Trafikledsverkets och Traficoms utlåtanden, dock så att området är tillräckligt stort för att kunna förverkligas.
7. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 möjliggör även andra former av energiproduktion, även om områden reserverade för t.ex. sol- eller bioenergi inte anvisas

pel på förnybara energikällor som skulle kunna användas i Kristinestad och som det redan finns långt gångna planer om. Fokus borde ligga på att utveckla andra energikällor och säkerställa jämnt energiutbud året om i Finland.

8. Det måste ses till den nationalekonomiska aspekten av vindkraftverk och rollen den har i energiproduktionen som helhet.
9. Byggandet av vindkraftverk i havet kan orsaka betydande miljöpåverkan. Det kan påverka havsmiljön, fisk-, insekt- och djurliv, och även få negativ påverkan på ekosystemet som helhet, förutom den omgivande naturen och landskapet.
10. SSH är speciellt känt för att vara en viktig plats för fågellivet, inklusive hotade och sällsynta arter. Området är ett viktigt födosökområde för sjöfåglar. Födoområdet sträcker sig utanför IBA mitt i planområdet. Byggandet av vindkraftverk kan störa flyttmönster och häckningsområden för fåglarna, vilket kan påverka deras livsmiljö negativt. Byggandet av vindkraftverk skulle också kunna leda till kollisioner mellan fåglar och rotorblad.
11. Insekter har en viktig funktion i ekosystemet. Vi vet att det inte forskats tillräckligt i detta och att vindkraftverk dödar insekter.
12. Fortsatta vetenskapliga studier måste göras för att säkerställa att infraljud från vindkraftverk inte ger upphov till bullerskador eller psykisk ohälsa.
13. Vad händer med vindkraftverk som inte längre används och vad händer med delar som ramlar i havet?
14. Den storskaliga utbyggnaden av vindkraft kan komma att bli en betydande källa till spridning av mikroplaster

2.68 GUY ÖHMAN

Guy Öhman skriver i sin åsikt följande:

1. Österbottens landskapsplan 2050 är kort-siktig när det kommer till energiförsörjning. I stället för vindkraft borde det satsas på solceller till fastigheter och hus, vilket är långsiktigt och hållbart för miljön och samhället. Då ligger ansvaret för underhåll hos den enskilde individen.
2. Att bygga ut vindkraftsindustrin i havet utanför den österbottniska fina kusten vore katastrofalt för framtiden.

i planen.

8. Noteras.
9. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för naturmiljömiljövärden.
10. IBA-området har beaktats vid uppgörandet av utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 genom att i den uteslutande buffertanalysen använda ett avstånd på 500 meter till IBA-områden. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna.
11. Noteras.
12. Noteras.
13. Vad som händer med vindkraftverk är de inte längre används och vad som händer med delar som ramlar i havet är inte frågor för landskapsplaneringen.
14. Noteras.

Bemötande:

1. Energibehovet i framtiden kommer att vara så stort att det behövs både storskaliga vindkraftsparker och fastighetsvisa solceller. De senare nämnda är inget som behandlas i en landskapsplan utan i mer detaljerade planer.
2. Områdena i territorialvattnet utanför den Österbottniska kusten är enligt Södra Österbottens, Mellersta Österbottens och Österbottens vindkraftsutredning samt Finlands miljöcentrals utredning lämpliga som vindkraftsområde. Den ekonomiska zonen ligger utanför landskapsplanens gräns.

3. Österbottens förbund borde se långsiktigt på miljön, fågellivet och den fina natur samt ta hänsyn till de konsekvenser som förverkligandet av de havsbaserade vindkraftsområdena skulle medföra.

2.69 SONJA ÖSTERHOLM-GRANQVIST

Sonja Österholm-Granqvist skriver i sin åsikt att vindkraftsområdet i Molpe stryks ur Österbottens landskapsplan 2050.

1. Området ströks redan ur Österbottens landskapsplan 2030, etapp 2.
2. Lagstiftningen borde ändras för att skydda befolkningen i vindkraftsområdets närhet. Ett nationellt minimiavstånd till boende måste fastställas, ljudnivåerna måste mätas opartiskt och de närboendes ekonomiska förluster måste ersättas.
3. Andra alternativ än vindkraften finns och den tekniska utvecklingen på området är mycket snabb. Det finns all orsak att invänta bättre teknik och inte stressa fram beslut som har stora negativa konsekvenser på både människor och miljö för en lång tid framöver.
4. En mer geografisk spridning av vindkraftparterna skulle vara befogad.
5. Krassa ekonomiska intressen styr placeringen av vindkraften. Påverkan på miljö och människor har ytterst liten betydelse. Vindkraftsbolagen (som oftast är i utländsk ägo) gör enorma vinster. Kommunerna räknar likaså med stora summor i fastighetsskatt och skogsägarna får en rundlig summa och upplåter därför gärna sin mark. Men med i bilden finns ännu en grupp, nämligen vindkraftsområdenas grannar, de närboende.

3. Utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 bygger på omfattande utredningar. Utredningar är gjorda i den utsträckning och på den nivå som är ändamålsenligt för en översiktlig plan. Enligt planeringsbestämmelsen för områden för vindkraft ska vid planeringen av området beaktas konsekvenserna för landskaps-, kulturmiljö och naturvärden.

Bemötande:

1. Vindkraftsområdet i Molpe är enligt vindkraftsutredningen ett potentiellt område för produktion av vindkraftsenergi av regional betydelse. I enlighet med Södra-Österbottens NTM-centrals rekommendation har en Naturabedömning gjorts för området. Naturabedömningens resultat beaktas vid uppgörande av förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. Som bakgrundsutredning för Natura-bedömningen gjordes en kollisions- och populationsmodellering för de viktigaste fåglar som eventuellt påverkas av vindkraftsprojekten. På basen av denna har förverkligandet av de vindkraftsområden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2050 inga märkbara skadliga konsekvenser för populationerna för någon av de granskade arterna. I förslagsskedet granskas ännu avgränsningen och huruvida området har förutsättningar att anvisas för regionalt betydande vindkraftsproduktion.
2. Noteras.
3. Noteras.
4. Noteras.
5. Noteras.

2.70 ARBETSGRUPPEN FÖR JEPPON VINDKRAFTSPARK

Arbetsgruppen för Jeppo vindkraftspark skriver i sin åsikt att vindkraftsområdet för Brädbacken och Trullbacken ska i Österbottens landskapsplan 2050 utvidgas till att motsvara Nykarleby stads förslag från 2022.

2.71 ENERGIQUELLE

Energiequelle kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Pohjanmaan liiton tulisi arvioida uudestaan seudullisesti merkittävän tuulivoima-alueen rajaa. Seudullisesti merkittävänä tulisi pitää tuulivoimapuistoa, jossa on vähintään 10 tuulivoimalaa.
2. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 tuulivoima-alueita ei tule määritellä tarpeettoman suppeaksi siten, että ne rajoittavat tulevaa suunnittelua.
3. Hömossenin tuulivoima-alue (tuulivoimaselvityksen alue 75) tulee osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavaehdotuksessa 2050.
4. Björkbackenin tuulivoima-alueen rajausta tulee muuttaa vastaamaan hankealueen rajausta.
5. Kivine-tuulivoima-alueen rajausta tulee muuttaa vastaamaan hankealueen rajausta.
6. Jos seudullisesti merkittävien tuulivoima-alueiden raja on 7 tuulivoimalaa, niin Roukuksen hankealue tulee ehdottomasti lisätä Pohjan-

Bemötande:

Även Nykarleby stad önskar i sitt utlåtande att vindkraftsområdet 65 förstoras. I vindkraftsutredningen utreddes ursprungligen ett stort enhetligt område. I rekommendationerna för fortsatt planering hade området minskats till två områden med ett grundvattenområde mellan dem. Dessa områden har under planprocessen gång minskats med beaktande av riksväg 8, järnvägen och avstånd till bosättning samt som ett resultat av rovfågelutredningen. Förutsättningar att ändra avgränsningen granskas i förslagsskedet.

Vastine:

1. Maakuntahallitus päätti 12.12.2022, että maakuntakaavan valmistelun lähtökohtana on, että seudullisesti merkittävän tuulivoimapuiston raja on seitsemän voimalaa. Maakunnan suunnittelun lähtökohtana on, että maakuntakaavassa tulee osoittaa sellaista alueidenkäyttöä, jolla on seudullisesti merkittäviä vaikutuksia. Teknologiakehityksen myötä syntyvä tuulivoimaloiden suurempi korkeus muuttaa myös ympäröivälle alueidenkäytölle aiheutuvia vaikutuksia.
2. Maakuntakaava on yleispiirteinen kaava, jossa tuulivoima-alueiden rajaukset perustuvat tehtyihin selvityksiin. Tarkemmassa suunnittelussa tuulivoima-alueiden rajauksia voidaan tarkentaa tarkempien selvitysten pohjalta edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu.
3. Tuulivoimaselvityksen alue 75 on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 rajattu tuulivoimaselvityksen ja siihen liittyvän petolintuselvityksen perusteella. Alueen rajausta voidaan tarkistaa vielä kaavaehdotusvaiheessa.
4. Björkbackenin tuulivoima-alue on Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 rajattu tuulivoimaselvityksen ja siihen liittyvän petolintuselvityksen perusteella. Alueen rajausta voidaan tarkistaa vielä kaavaehdotusvaiheessa.
5. Kivine tuulivoima-alue on rajattu tuulivoimaselvityksen ja siihen liittyvän poissulkevan puskurianalyysin tulosten perusteella. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minkä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa.
6. Tuulivoimaselvityksen mukaan Roukuksen hankealue ei ole potentiaalinen seudullisesti merkittävä tuulivoiman tuotantoalue.

maan maakuntakaavaehdotukseen tuulivoima-alueena.

Tuulivoimaselvitykseen liittyvän poissulkevan puskurianalyysin tulosten mukaan aluetta ei ole tunnistettu potentiaaliseksi alueeksi asutuksen läheisyyden takia.

2.72 ILMATAR ENERGY OY

Ilmatar kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Maakuntakaavoituksen aikajänne huomioiden on syytä varautua tuulivoimaloiden kokonaiskorkeuksien kasvuun jopa 350 metriin. Tällöin voimalan napakorkeus olisi noin 225 metriä ja roottorin halkaisija 250 metriä. Tällainen tuulivoimala vaatii tuulenotto-alueeseen 1,5 kilometriä suunnittelualueen päätuulensuuntaan nähden ja noin kilometrin sivutuulensuuntaan nähden. Tällaiset tuulipuistot ovat vaikutuksiltaan erilaisia verrattuna jo toteutuneisiin tuulipuistoihin:
  - Voimaloiden harvempi sijoittelu johtaa mm. siihen, että tuulipuiston sisällä voimaloiden välisellä alueella tuulivoimaloiden aiheuttama keskiäänitaso on aiempaa matalampi eli alueet ovat hiljaisempia.
  - Voimaloiden kasvavat etäisyydet toisiinsa tarjoavat linnuille ja nisäkkäille aiempaa laajempia voimaloista vapaita lentoreittejä/ekologisia yhteyksiä tuulipuiston sisällä.
  - Voimaloiden harvempi sijoittelu mahdollistaa erilaisten arvokkaiden luontokohteiden huomioimisen tuulivoimapuistojen yksityiskohtaisemman suunnittelun yhteydessä, jolloin yksittäisten, pienialaisten luonnonsuojelualueiden tai lajiesiintymien vuoksi ei ole perusteltua karsia jatkotarkastelusta laajempia, muutoin tuulivoimalle soveltuvia alueita.
  - Tuulivoimapuistoihin ei rakenneta vapaa-ajan asuntoja, jolloin alueet pysyvät asumattomina alueina jatkossakin, tarjoten useille asuttuja alueita karttaville eläimille rauhallisia alueita.
2. Suurten petolintujen törmäämiset ovat lähes täysin estettävissä, mikäli tuulivoimalat varustetaan hidastus-/pysäytysautomaatiikalla.
3. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 ei tulisi rajata alueita pois jatkosuunnittelusta tämänhetkisen maakotkan pesätilanteen perusteella, vaan vaikutukset maakotkaan tulisi ratkaista hankekohtaisesti yksityiskohtaisemman suunnittelun keinoin.
4. Ilmatar ehdottaa seuraavaa yleistä suunnittelumääräystä: "Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimala-alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimala-alueita, jotka eivät ole ristiriidassa maakuntakaavan tavoitteiden tai alueen muun maankäytön kanssa."

Vastine:

1. Merkitään tiedoksi.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Merkitään tiedoksi.
4. Maakuntakaavan ei tulisi olla vain mahdollistava suunnitelma, vaan näyttää miltä alueiden käyttö tulevaisuudessa tulisi näyttää. Maakuntakaavan tehtävä on ohjata yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Ehdotettu yleinen suunnittelumääräys mahdollistaisi seudullisesti merkittävän tuulivoimapuiston rakentamisen ilman osoittamista maakuntakaavassa.

5. Seudullisesti merkittävän tuulivoimapuiston raja tulisi olla vähintään 20 turbiinin muodostama kokonaisuus, jolloin raja-arvo vastaisi paremmin tällä hetkellä vallitsevaa tilannetta sen suhteen, minkä kokoista tuulivoimahanketta voi pitää pienenä tai suurena.
  6. On hyvä, että Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 ei osoiteta erillisiä alueita aurinkoenergian sijoittumiselle ja asiaa koskeva yleinen suunnittelumääräys ei ole liian tiukasti sijoittumista rajaava. Vaikutuksiltaan merkittävät hankkeet edellyttävät joka tapauksessa ympäristövaikutusten arviointia ja/tai osayleiskaavoitusta, jolloin niiden vaikutukset tulee yhteensovitettua maakuntakaavan tavoitteiden kanssa.
  7. On tärkeää, että Västervik+Västervik 2 alueet ovat Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 merkitty tuulivoima-alueeksi, jotta kuntatasolla voidaan tarvittaessa kaavoittaa Västervik 2 - tuulivoimahanke, mikäli tuleva hankekohtainen YVA- ja kaavaprosessi sen osoittavat järkeväksi.
  8. Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 esitettyä Taaborinvuoren ja Jokiperän aluetta tulisi maakuntavaakaehdotukseen laajentaa vastaamaan Ilmatar Laihia Oy:n kaavoituksessa olevia hankealueita ja ohjata tarkempaa päätöksentekoa osayleiskaavasta vastaavalle toimijalle, eli Laihian kunnalle.
5. Pohjanmaan liiton mielestä seitsemän tuulivoimalan kokonaisuus on alueidenkäytöllisiltä vaikutuksiltaan seudullisesti merkittävä.
  6. Merkitään tiedoksi.
  7. Merkitään tiedoksi.
  8. Myös Laihian kunta on lausunnossaan toivonut, että koko Ilmattaren hankkeen laajuinen tuulivoima-alue tulisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 ja että maakuntakaavan tulee olla mahdollisimman mahdollistava, jolloin yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan tarkempiin selvityksiin pohjautuen määritellä tuulivoimaloille soveltuva alue. Taaborinvuoren ja Jokiperän tuulivoima-alueiden rajaukset perustuvat tuulivoimaselvitykseen ja sitä täydentävän petolintuselvityksen tuloksiin. Tuulivoimaselvityksen mukaan Miiluhaudanmäen alue ei ole tunnistettu potentiaaliseksi tuulivoima-alueeksi. Poissulkevassa puskurianalyysissä käytettyjen lähtötiedostojen mukaan alueella on vapaanajanrakennuksia. Alueen läheisyydessä on Levanen Natura-alue. ELY-keskuksen suosituksen mukaisesti on tehty Natura-arviointi, minkä tulokset otetaan huomioon Pohjanmaan maakuntakaavaehdotusta 2050 laadittaessa. Kaavaehdotusvaiheessa voidaan tarkistaa, onko edellytyksiä muuttaa tuulivoima-alueiden rajauksia.

2.73 KVARNBÄCKEN VIND AB

Kvarnbacken Vind Ab planerar en vindkraftspark i Kronoby kommun. I projektet planeras en vindkraftspark som består av högst sju kraftverk. I projektet planeras även solenergi. Kronoby kommunstyrelse godkände inledandet av planering av området 12.9.2022. Områdets lämplighet för vindkraftsproduktion bedöms med hjälp av miljökonsekvensbedömningsförfarandet. Utifrån de studier som redan gjorts, är området väl lämpat för produktion av vind- och solkraft. Kvarnbacken vind Ab ber att Kvarnbackens område anvisas i

Bemötande:

Det föreslagna området är enligt vindkraftsutredningen inte ett potentiellt område för produktion av vindkraftsenergi av regional betydelse. I vindkraftsutredningen gjordes en utslutande buffertanalys enligt vilken Kvarnbackens område inte identifierades som ett potentiellt område på grund av den avståndszon som tillämpades för bosättning. Kronoby kommun har i sitt utlåtande om utkastet till Österbottens landskapsplan inte framfört en önskan om att Kvarnbackens område borde anvisas i Österbottens landskapsplan

Österbottens landskapsplan 2050 som område för vindkraftverk.

2.74 KUSTENS VIND AB

Kustens Vind Ab kirjoittaa mielipiteessään, että Kimo Österskogin tuulivoima-alue tulisi osoittaa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tuulivoimaselvityksen alueen 67 rajausta mukaillen siten, että se kattaisi kokonaisuudessaan Oy Kusten Vind Ab:n Vargitmosseinin suunnitellut tuulivoimama-alueet.

2.75 LASOR VIND AB

Lasor Vind Ab skriver i sin åsikt att Lasor området för vindkraftverk borde utvidgas i Österbottens landskapsplan 2050 att motsvara Lasor projektområde.

2.76 MOLPE VINDKRAFT OY AB

Molpe Vindkraft Oy Ab kirjoittaa mielipiteessään, että Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetun Molpen tuulivoima-alueen rajausta tulisi muuttaa Molpe vindkraft Oy Ab:n tekemien selvitysten mukaisesti. Keskellä maakuntakaavaluonnoksessa osoitettua aluetta on tehty merikotkahavainto.

2050.

Vastine:

Syy siihen, miksi Kimo Österskogin tuulivoima-alueen rajausta Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 eroaa tuulivoimaselvityksen alueen 67 rajauksesta johtuu kaavoituksen pohjaksi tehtyjen lisäselvitysten tuloksista. Selvitys tuulivoiman petolintuihin kohdistuvista vaikutuksista osoittaa, että jos kaikki selvityksen tuulivoima-alueet toteutuvat, yhden sensitiivisen lajin raja ylittyy. Mikäli tarkemmissa selvityksissä ilmenee, että tuulivoima-alueen rajausta on syytä muokata, tämä voidaan huomioida kaavaehdotusvaiheessa. Ehdotusvaiheessa huomioidaan myös tehdyn Natura-arvioinnin tuloksia. Vöyrin kunta on lausunnossaan toivonut, että tuulivoima-alueiden rajaukset tarkistetaan tuulivoimatoimijoiden tekemien maastotutkimusten mukaisesti.

Bemötande:

I utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas Lasor område för vindkraftverk utgående från resultatet av de utredningar som gjorts till grund för landskapsplanen, vilket medför att landskapsplanens vindkraftsområde är mindre än det området som utreds för Lasor vindkraftsprojekt. Enligt utredningen om vindkraftens konsekvenser för rovfåglar överskrids gränsen för en sensitiv art ifall alla de vindkraftsområden som ingår i utredningen förverkligas. Ifall det i mer detaljerade utredningar framkommer att det finns förutsättningar att justera avgränsningen av Lasor vindkraftsområde kan detta beaktas i förslagsskedet. I förslagsskedet beaktas också resultatet från den gjorda Natura-bedömningen. Vörå kommun har i sitt utlåtande önskat att gränsen för vindkraftsområden bör justeras i enlighet med vindkraftsprojektörernas terrängundersökningar.

Vastine:

Kaavaehdotusvaiheessa tarkastellaan uutta alue-rajausehdotusta ja sitä, onko edelleen edellytyksiä osoittaa aluetta alueellisesti merkittävälle tuulivoimatuotannolle. Molpe vindkraft Oy Ab:n havainnot sensitiivisestä lajista otetaan huomioon. Maalahden kunta kirjoittaa lausunnossaan, että Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetun tuulivoima-alueen läheisyydessä on pohjavesialue ja ehdottaa, että kaavaehdotusvaiheessa tutkitaan, löytyykö edellytyksiä sille, että alue osoitetaan Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050.

2.77 OX2

OX2 kirjoittaa mielipiteessään seuraavasti:

1. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 taustaselvityksessä Sähkönsiirtoselvitys Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan tuulivoimalle soveltuville alueille todettiin, että Pohjanmaan alueella merkittävin paine uusiin liityntöihin ja verkon kehittämiseen aiheutuu merituulivoima-alueista. Tarkastelussa ei kuitenkaan otettu huomioon talousvyöhykkeelle suunniteltujen merituulivoimapuistojen suunnittelulannetta ja näiden toteuttamisesta heijastuvia lisätarpeita verkon kehittämiseksi ja liityntätarpeisiin Pohjanmaalla. Näin sähkönsiirron tarpeiden voidaan katsoa olevan kaavaratkaisun osalta osin alimitoitettua.
2. Voimansiirtojohtojen yhteystarvemerkinnän suunnittelumääräyksen periaate olemassa olevien johtoaukeiden hyödyntämisestä on kannatettava, mutta paine verkon kehittämiseksi johtaa väistämättä myös uusien johtoaukeiden toteuttamisen tarpeeseen. Pohjanmaan maakuntakaavaan 2050 on syytä lisätä tarvittavilta osin voimansiirtojohtojen yhteystarvemerkintöjä tai yleisiä suunnittelumääräyksiä, jotka tukevat tarvittavien yhteyksien toteuttamisen edellytyksiä.
3. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 olisi syytä lisäksi ottaa huomioon kaavassa osoitettujen aluevesien tuulivoima-alueiden lisäksi talousvyöhykkeellä suunnitteilla olevien merituulivoimahankkeiden toteuttamisedellytykset mm. sähkönsiirron osalta.
4. Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 voimansiirtojohtojen yhteystarpeen osalta kaavassa on määrätty seuraava suunnittelu-suositus: "Mahdollisuuksien mukaan tulisi käyttää maakaapeleita sekä yhteispylväitä." Merituulivoimahankkeiden osalta tämä ei ole mahdollista.
5. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 tulisi huomioida merikaapelireitit ja sähkönsiirto-reitit maalla liitteenä kuvien mukaisesti.

Vastine:

1. Sähkönsiirtoselvitys Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan tuulivoimalle soveltuville alueille taustaselvityksen tarkoituksena on luoda kokonaiskuva Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksissa osoitettavien potentiaalisten tuulivoima-alueiden vaikutuksesta sähkönsiirtojärjestelmään. Selvityksessä ei siten ole huomioitu talousvyöhykkeelle suunniteltuja merituulivoimahankkeita eikä niiden energiansiirtoratkaisuja. Sähkönsiirtoselvityksen tulokset perustuvat selvityksen laadinnan aikaisiin tietoihin. Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050 osoitetaan hankkeiden myötä tunnistetut voimansiirtojohtojen yhteystarpeet sekä olemassa olevat 110 kV ja 400 kV voimansiirtojohtot. Voimansiirtojohtojen yhteystarve on kehittämisperiaatemerkinä, jonka tarkka sijainti määräytyy tarkemmassa suunnittelussa.
2. Voimansiirtojohtojen yhteystarpeita voidaan osoittaa vasta kun niitä tiedetään. Niihin liittyviä suunnittelumääräyksiä voidaan tarkistaa tarvittavilta osin kaavaehdotusvaiheessa.
3. Pohjanmaan maakuntakaava 2050 kattaa aluevedet. Talousvyöhykkeellä selvitettävien tuulivoima-alueiden toteutuminen on epävarmaa ja kaukana tulevaisuudessa. Alueet voidaan ottaa huomioon, mutta niiden ei tulisi rajoittaa aluevesille sijoittuvien tuulivoimapuistojen suunnittelua. Voimansiirtojohtojen yhteystarpeita koskeva työneuvottelu järjestetään Fingridin kanssa. Tässä kokouksessa keskustellaan myös, miten maakuntakaavassa tulisi huomioida talousvyöhykkeellä selvitettävien tuulivoima-alueiden sähkönsiirto. Voimassa olevassa Pohjanmaan maakuntakaavassa 2040 sekä Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksessa 2050 osoitetaan merialueelle voimansiirtojohtojen yhteystarve "Fenno-Skan 1, Tuovila-Ruotsi".
4. Voimansiirtojohtojen yhteystarpeisiin liittyviä suunnittelu-suositusta voidaan tarkistaa tarvittavilta osin kaavaehdotusvaiheessa.
5. Luonnosvaiheessa esille tuodut voimansiirron yhteystarpeet huomioidaan kaavaehdotusvaiheessa.

2.78 PROKON WIND ENERGY FINLAND OY (BRÄNSKOGEN)

Prokon Wind Energy Finland Oy skriver i sin åsikt att det med beaktande av Brändskogens naturvärden och socio-ekonomiska värden finns förutsättningar för att Brändskogen anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 som ett område för vindkraftsverk. Att inte anvisa området i landskapsplanen baserar sig inte på tillämpliga utredningar. Vindkraftsparkens slutliga avgränsning utreds i delgeneralplanprocessen. Detta förslag är motiverat eftersom en MKB-process för området har initierats (förhandsöverläggning med NTM-centralen och de berörda myndigheterna 9.3.2023).

2.79 PROKON WIND ENERGY FINLAND OY (DALALANDET)

Prokon Wind Energy Finland Oy skriver i sin åsikt att det med beaktande av Dalalandets natur- och socio-ekonomiska värden finns förutsättningar för att Dalalandet anvisas i Österbottens landskapsplan 2050 som ett område för vindkraftsverk. Att inte anvisa området i landskapsplanen baserar sig inte på tillämpliga utredningar. Vindkraftsparkens slutliga avgränsning utreds i delgeneralplanprocessen. Detta förslag är motiverat eftersom Nykarleby stadsfullmäktige beslutat att inleda planläggning av området (20.2.2023) och en MKB-process har initierats (MKB-programmet har anhängiggjorts av NTM-centralen 15.5.2023).

2.80 WINDA ENERGY

Winda Energy kirjoittaa mielipiteessään, että Markjärven hankealue tulisi ottaa huomioon ehdotusvaiheessa.

Bemötande:

Brändskogen vindkraftsområde har under landskapsplanprocessen avgränsats med beaktande av vindkraftsutredningen och den kompletterande rovfågelutredningen. I rovfågelutredningen bedömdes helhetskonsekvenserna för kungsörn, havsörn och fiskgjuse utgående från populationsmodelleringar. Utredningen baseras på tillgängliga utgångsuppgifter för respektive art. På grund av bristande utgångsuppgifter är rovfågelutredningen av mer allmän karaktär för fiskgjusens del och av den anledningen har utredningen till denna del inte påverkat vindkraftsområdenas avgränsning. Ifall det genom mer detaljerade utredningarna framkommer att det finns förutsättningar att justera avgränsningen av Brändskogens vindkraftsområde kan detta beaktas i förslagsskedet. Närpes stad har inte i sitt utlåtande om utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 önskat att Brändskogens avgränsning ska förstöras i landskapsplanen.

Bemötande:

De vindkraftsområden som anvisas i utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 har utformats utgående från omfattande utredningar och på basen av diskussioner med kommunerna. Utifrån en helhetsbedömning har därmed en del av de tv-områden som finns anvisade i Österbottens landskapsplan 2040 strukits eller omformats. Detta berör bland annat Storbötet benämnda tv2-område, vilket i planutkastet är mindre än i Österbottens landskapsplan 2040. Orsaken till att området minskat är att rovfågelutredningen som ligger till grund för planen visar på att riskgränsen för en sensitiv art överskrids ifall alla de vindkraftsområden som ingår i utredningen förverkligas. Rovfågelutredningen baserar sig på modelleringar gjorda utgående från tillgängliga utgångsuppgifter för respektive art. Ifall det genom mer detaljerade utredningar framkommer att det skulle finnas förutsättningar att justera avgränsningen för Storbötet vindkraftsområde kan detta beaktas i förslagsskedet. Nykarleby stad har inte i sitt utlåtande om utkastet till Österbottens landskapsplan 2050 önskat att Dalalandet ska anvisas i landskapsplanen.

Vastine:

Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksen 2050 perustana olevissa selvityksissä Markjärven hankealuetta ei ole tunnistettu seudullisesti merkittäväksi tuulivoimatuotannon potentiaaliseksi alueeksi. Tuulivoimaselvityksen yhteydessä tehtyjen analyysien perusteella potentiaalinen tuulivoimatuotantoalue on huomattavasti pienempi, koska lähtötietojen mukaan lähistöllä on

loma-asuntoja. Tarvetta selvittää alue tarkemmin ei ole nostettu selvitysvaiheessa eikä Kruunupyyn kunta ole Pohjanmaan maakuntakaavaluonnoksesta 2050 antamassa lausunnossaan esittänyt, että Markjärven hankealue osoitettaisiin Pohjanmaan maakuntakaavassa 2050.

**Österbottens förbund
Pohjanmaan liitto**

Sandögatan 6 B- Hietasaarenkatu 6 B
PB - PL 174, 65101 Vasa - Vaasa

www.obotnia.fi
www.facebook.com/obotnia
info@obotnia.fi